

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXVII. — Izdan in razposlan dne 13. novembra 1909.

Vsebina: Št. 172. Ukaz gledé obratnega pravilnika za železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

172.

Ukaz ministrstva za železnice v porazumu z ministrstvom za pravosodje in s trgovinskim ministrstvom z dne 11. novembra 1909. l.

gledé obratnega pravilnika za železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

(1) Izvršujé §§ 2 in 4 zakona z dne 27. oktobra 1892. l. (drž. zak. št. 187) zastran izvršitve mednarodnega dogovora z dne 14. oktobra 1890. l. in zastran nekaterih določil o tovornem prometu po železnicah, in po členu IX pogodbe o uravnavi vzajemnih trgovinskih in prometnih odnošajev v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel in dežel svete ogrske krone (zakon z dne 30. decembra 1907. l. [drž. zak. št. 278]) se dogovorno s pravosodnim ministrstvom in s trgovinskim ministrstvom odreja, da naj nastopni obratni pravilnik dobi moč s 1. dnem januarja 1910. l. na vseh javnem prometu služočih železnicah po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

(2) Z istim dnem se razveljavlja z ukazom z dne 10. decembra 1892. l. (drž. zak. št. 207) uvedeni obratni pravilnik z dodatki vred.

(3) Kraljevo ogrsko ministrstvo, s katerim se je dosegel dogovor, ukrene ob enem enako naredbo za železnice po deželah svete ogrske krone.

Wrba s. r.

Obratni pravilnik

za

železnice po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

I.

Uvodna določila.

§ 1.

Področje veljavnosti.

Obratni pravilnik (okrajšano oznamenilo ž. o. p.) velja na vseh javnem prometu služočih železnicah v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel. Za mednarodni promet velja le toliko, kolikor promet ni urejen s posebnimi določili.

§ 2.

Izvršitvena določila. Razlike. Medčasne ali začasne izpremembe.

(1) Železnica lahko izda izvršitvena določila z odobrenjem nadzornega oblastva.

(2) Razlike sme dovoliti nadzorno oblastvo za posamezne železniške proge, postaje, vozila, vlake ali vrste vlakov ter za neke odpravne načine, oziraje se na posebne razmere.

(3) Da so veljavna taka izvršitvena določila in razlike, je treba, da se vzprejmejo v tarifo. Tudi odobrilo mora biti razvidno iz tarife.

(4) Nadzorno oblastvo lahko odredi medčasne ali začasne izpremembe posameznih predpisov tega pravilnika, bodisi za obče, bodisi le za določne železniške proge ali prometne odnošaje. Take odredbe se morajo objavljati.

II.

Obča določila.

§ 3.

Dolžnost prevažanja.

(1) Prevoz se ne more odreči:

1. če se ustreže prevoznim pogojem in drugim občim zaukazom železnice;

2. če prevoz ni prepovedan po zakonitem predpisu ali iz razlogov javnega reda;

3. če je prevoz mogoč z rednimi prevozili;

4. če prevoza ne zabranijo okolnosti, ki jih je smatrati za višjo silo.

(2) Predmetov, ki po napravi ali obratu udeleženih železnic niso pripravi za prevoz, železnici ni treba sprejemati v prevažanje.

(3) Predmete, kojih nakladanje ali razkladanje zahteva posebne priprave, je železnica dolžna sprejemati le na takih postajah in na take postaje, kjer so take priprave.

§ 4.

Vlaki.

(1) Za prevažanje služijo vlaki, ki vozijo redno po določenem voznem načrtu ali po potrebi.

(2) Izvrševanje posebnih voženj na naročbo je prepuščeno preudarku železnice.

§ 5.

Odgovornost železnice za svoje ljudi.

Železnica je odgovorna za svoje ljudi in za druge osebe, ki se jih poslužuje za izvrševanje prevoza.

§ 6.

Tarife.

(1) Železnica mora postaviti tarife, ki dajejo pojasnilo o vseh za prevozno pogodbo merodajnih določilih, o prevoznih cenah in pristojbinah. Da so tarife veljavne, jih je treba objaviti. Ako se izpolnjujejo v njih navedeni pogoji, jih je treba za vsakogar enako uporabljati.

(2) Prevozne cene morajo biti po znesku določene.

(3) Zvišbe tarif ali druga otežila prevoznih pogojev dobé moč najranije dva mesca po objavi, ako tarifa ni bila uvedena samo za določen čas.

§ 7.

Pritožbe.

(1) Pritožbe se lahko zglašajo ustno ali pismeno.

(2) Na pritožbe je čim prej dati odgovor.

§ 8.

Različna mnenja.

Različna mnenja med občinstvom in med uslužbenci razsoja na postajah nadzorni uradnik, na vožnji vlakovodja.

§ 9.

Plačilni pomočki.

Razen zakonitih plačilnih pomočkov je sprejemati tam, kjer je potreba, tudi zlati in srebrni denar, ki ima v sosednjih deželah zakoniti kurz. Sprejemni kurz naj določi železnica in naj ga na odpraviliščih objavi z izveskom ob blagajniškem okencu.

III.

Prevažanje oseb.

§ 10.

Vozni načrti.

Vozne načrte je treba, preden dobé moč, objaviti in jih pravočasno razobesiti na postajah. Iz njih

mora biti razvidno, kakšni vlaki vozijo, katere vozovne razrede imajo in kdaj odhajajo, za večje prehodne in končne postaje tudi, kdaj prihajajo vlaki, ter važnejše zveze vlakov. Razobešeni vozni načrti svojega upravnega okraja morajo biti tiskani na svetlorumenem, vozni načrti drugih tuzemskih uprav pa na belem papirju. Vozne načrte, ki so izgubili svojo moč, je treba takoj odstraniti.

§ 11.

Od prevoza izključene ali samo pogojno pripuščene osebe.

(1) Osebe, ki se ne ravna po predpisanem redu, ki se ne pokorijo zaukazom uslužbencev ali se ne vedejo dostojno, zlasti pijane osebe, se lahko izključijo od prevoza.

(2) Osebe, ki bi bile zaradi kake bolezni ali iz drugih razlogov sopotnikom nadležne, je treba izključiti od prevoza, ako se jim ne more odkazati poseben oddelek. Voznino in prtljagovino jim je treba vrniti, odbivši znesek za kos, po katerem so se že vozile.

(3) Na kugi bolne osebe se ne smejo prevažati. Na garjah (lepri), koleri (azijski), na lisasti mrzlici (lisastem legarju), rumeni mrzlici ali kozah obolele ali take bolezni sumne osebe se smejo prevažati le tedaj, ako za dohodno postajo pristojni uradni zdravnik potrdi pripustnost prevoza. Na garjah obolele ali te bolezni sumne osebe je prevažati v odločenem oddelku s posebnim straniščem, ostale tukaj navedene osebe pa v posebnih vozovih.

(4) Osebe, ki imajo legar (trebušni legar), difterijo, grižo, škrlatico, ošpice, oslovski kašelj ali mumps, je treba prevažati v odločenem oddelku s posebnim straniščem. Ako je kaka oseba take bolezni sumna, sme železnica zahtevati, da predloži zdravniško izpričevalo, iz katerega se vidi, kakšno bclezen ima.

(5) Za posebni voz ali oddelek voza je treba plačati pristojbino po tarifi.

(6) Zaradi vračila prtljage prim. § 34, odst. (4) in (5).

§ 12.

Vozne cene. Znižane cene za otroke.

(1) Na vsaki postaji je treba razobesiti ali razpoložiti izpisek iz tarife, ki obsega cene za vozne listke, ki se tam prodajajo.

(2) Otroke do dovršenega četrtega leta starosti, za katere se ne zahteva poseben prostor, je prevažati zastonj. Otroke od dovršenega četrtega do dovršenega desetega leta starosti in mlajše otroke, za katere se zahteva poseben prostor, je prevažati po znižanih cenah.

§ 13.

Vozni listki.

(1) Popotnik si mora, preden nastopi vožnjo, preskrbeti vozni listek; tarifa sme pripuščati izjeme.

(2) Na voznem listku mora biti navedena proga, vrsta vlaka, vozovni razred in vozna cena.

(3) Kako dolgo velja vozni listek, to se mora določiti v tarifi.

§ 14.

Preskrbovanje voznih listkov.

(1) Okenca za vozne listke je treba imeti odprta na postajah z manjšim prometom najmanj pol ure, na postajah z večjim prometom pa najmanj eno uro pred časom odhoda.

(2) Pet minut pred odhodom vlaka mine pravica dobiti vozni listek.

(3) Železnica sme zahtevati, da se plača voznina prešteta.

§ 15.

Naročevanje oddelkov ali posameznih prostorov naprej.

(1) Cele oddelke je na zahtevanje dajati popotnikom na razpolaganje za tarifno ceno, ako temu ne nasprotujejo oziri na obrat ali promet. Naročiti se morajo vsaj 30 minut pred časom odhoda.

(2) Za oddelek je plačati k večjemu toliko voznih listkov, kolikor ima sedežev. V oddelek se ne sme sprejeti več oseb, nego se je plačalo voznih listkov.

(3) Naročeni oddelki se morajo narediti razvidni z napisom.

(4) Ali se morejo za posamezne vlake naročiti določni sedeži, naj določi tarifa.

§ 16.

Pregledovanje voznih listkov. Doplačila na vozne cene. Peronski listki.

(1) Vozni listek je treba pokazati na zahtevanje, kadar kdo stopi v čakalnico, kadar stopi na peron

ali ga zapusti, kadar vstopi v voz ter vsakčas na vožnji, in ga je oddati, kakršne so za zadnjo vozno progo obstoječe uredbe, kratko časa pred koncem vožnje ali po koncu vožnje.

(2) Popotnik, ki ne more pokazati veljavnega voznega listka, mora plačati za progo, ki jo je prevozil, ako se pa dohodna postaja ne more takoj brezdvomno dokazati, za celo progo, ki jo je prevozil vlak, dvojno vozno ceno, najmanj pa 6 K. Ta znesek je treba tudi plačati, ako se vlak še ni začel pomikati. Kdor nepozvan naznanil sprevodniku ali vlakovodji, da ni mogel kupiti voznega listka, mora doplačati 1 K k tarifni ceni, toda ne več nego dvojno ceno.

(3) Popotnik, ki se brani takoj plačati, se lahko odstrani iz vlaka. Izpostavljenec nima pravice do tega, da bi se mu njegova popotna prtljaga dala na razpolaganje na kaki drugi postaji nego na namembni postaji.

(4) Na postajah z zaprtim peronom morajo osebe, ki nimajo veljavnega voznega listka, preden vstopijo v zaprti del postaje, preskrbeti peronski listek. Listek je pokazati ob vstopu v zaprti del in ga je oddati, kadar se zapusti ta del. Kdor vstopi v zaprte dele postaje brez veljavnega izkaza, mora plačati 1 K.

(5) Kdor se brez namena tudi potovati vsede v vlak, ki stoji pripravljen za odhod, mora plačati 6 K.

(6) Železnicam je prepuščeno z odobrilo nadzornega oblastva s tarifo enotno urediti primere, v katerih se iz pravičnosti docela ali deloma opusti pobiranje v odst. (2), (4) in (5) oznamenjenih zneskov.

(7) V vseh primerih, v katerih se kaj doplača, je treba izročiti potrdilnico.

§ 17.

Čakalnice.

(1) Čakalnice je odpreti vsaj eno uro pred časom vlakovega odhoda.

(2) Na prehodnih postajah je došlim popotnikom dovoljeno muditi se v čakalnici tiste železnice, ki se je hočejo poslužiti za nadaljnje potovanje, do odhoda svojega vlaka. Zahtevati pa ne morejo, da bi bila čakalnica zaradi njih odprta v času od 11. ure zvečer do 6. ure zjutraj. Samo ako znaša čas od prihoda zadnjega do odhoda prvega vlaka manj nego štiri ure, morajo biti na prehodnih po-

stajah ali na postajah, kjer ostanejo vlaki čez noč, čakalnice odprte za došle popotnike, ki se hočejo dalje peljati.

(3) V § 11 navedenim osebam se lahko prepovede muditi se v čakalnicah.

(4) V čakalnicah kaditi se sme prepovedati.

§ 18.

Oddelki za ženske in nekadilce.

(1) Vsak vlak mora imeti vsaj en oddelek za ženske drugega in tretjega razreda, ako ima tri ali več oddelkov dotičnega razreda.

(2) V oddelke za ženske se ne smejo puščati moški, tudi ne, če privolijo ženske, ki se vozijo v njih. Jemati seboj dečke do dovršenega desetega leta starosti je dovoljeno.

(3) V prvem vozovnem razredu se sme kaditi, ako niso urejeni posebni oddelki za kadilce in nekadilce, samo s privoljenjem vseh popotnikov tistega oddelka. V vlakih, ki imajo oddelke drugega in tretjega razreda, morajo biti oddelki drugega razreda in, kolikor dopušča to kakovost voz, tudi tretjega razreda za nekadilce. V ostalih oddelkih teh razredov in v četrtem razredu je dovoljeno kaditi, ako niso tudi za četrti razred urejeni oddelki za nekadilce.

(4) Oddelke za nekadilce in ženske je narediti razvidne z napisom.

(5) V oddelkih za nekadilce in ženske se tudi s privoljenjem sopotnikov ne sme kaditi, tudi se v take oddelke ne sme vstopati z gorečimi cigarami, cigaretami ali tobačnimi pipami.

(6) V vlakih, v katerih ni voz z odločenimi oddelki, je kolikor moči skrbeti za to, da se nekadilci in ženske namestijo posebej.

§ 19.

Vstopanje in nakazovanje prostorov.

(1) Na večjih postajah je treba v čakalnicah klicati za vstopanje.

(2) Uslužbenci imajo pravico in na zahtevanje dolžnost popotnikom nakazovati prostore.

(3) S prehodnimi voznimi listki došli popotniki imajo prednost pred tistimi, ki pridejo na novo.

(4) Popotnik sme ob vstopu za se in za vsako z njim potujočo osebo obložiti po en prostor. Kdor zapusti svoj prostor, ne da bi ga obložil, izgubi pravico do njega. [Prim. pa § 15, odst. (4)].

§ 20.

Vračanje in zamenjavanje kupljenih voznih listkov.

(1) Popotnik ima samo tedaj pravico do prevoza v vozovnem razredu, za katerega velja njegov vozni listek, ako se mu more tam nakazati prostor. Ako ne dobi prostora niti tukaj, niti — vsaj začasno — v višjem razredu, lahko zahteva prevoz v nižjem razredu, v katerem so prostori še prazni, in povračilo razlike v ceni ali pa opusti vožnjo in terja nazaj voznino in prtljagovino. Odškodnina mu ne pristoja.

(2) Na dohodnih postajah sme popotnik do pet minut pred časom vlakovega odhoda svoj vozni listek, ako še ni preluknjan ali dokazno rabljen le za vstop na peron, zamenjati za drugega, zenačujé razliko cene.

(3) Za delne proge se lahko rabi, kolikor tarifa ne določa nič drugega, višji razred ali vlak z višjimi voznimi cenami, ako se plača tarifni pribitek.

§ 21.

Odhod. Zamuda odhoda po popotnikih.

(1) Po znamenju za odhod se ne sme nikdo več pripustiti, da bi se peljal s tem vlakom.

(2) Kdor zamudi odhod, nima pravice do povračila voznine ali do odškodnine.

(3) Ako hoče uporabiti poznejši vlak, za katerega njegov vozni listek ne velja kar tako, ga mora brez odloga predložiti nadzornemu uradniku, ki napiše nanj, da je veljaven za izvoljeni vlak. Doba veljavnosti voznih listkov se s tem ne podaljša. Ako se uporabi vlak z višjimi ali nižjimi voznimi cenami, je treba razliko zenačiti.

(4) Zaradi vračila prtljage [odst. (2)] veljajo zmislju primerno predpisi v § 34, odst. (4) in (5).

§ 22.

Odpiranje oken.

Samo s privoljenjem vseh v istem oddelku potujočih oseb smejo biti okna na obeh straneh voza

hkratu odprta. V ostalem odloči sprevednik, ako se popotniki ne morejo sporazumiti, ali naj bodo okna odprta ali zaprta.

§ 23.

Poškodovanje vozil ali opremnih reči.

S poškodovanjem ali onesnaženjem vozil ali opremnih reči nastale stroške je treba plačati. Železnica sme zahtevati, da se plača takoj ali da se dá zagotovilo. Odškodnino je odmeriti, če je železnica določila za to stalne postavke, po téh postavkih.

§ 24.

Ravnanje na vmesnih postajah. Vlak se ustavi na odprti progi.

(1) Kadar se pride na kako postajo, je treba oklicati njeno ime in, ali se morda menjajo vozovi, nadalje, kako dolgo se mudi vlak na postaji, ako traja to dalje nego 4 minute. Čim stoji vlak, morajo uslužbenci odpreti vrata tistih voz, iz katerih hočejo popotniki izstopiti.

(2) Ako se vlak izjemoma ustavi izven postaje dalje časa, smejo popotniki izstopiti le z izrečnim dovoljenjem vlakovodje. Umakniti se morajo takoj s tira in na prvo znamenje vlakovodje iti zopet na svoje prostore.

§ 25.

Vožnja se prekine na vmesnih postajah.

Tarifa mora določati, kolikokrat, kako dolgo in po katerih pogojih sme popotnik vožnjo prekiniti na vmesnih postajah.

§ 26.

Vlaki se zakasné ali sploh ne vozijo. Motenje obrata.

(1) Zakasneli odhod ali prihod vlaka ali če vlak sploh odpade, to ne osnuje pravice do odškodnine.

(2) Ako se zaradi zakasnitve vlaka zamudi zveza z drugim vlakom ali ako vlak docela ali deloma odpade, lahko zahteva popotnik voznino in prtljagovino za tisto progo, po kateri se ni vozil.

(3) Ako popotnik v takem primeru ne potuje dalje in ako se vrne s prvim, najugodnejšim vlakom, ne da bi vožnjo prekinil, na odhodno postajo, mu je treba vrniti voznino in prtljagovino, ter dovoliti tudi brezplačno vožnjo nazaj v tistem vozovnem razredu, ki ga je plačal za vožnjo tja; ako vlak nima tega razreda, pa v višjem razredu. Svoje zahteve mora popotnik, da ne izgubi pravice do njih, zgledati takoj po prihodu na postajo, kjer opusti potovanje, predloživši vozni listek, in ob vrnitvi na odhodni postaji nadzornemu uradniku. Na obeh postajah se mora popotniku potrditi, da se je zgledal.

(4) Železnica mora popotnika, ki se odreče povračilu voznine in brezplačni vožnji nazaj, odpraviti s prtljago vred brez zvišanja cene s prvim, najugodnejšim vlakom, ki vozi na isti ali na kaki drugi progi na isto namembno postajo in služi prometu oseb, ako se s tem pospeši prihod na namembno postajo. S tem se ne izpreminja regres železnic med seboj.

(5) Železnica ima pravico posamezne vlake ali vrste vlakov s tarifo izključiti od rabe za pomoč.

(6) Ako prirodni dogodki ali druge zapreke ustavijo vožnjo po kaki progi, mora železnica kolikor se dá, skrbeti, da se popotniki odpravijo kako drugače do proge, po kateri se lahko peljajo.

(7) Železnicam je prepuščeno z odobrilom nadzornega oblastva s tarifo enotno določiti nadaljnje olajšave.

(8) Zakasnitve vlakov, ki znašajo več nego 15 minut, in motenja obrata je treba naznaniti z izveskom.

§ 27.

Jemanje živali v osebne vlake.

(1) Živali se ne smejo jemati seboj v osebne vlake.

(2) Izvzeti so majhni psički in druge male živali, ki se nosijo na krilu, ako sopotniki ne ugovarjajo zoper to, da se vzamejo seboj v oddelek. Psi vsake velikosti se smejo jemati seboj, ako se more njihovim posestnikom dati na razpolaganje poseben oddelek.

(3) V ostalem veljajo za pse, ki jih imajo popotniki seboj, naslednji predpisi:

1. Pse v zadostno varnih shrankah lahko železnica pripusti v prevoz v vozovih za prtljago ali blago.

2. Pse, ki niso spravljani v shrankah, je prevažati v posebnih vozovnih prostorih. Ako ni takih prostorov ali ako so že zasedeni, se ne more zahtevati prevoz.

3. Za vkladanje in razkladanje ter za prekladanje psov, k niso spravljani v shrankah, na prehodnih postajah mora skrbeti popotnik.

4. Železnica ni dolžna hraniti pse, po katere se ne pride tako, ko dospejo na namembno postajo.

5. Napovedati interes na dostavi ni dovoljeno.

(4) V tarifi je treba določiti, ali in za katere živali mora popotnik plačati prevoznino. O plačilu mu je dati izkaz.

(5) Za vsako pristojbini zavezano žival, ki se ima seboj brez takega izkaza, je treba plačati:

ako se pravočasno naznani [§ 16, odst. (2)], 1 K pribitka k tarifni ceni, toda ne več nego dvojni znesek te cene; brez takega naznanila dvojni znesek cene, toda najmanj 6 K. V drugih nego v odst. (2) omenjenih primerih je žival odstraniti iz osebnega voza. Predpis v § 16, odst. (6), velja zmislu primerno.

(6) Zaradi drugačnega prevažanja živali glej §§ 30, odst. (3), 40 nasl. in 48 nasl.

§ 28.

Jemanje ročne prtljage v osebni voz.

(1) Predmeti (ročna prtljaga), ki se lahko nosijo, se smejo jemati v osebne vozove, ako se s tem ne nadlegujejo sopotniki in ako ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi.

(2) V prvem, drugem in tretjem vozovnem razredu je popotniku za ročno prtljago na razpolaganje le prostor nad in pod njegovim sedežem. Na sedežih se ne sme nameščati prtljaga.

(3) V četrti razred se smejo jemati tudi rokodelsko orodje, tornistri, nosilna bremena v jerbasih, vrečah ali krošnjah in slični predmeti, kakor jih more nositi pešec.

(4) Popotnik mora sam nadzorovati reči, ki jih ima seboj. Železnica je odgovorna za nje le, če jo zadene kaka krivda.

§ 29.

Reči, ki se ne smejo jemati seboj.

(1) Nevarne reči, zlasti nabito strelno orožje, nadalje snovi, ki so nevarne, da se razpočijo, lahko vnetne, jedke, smrdeče snovi in druge reči se ne smejo jemati seboj.

(2) Kdor ravna zoper ta določila, je odgovoren za vsako iz tega nastalo škodo in zapade razen tega železniškopolicijsko določeni kazni.

(3) Uslužbenci imajo pravico se prepričati, kakšne reči imajo popotniki seboj.

(4) Osebe, ki nosijo, izvršuje javno službo, strelno orožje, ter lovci in strelci smejo jemati seboj ročno strelivo. Spremljevalcem jetnikov, ki se vozijo z njimi v posebnih vozovih ali oddelkih voz, je dovoljeno imeti pri sebi nabito strelno orožje.

IV.

Prevažanje popotne prtljage.

§ 30.

Pojem.

(1) Popotnik lahko odda reči, ki jih potrebuje za potovanje, v prevoz kakor popotno prtljago.

(2) Popotna prtljaga se mora dati spoznati za popotno prtljago po tem, kako je zamotana — v kovčegih, popotnih košarah, popotnih torbah, škatljah za klobuke, ročnih zabojih ali enakih rečeh.

(3) Ali in po katerih pogojih se sprejemajo reči, ki jih ni prištevati k popotni prtljagi, ter živali v zadostno varnih shrankah in vozila za popotno prtljago, to mora enotno določati tarifa.

(4) Predmeti, ki se ne smejo prevažati kakor tovarno blago, in v § 29 navedene reči se ne smejo oddajati za popotno prtljago, da se ne zapade v § 60 ustanovljenim posledicam.

(5) Ali in po katerih pogojih se sprejemajo v § 54, odst. (2) B, številka 1 imenovani predmeti za popotno prtljago, mora določiti tarifa.

§ 31.

Omot. Odstranitev starejših prevoznih znamenj.

(1) Popotna prtljaga mora biti varno in trpežno zamotana. Nezamotana ali pomanjkljivo zamotana

prtljaga se lahko zavrne. Ako se vendar sprejme v prevoz, ima železnica pravico na list o prtljagi (§ 32) zapisati primeren zaznamek. Ako se sprejme list o prtljagi z zaznamkom, velja to toliko, kakor da se je priznalo to stanje.

(2) Starejša oznamenila (železniška prevozna znamenja, poštna prevozna znamenja ali druga znamenja, ki se morejo zamenjati z železniškimi prevoznimi znamenji) morajo biti odstranjena s kosov prtljage.

§ 32.

Oddaja. List o prtljagi.

(1) Popotno prtljago je treba oddati na odpravišču v času, ki je določen za preskrbovanje voznih listkov; toda odkloni se lahko sprejem prtljage, ki se ni oddala najkasneje 15 minut pred odhodom vlaka. Tarifa mora enotno določati, ali je treba ob oddaji prtljage pokazati vozni listek.

(2) Ako hoče popotnik napovedati interes na dostavi, se mora to zgoditi najkasneje $\frac{1}{2}$ ure pred odhodom vlaka in mora plačati pristojbino po tarifi. Ako je dolžnost povrniti škodo po § 35, odst. (2), omejena na kak najvišji znesek, je nedopustno napovedati interes na dostavi nad ta znesek.

(3) Za popotno prtljago pripuščena vozila, ki se ne morejo namestiti v vozu za prtljago, je treba na začetni postaji vlaka zglasiti najmanj 2 uri, na drugih postajah pa najmanj 24 ur pred časom odhoda in oddati najkasneje eno uro poprej.

(4) Voznino za prtljago (prtljagovino) je treba plačati ob oddaji.

(5) Kadar se prtljaga sprejme, je popotniku izročiti list o prtljagi in, ako napove interes na dostavi, je v njem zaznamovati tudi napovedano vsoto; drugače nima napoved nobene pravne moči. Na zahtevanje je popotniku poleg lista o prtljagi izročiti tudi potrdilnico o plačani prtljagovini.

(6) Ako se v nujnih primerih prevažata prtljaga izjemoma s pridržkom poznejše odprave, ali ako se sprejema prtljaga na postajah brez odprave prtljage, velja to vendar toliko, kakor da se je s časom sprejetja prevzela v prevoz.

(7) Za prevažanje koles (bicikljev) se lahko s tarifo izdajo posebni predpisi.

§ 33.

Carinska ali davčnouradna, policijska odprava.

Popotniki so dolžni biti pričujoči pri carinski ali davčnouradni in policijski odpravi svoje prtljage. Ako se prekorači rok dostave (§ 37), kar se je povzročilo, ker se ni ravnalo po tem določilu, se ne daje odškodnina.

§ 34.

Izročevanje.

(1) Prtljaga se izroča, če se vrne list o prtljagi. Železnica nima dolžnosti preskušati upravičenosti imetnika.

(2) Imetnik je upravičen zahtevati, da se mu prtljaga izroči na izročališču, čim je po prihodu vlaka, za katerega je bila oddana, potekel čas, ki je potreben, da se prtljaga pripravi in morda carinsko ali davčnouradno ali policijsko odpravi. Ako morajo vozila, ki se ne morejo naložiti v vozu za prtljago, spotoma preiti na drug vlak, se more zahtevati, da se odpravijo naprej šele s prihodnjim osebnim vlakom.

(3) Ako se po kose prtljage ne pride v 24 urah, po vozila pa ne v 2 urah po prihodu vlaka, je treba plačati ležnino ali stojnino po tarifi. Ako dospe vozilo po 6. uri zvečer, se računi rok, da se pride ponj, od naslednjega jutra od 8. ure naprej.

(4) Praviloma je izročati prtljago le na postaji, na katero je bila odpravljena. Na zahtevanje popotnika pa se lahko, ako to dopuščajo čas in okolnosti in ako ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi, prtljaga vrne na oddajni postaji ali izroči na kaki vmesni postaji, če se vrne list o prtljagi in pokaže vozni listek.

(5) Ako se ne predloži list o prtljagi, je železnica dolžna izročiti prtljago le tedaj, če se verjetno dokaže upravičenost do prejema; zahteva se lahko tudi varščina.

(6) Popotnik, kateremu se prtljaga ne izroči pravočasno, lahko zahteva, da se mu na list o prtljagi potrdi dan in ura, kdaj je terjal prtljago.

§ 35.

Odgovornost železnice za izgubo, zmanjšavo ali poškodbo.

(1) Za popotno prtljago je odgovorna železnica, kolikor v tem oddelku niso omenjene razlike, po predpisih o odgovornosti za blago (oddelek VIII).

(2) V posebnih obratnih razmerah more železnica z odobrenjem nadzornega oblastva odškodnino, ki jo je dati, ako se popotna prtljaga izgubi, zmanjša ali poškoduje, v tarifi omejiti na kak najvišji znesek. Zaradi omejitve višine odškodnine pri predmetih § 54, odst. (2) B, številka 1, velja § 89, odst. (2). Ako je dan naklep ali velika nemarnost, se železnica ne more opirati na omejitvev na najvišji znesek.

(3) Za izgubo, zmanjšavo ali poškodbo predmetov, ki so puščeni v prevažanih vozilih [§ 30, odst. (3)], je železnica odgovorna le, če jo zadene kaka krivda.

§ 36.

Izguba popotne prtljage.

(1) Za izgubo popotne prtljage je odgovorna železnica le, če se prtljaga zahteva na namembni postaji v 14 dneh po prihodu vlaka, za katerega je bila oddana.

(2) Manjkajoči kos prtljage velja za izgubljen po preteku 3 dni po prihodu vlaka, za katerega je bil oddan.

(3) Ako se prtljaga pozneje zopet najde, je treba popotnika o tem obvestiti, če se dá poizvedeti njegovo bivališče. V 30 dneh po prejemu obvestila lahko zahteva, da se mu prtljaga proti vračilu odškodnine, odbivši odškodnino, ki jo je dati po § 37 za to, ker se je prekoračil rok dostave, izroči brez stroškov na kaki tuzemski postaji. Ako se vrne na odhodni postaji, je treba popotniku vrniti voznino.

§ 37.

Odgovornost železnice za to, če se prekorači rok dostave.

(1) Ako se prekorači rok dostave, mora železnica povrniti dokazano škodo, in sicer:

a) ako ni napovedan interes na dostavi, za vsakih začelih 24 ur prekoračenega roka — k večjemu pa za 3 dni — do zneska 20 h za vsak kilogram izostale prtljage, pri vozilih do zneska 30 K za vsako izostalo vozilo;

b) ako je napovedan interes na dostavi, do napovedanega zneska. Ako je ta znesek nižji nego pod a) določena odškodnina, se lahko zahteva ta odškodnina.

(2) Ako ni nastala ali ni dokazana škoda, mora železnica plačati:

a) ako ni napovedan interes na dostavi, za vsakih začetih 24 ur prekoračenega roka — k večjemu pa za 3 dni — 10 h za vsak kilogram izostale prtljage, pri vozilih 15 K za vsako izostalo vozilo;

b) ako je napovedan interes na dostavi, za vsakih začetih 24 ur prekoračenega roka — k večjemu pa za 3 dni — 20 h za vsak kilogram izostale prtljage, pri vozilih 30 K za vsako izostalo vozilo, toda ne več nego napovedani znesek. Ako je ta znesek nižji nego pod a) določena odškodnina, se lahko zahteva ta odškodnina.

(3) Odgovornost železnice je izključena, ako se je rok prekoračil zaradi dogodka, ki ga železnica ni niti povzročila, niti ga ni mogla odvrniti.

(4) Zaradi primerov, v katerih je treba povrniti vso škodo, prim. § 95.

§ 38.

Nosači prtljage.

(1) Na postajah, kjer je potreba, naj se nastavijo nosači prtljage, ki naj popotno in ročno prtljago na kolodvorskem področju prenašajo na mesta, ki jih oznamenijo popotniki.

(2) Nosači prtljage se morajo spoznati na službenih znakih in morajo imeti pri sebi tiskano službeno navodilo s pristojbinsko tarifo vred. Na zahtevanje morajo pokazati tarifo, tudi izročiti znamko, ki ima njihovo številko.

(3) Tarifa mora viseti na mestih, kjer se prtljaga sprejema in oddaja, in v prostorih, ki služijo za shranjevanje prtljage.

(4) Za prtljago, ki se je izročila nosačem prtljage po odst. (1), je odgovorna železnica kakor za popotno prtljago, ki se ji je izročila v prevoz.

§ 39.

Shranjevanje prtljage.

Na postajah, na katerih se odpravlja popotna prtljaga, je kolikor moči ukreniti naredbe, ki omo-

gočajo popotniku, da položi svojo prtljago v začasno hrambo za pristojbino, ki jo je treba razglasiti z izveski. Železnica je v tem primeru odgovorna kakor hranilka.

V.

Prevažanje ekspresnega blaga.

§ 40.

Sprejemanje.

(1) Reči, ki so pripravne za prevoz v vozu za prtljago, je po podrobnejšem določilu tarife sprejemati za ekspresno blago.

(2) Vsak tovor mora imeti natančni in trpežno pritrjeni naslov prejemnika. Ako naj se pošiljatev ne pripelja prejemniku na dom, mora biti naslov vsakega tovora dodan zaznamek „Pride sam ponj“. ali „naj leži na železnici“.

(3) Ekspresno blago je oddajati na odpraviščih, ki jih je določila železnica, v službenih urah, ki se naznanijo z izveski.

(4) Železnica je dolžna ob sprejemu pošiljatve dognati težo brez pristojbine. Pošiljaču ali prejemniku njegovega naročila je dano na voljo, da je tedaj zraven.

(5) Ako pošiljač zahteva, je treba sprejem blaga potrditi v obliki, ki jo določi pošiljalna železnica.

§ 41.

Prevažanje.

(1) Ekspresno blago se prevažata kakor prtljaga. Ako se za posamezne vlake prevažanje omeji ali izključi, je treba te vlake naznaniti.

(2) Ako pošiljač ob oddaji ne oznameni vlaka, s katerim se naj odpravi blago, ga je treba odpraviti s prvim pripravnim vlakom.

§ 42.

Izročevanje.

(1) Prejemnik ima pravico na namensni postaji zahtevati izročitev ekspresnega blaga na odpravišču, čim je potekel po prihodu vlaka, s katerim ga je

bilo odpraviti, čas, ki je potreben, da se blago v redu pripravi.

(2) Ako prejemnik po prihodu vlaka ne pride po blago in ako ni določeno, da leži blago na železnici, se prejemniku prijavi ali pripelje na dom po tarifi prejemne železnice. Blago, za katero je določeno, da pride kdo sam ponj, je treba prejemniku vedno prijaviti. Prijaviti ali pripeljati se mora blago v rokovih, ki so predpisani v §§ 78 in 79 za brzovozno blago.

§ 43.

Nadaljnji predpisi.

Tarifa mora enotno določati, ali in koliko veljajo za ekspresno blago poleg posebnih predpisov, ki se izdajo zanj, določila za popotno prtljago (oddelek IV) ali za tovore (oddelek VIII).

VI.

Prevažanje mrličev.

§ 44.

Oddaja.

(1) Na prevoznico ali na podlagi brzovoznih listov odpravljene mrličje je sprejemati v prevoz z vlaki, ki služijo osebnemu prometu; raba brzovlakov se lahko prepove.

(2) Pošiljatev mrličev se morajo na začetni postaji vlaka priglasiti najmanj 6 ur, na drugih postajah pa najmanj 12 ur pred časom odhoda.

(3) Vsak mrlič mora biti v odporni kovinski shranki neprodušno zaprt in ta shranka vstavljena v leseno shranko tako trdno, da se v njej ne more premikati.

(4) Ob oddaji je železnici izročiti mrliško prehodnico po vzorcu priloge A, ki se ob izročitvi izroči prejemniku. Kadar se pošiljajo mrličji iz inozemskih držav, s katerimi je sklenjen dogovor zaradi vzajemnega pripoznavanja mrliških prehodnic, zadošča mrliška prehodnica pristojnega inozemskega oblastva. Tuzemska in inozemska oblastva, ki imajo pravico izdajati mrliške prehodnice, se razglasijo posebej. Mrliška prehodnica velja za celo prevozno pot.

(5) Mrličje je odpravljati po predpisu tarife ali na prevoznico, ki jo izda železnica in ki jo je izročiti pošiljaču, ali na podstavi voznih listov (§ 55).

(6) Nakladanje mora preskrbeti pošiljač.

(7) Voznino je treba plačati ob oddaji. Kdor odda mrličje z nepravilnim oznamenilom, mora razliko voznine doplačati od oddajne do namembne postaje in plačati četverni znesek cele voznine kakor pribitek k voznini.

§ 45.

Prevažanje.

(1) Mrličji se morajo prevažati v kritih vozovih. Prepovedano je nakladati zraven blago, ki ne spada k mrličju. Več mrličev, ki se oddadó hkratu od iste pošiljalne postaje na isto namembno postajo, se lahko naloži skupaj v en voz. Mrličji, ki se oddadó v vozilih, zaprtih okoli in okoli, se smejo prevažati v odprtih vozovih.

(2) Vsaki pošiljavi je dodati spremljevalca, ki mora preskrbeti vozni listek in uporabiti isti vlak. Spremljevalca ni treba, ako je namenišče železniška postaja in ako položi pošiljač na oddajni postaji pismeno ali brzovozno izjavo prejemnika, da pošlje po pošiljatev takoj, ko prejme obvestilo o njenem prihodu. Kadar se pošiljajo mrličji zavodom za pokopavanje in sežiganje mrličev, ni treba te izjave.

(3) Mrličji se spotoma brez potrebe ne smejo prekladati. Prevažati jih je kar najhitreje brez prestopanja. Ako se ni moči ogniti, da stoji pošiljatev dalje časa na kaki postaji, je treba voz z mrličem kolikor moči postaviti na stranski tir. Ako postane nemožno prevažati nespremljanega mrličja z name-ravanimi vlaki, mora postaja, na kateri nastane zapreka, prejemniku brez stroškov brzovozno naznani, s katerim vlakom se vrši prevoz.

§ 46.

Izročevanje.

(1) Da je dospel nespremljan mrlič na namenišče, je treba prejemniku na njegove stroške brez odloga naznani z brzovozno, po telefonu ali po posebnem slu.

(2) Izročitev mrličev, ki se prevažajo z osebnimi vlaki, se lahko zahteva ob času, določenem v § 34, odst. (2).

(3) O prejemu mrličja mora prejemnik izdati potrdilo.

(4) Prejemnik mora v 6 urah po prihodu vlaka na namembno postajo pošiljatev izložiti in priti

po njo. Ako se to ne zgodi, se lahko mrlič odkaže krajnemu policijskemu oblastvu. Ako dospe mrlič po 6. uri večer, se računi rok od drugega jutra od 8. ure naprej; če se prekorači čas, v katerem je treba priti ponj, ima železnica pravico, pobirati tarifno stojnino za voz.

§ 47.

Izjemna določila.

(1) Za prevažanje mrličev na pokopališče oddajnega kraja sme železnica z odobrenjem nadzornega oblastva izdati razlikujoča se določila.

(2) Pri mrličih, ki jih pošiljajo policijska oblastva, kaznilnice, bolnice ali enaki zavodi javnim višjim učiliščem ali ki jih ta učilišča pošiljajo dalje, ni treba spremstva. Oddajati se smejo v neprodušno zaprtih zabojih in prevažati v odprtih vozovih s tovarnimi vlaki. Tovori trdne kakovosti (les, kovine ali enake reči) ali v trdnem omotu (zabojih, sodih ali enakih rečeh) se smejo zraven naložiti, poskrbeti pa je treba za to, da se ne poškodujejo zaboji z mrliči. Nakladati pa se ne smejo zraven: živila in povžitne stvari ter njih sirovine, nadalje v prilogi C navedeni predmeti. Predložba mrliške prehodnice se z odobrenjem nadzornega oblastva lahko opusti. Take mrliče je odpravljati na vozni list.

VII.

Prevažanje živih živali.

§ 48.

Oddaja.

(1) Železnica mora naznaniti, s katerimi vlaki se prevažajo živali. Prevoz posameznih živinčet se lahko odkloni, ako v vlaku ni pripravnega prostora, razen ako so bile živali najmanj 24 ur poprej pri-glašene.

(2) Ob nedeljah in praznikih se živali ne sprejemajo. Izjeme je treba naznaniti na odpraviliščih z izveski.

(3) Prevoz bolnih živali se lahko odkloni.

(4) Divje zverine prevažati je železnica dolžna samo, če so izpolnjeni pogoji, ki jih predpiše v interesu varnosti.

(5) Živali se morajo spraviti pravočasno na postajo, posamezne živali vsaj 1 uro pred odhodom vlaka.

(6) Pošiljač mora skrbeti, da se živali naložijo in varno spravijo v vozu, in mora preskrbeti tudi potrebna vezila.

(7) Železnica ima pravico zahtevati spremstvo za pošiljatve živali. Pri majhnih živalih, ki se oddajajo v nosnih, dobro zaprtih shrankah, se spremstvo ne more zahtevati.

(8) Spremljevalci morajo na prevozu streči živalim. Nadzorni uradnik nakaže spremljevalcem na zahtevanje prostor v vozu za prtljago ali v oseb-nem vozu. Ako je potrebna njihova navzočnost v vozu za živino, da se zabranijo obratne nevarnosti, se morajo muditi v njem, če zahteva to nadzorni uradnik ali vlakovodja.

(9) Pošiljatve živali je odpravljati, kakor predpisuje tarifa, na prevoznico, ki jo izda železnica, ali na brzovozni list.

(10) Napoved interesa na dostavi ima pri živalih, odpravljanih na prevoznico, samo tedaj pravno moč, ako jo je odpravilišče odhodne postaje zaznamovalo v prevoznici.

(11) Zahteva se lahko, da se plača voznina naprej.

§ 49.

Prevoz.

(1) Predpisi o odpravljanju živih živali so ustanovljeni v § 67, odst. (2) — (4).

(2) Natančnejša določila o prevažanju živih živalih so v prilogi B.

§ 50.

IZROČEVANJE.

(1) Pošiljatve živali je treba po prihodu na namembno postajo kar najhitreje pripraviti, da se odvzamejo. Ako se potem, ko so nespremljane pošiljatve živali dospele na namembno postajo, ne oglasi nikdo, ki bi imel pravico jih sprejeti, je prejemnika nemudoma obvestiti, vsekakor pa v roku, določenem za brzovozno blago [§ 79, odst. (2)].

(2) Prejemnik mora živali izložiti in odgnati najkasneje 2 uri potem, ko so pripravljene. Ta rok se začne, ako se mora prejemnik obvestiti, najranije 2 uri po obvestilu [§ 79, odst. (3)]. Po preteku roka

sme železnica dati živali v oskrbo na nevarnost in stroške tistega, ki ima pravico razpolagati z njimi, ali če dovoli, da ostanejo dalje v vozu ali na kolo-dvoru, pobirati stojnino po tarifi.

(3) Rok ne teče v času carinske ali davčno-uradne ali policijske odprave, kolikor je ne zadržuje pošiljač, prejemnik ali spremljevalec.

(4) Prevoznico je vrniti železnici, ko se prejme pošiljatev. Ako je bila pošiljatev odpravljena na brzovozni list, ga je izročiti prejemniku, če potrdi prejem pošiljatev.

§ 51.

Dostavni rok.

(1) Dostavni rokovi ne smejo presegati nastopnih največjih rokov:

Ako znaša razdalja do 150 tarifnih kilometrov, 1 dan,

pri večjih razdaljah za vsakih nadaljnjih začetih 300 tarifnih kilometrov zopet en dan.

(2) Dostavni rok se začne za pošiljatev, ki se prevažajo z dopoldne odhajajočim vlakom, ob 12. uri popoldne, pri pošiljatih, ki se prevažajo s popoldne odhajajočim vlakom, s polnočjo, ki sledi sprejemu. Varovan je, ako so živali, preden poteče, na namembni postaji pripravljene, da se lahko odzamejo.

(3) Dostavni rok ne teče, razen v primerih § 75, odst. (7), tudi za čas, dokler se žival mudi na napa-jalnih postajah in dokler traja zdravniški ogled živine.

(4) Izročitev konj in psov, ki se prevažajo z osebnimi vlaki, se lahko zahteva ob času, določenem v § 34, odst. (2). Ako pa morajo konji spotoma preiti na drug vlak, se more zahtevati, da se odpravi naprej šele s prihodnjim osebnim vlakom.

§ 52.

Nadaljnji predpisi.

V ostalem veljajo za prevažanje živali zmislu primerno predpisi v oddelku VIII.

VIII.

Prevažanje blaga.

§ 53.

Neposrednje prevažanje.

Železnica je dolžna sprejemati blago v prevažanje od vseh postaj in odpravišč za blago in na vse postaje in postajališča za blago, ki so urejena za

promet blaga, ne da bi bilo treba posredovalnega naslova za prehod z ene železnice na drugo.

§ 54.

Od prevoza izključene ali le pogojno v prevoz pripuščene reči.

(1) Od prevoza so izključene:

A. Reči, ki se morajo pošiljati po pošti;

B. kolikor v odst. (2) A, številka 1, niso pripuščene izjeme:

1. Reči, ki so nevarne, da razpočijo:*)

a) streliva in raznesila**),

b) municija,

c) vžigalno blago in ognjarska telesa,

d) zgoščeni in tekoče narejeni plini,

e) snovi, ki razvijajo v dotiki z vodo vnetljive ali gorenje podpirajoče pline;

2. vnetljive snovi.

(2) Pogojno so pripuščene v prevoz:

A. po predpisih, ki so v prilogi C:

1. v prilogi C pod I in II navedene reči, ki so nevarne, da razpočijo, in vnetljive snovi (odst. (1) B);

2. v prilogi C pod III do VI navedene gorljive tekočine, strupene, jedke snovi in snovi, ki morejo gniti.

Take reči se smejo zamotavati skupaj ali z drugimi reči le tedaj, če je to pripuščeno v prilogi C.

B. Razen tega:

1. Zlate in srebrne palice, platina, denar, kovani novci in papirji z denarno vrednostjo, listine, drago kamenje, pravi biseri, zlasti dragocene čipke in posebno dragocene vezenine ter druge dragocenosti, nadalje umetnine, kakor slike, kipi, predmeti iz litih rud, umetnostne starine.

Prevozne pogoje za te reči mora določati tarifa.

Za papirje z denarno vrednostjo ni smatrati: poštних svobodnih znamk, kolkovnih pol in kolkovnih znamk ter sličnih uradnih vrednostnic.

*) K rečem, ki so nevarne, da razpočijo, v zmislu tega paragrafa spadajo vse razpočne snovi, toda prim. opom.**).

**) Razpočne snovi, ki ne služijo strelnim ali raznesilnim namenom, ki se ne morejo pripraviti, da bi razpočile, če se užgo s plamenom, in ki za sunke in udarce niso občutljivejše nego dinitrobenzol, ne spadajo med streliva in raznesila v zmislu tega paragrafa.

2. Predmeti, katerih nakladanje in prevažanje povzroča izredne težave z ozirom na napravo ali obrat katere udeležene železnice.

Njih prevoz lahko naveže železnica na pogoje, ki se dogovoré posebej.

3. Železniška vozila, ki se naj prevažajo po svojih kolesih.

Ta vozila morajo biti taka, da lahko tekó. Lokomotive, tenderje, parne in motorne vozove mora spremljati izvedenec, ki mu je pošiljač to naročil.

§ 55.

Vozni list; njegova oblika.

(1) Vsako pošiljatev mora spremljati vozni list, ki mora za navadno tovorno blago ustrezati vzorcem priloge *D*, za brzovozno blago pa vzorcem *E*.

(2) Za vozne liste je uporabljati bel pisni papir take kakovosti, kakor jo določi nadzorno oblastvo. Vsa odpravlilišča blaga so dolžna prodajati vozne liste po cenah, ki se določijo v tarifi.

(3) Vozni listi morajo imeti preskusni pečat kake tuzemske železnice za dokaz, da ustrezajo predpisom. Na vozne liste, ki niso tiskani za račun železnice, se udarja pečat za pristojbino, ki se določi v tarifi; ta se lahko odkloni, če se ne predloži hkratu vsaj 100 voznih listov.

(4) Debelo obrobjeni deli vzorca so določeni za vpise železnice, ostali pa za pošiljačeve vpise [toda prim. § 56, odst. (1) *f*].

(5) Za redno ponavljajoče se pošiljatve med določnimi kraji in za pošiljatve, ki so določene za prevažanje čez morje, sme nadzorno oblastvo odobriti razlike od sprednjih določil.

§ 56.

Vsebina voznega lista.

(1) Pošiljač mora vpisati v vozni list:

- a*) ime in bivališče tistega, kateremu naj se izroči blago (prejemnika);
- b*) železniško postajo ali odpravlilišče za blago, do katere se naj odpravi blago (namembna postaja);

c) namenišče, če je to drug kraj nego namembna postaja;

d) oznamenilo pošiljatve po vsebini, ako je blago v kosih, tudi število, vrsto omota, naslov (ali namesto njega znamenje in število) tovornih kosov. Železnica lahko zahteva tudi pri nakladih v celih vozovih oznamenilo vsebine po številu in po vrsti omota, če to dopušča kakovost naklada. V prilogi *C* navedene predmete je treba imenovati z oznamenilom, ki je rabljeno tam;

e) težo pošiljatve [toda prim. § 58, odst. (2) in (3)] ali namesto tega napoved, ki ustreza predpisom pošiljalne železnice;

f) pri blagu, ki ga je naložil sam, številko in lastninske znake voza;

g) ako se plača voznina naprej, svobodni znamenek;

h) eventualni predlog, naj se izda duplikat voznega lista ali vzprejemnica;

i) eventualno navedbo interesa na dostavi in povzetja, ki se drži blaga;

k) eventualno zahtevo, naj blago leži na železnici. Pri predmetih, ki so navedeni v prilogi *C*, ni dopustna taka zahteva;

l) natančno oznamenilo spremnih papirjev, ki so priloženi, da se izpolné carinski, davčni ali policijski predpisi [§ 65, odst. (1)];

m) pri pošiljatvah, ki se morajo odpraviti carinsko ali davčno uradno, odpravlilišče, čez katero naj gredó, če ga želi oznameniti [§ 67, odst. (2)];

n) kraj in dan izdaje;

o) podpis z imenom ali firmo, z navedbo stanovanja. Dovoljeno je pristaviti naslov za brzojavke in telefonsko številko.

(2) Železnica lahko zahteva, da se vsakemu vozovnemu nakladu doda poseben vozni list.

(3) Več predmetov se sme vzprejeti v isti vozni list, če se morejo po kakovosti brez škode naložiti skupaj in če ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi.

(4) Blagu, ki ga mora naložiti pošiljač ali zložiti prejemnik, ter blagu, ki je po § 54, odst. (2), pogojno pripuščeno v prevažanje, je treba pridati posebne vozne liste, ki ne obsegajo drugih pred-

metov. Izjema od tega je dopustna samo, če se predmeti priloge C po tam ukrenjenih predpisih oddajo skupno zamotani z drugim blagom. V skupnem voznem listu pa mora biti potem le pogojno pripuščeno blago navedeno posebej in zaznamovano s tem, da se pridene beseda „pogojno“.

(5) Ako prostor na sprednji strani voznega lista, ki je pripravljen za popis blaga, ne zadošča, je treba uporabiti drugo stran; ako treba, je prišiti k voznemu listu enako velike liste in jih potem posebej podpisati. V voznem listu je treba opozoriti na nje. Ako se navede skupna teža take pošiljatve, naj se vpiše v voznem tistu na mestu, ki je pripravljeno za to. Pri blagu različnih tarifnih razredov je navesti težo za vsak tarifni razred posebej, ako se zahteva ločen preračun voznine.

(6) Pošiljač sme v voznem listu predpisati, da se naj blago na namembni postaji še enkrat prešteje in pretehta; za to je treba plačati pristojbino po tarifi.

(7) Ako se odda blago na namenišče, kjer ni za promet blaga urejene železniške postaje ali postajališča za blago, sme pošiljač v voznem listu ukreniti odredbo o nadaljnjem prevozu blaga od namembne postaje do namenišča [prim. § 76, odst. (9)].

(8) Zadaj na voznem listu se sme tiskati izdajnikova firma. Tam se smejo namestiti tudi zaznamki, ki se tičejo pošiljatve, za poročilo prejemniku, na primer: „od pošiljatve I. I.“, „po naročilu I. I.“, „na razpolaganje I. I.“, „v nadaljnjo odpravo I. I.“, „za parnik I. I.“, „zavarovano pri I. I.“, „za izvoz v I. I.“. Za železnico ti zaznamki niso obvezni.

(9) Vzprejemati v vozni list druge izjave, prilagati voznemu listu druge spise, ni dopustno, kolikor ni s tem pravilnikom ali z odobrenjem nadzornega oblastva v tarifi predpisano ali za dopustno proglašeno. Izjave in spisi se smejo tikati samo tovarnega opravila.

(10) Vsi vpisi v voznem listu se smejo tudi tiskati ali natisniti s pečatom.

§ 57.

Odgovornost za navedbe v voznem listu.

Pošiljač je železnici odgovoren za pravilnost in popolnost v vozni list vzprejetih navedb in izjav in

trpi vse posledice, ki nastanejo iz nepravilnih, ne-natančnih ali nezadostnih vpisov.

§ 58.

Preskušanje vsebine pošiljatve. Določitev števila in teže.

(1) Železnica ima pravico vsak čas preskusiti, ali se pošiljatev ujema z voznim listom gledé števila kosov, teže in vsebine. Pristojbine se za to ne smejo pobirati. Da se preskusi vsebina, je treba povabiti tistega, ki ima pravico razpolagati z njo, ako se preskušanje ne vrši na podlagi policijskih naredb, ki jih ima država pravico ukreniti v interesu varnosti ali javnega reda. Ako upravičenec ne pride, je treba pritegniti dve priči. Morda nastale izdatke je železnica povrniti, če se pokaže, da so bile navedbe voznega lista nepravilne.

(2) Pri blagu v kosih, ki ga naklada železnica [§ 59, odst. (1)], je železnica dolžna brez pristojbine dognati število in težo, kadar blago sprejme. Pošiljaču ali prejemniku njegovega naročila je dano na voljo, da je navzoč, kadar se to dožene. Železnica lahko tehtanje opusti ali — če so kosi enakovrstni, tehta posamezne kose, če je pošiljač vpisal težo v vozni list in če v voznem listu ni zahteval, naj se še enkrat tehta.

(3) Pri vseh drugih pošiljativah ima železnica na predlog pošiljača v voznem listu dolžnost, dognati težo in število kosov, razen ako priprave za tehtanje, kar jih je, ne zadoščajo, ali ako kakovost blaga ali obratne razmere ne dovoljujejo, da bi se dognalo število kosov. Težo mora železnica tudi dognati brez predloga, ako ni navedena v voznem listu. Za to, da se to dožene, je treba plačati pristojbino po tarifi. Ako ne kaže dognati težo na pošiljalni postaji, se to zgodi na kaki drugi postaji.

(4) Pošiljač lahko ob oddaji zahteva, da se mu nudi prilika, biti navzoč, kadar se dožene število kosov in teža, če se to zgodi na pošiljalni postaji. Ako ne zahteva kaj takega, ali ako zamudi dano mu priliko, mora plačati pristojbino po tarifi še enkrat, če se dognanje ponovi na njegov predlog.

(5) Železnica lahko tehta blago vozovnega naklada na tehtnici na tiru in dá preračunu teže v podlago težo voza, ki je napisana na železniškem vozu. Vendar se mora ustreči predlogu tistega, ki ima pravico z blagom razpolagati, naj se tehta prazni voz.

ako obratne razmere to dopuščajo. Ali in katero pristojbino je pobrati, določa tarifa.

(e) Da je dognala težo in število kosov, to naj železnica potrdi na voznem listu. Ako se to dožene na pošiljalni postaji, je treba potrdilo zapisati tudi na duplikat voznega lista ali na vzprejemnico.

§ 59.

Nakladanje voz. Nakladna teža. Nosilnost.

(1) Ali mora blago nakladati železnica ali pošiljač, to naj določa tarifa, kolikor ni predpisov v tem pravilniku, ali ako ni v voznem listu ukrenjen poseben dogovor med pošiljačem in železnico.

(2) Za nakladanje voz je merodajna nakladna teža, ki je zaznamovana na njih. Obremenitev do nosilnosti, ki je napisana na vozovih, je dopustna, ako se po naravni kakovosti blaga ni batj, da bi obremenitev radi vremenskih vplivov na prevozu presegla nosilnost. Obremenitev, ki presega nosilnost — preobremenitev — ni nikakor dopustna. Po vozovih, ki imajo samo en napis, ki ustreza nakladni teži in označuje pripustno obremenitev, se sme napisana meja teže preseči do 5 odstotkov.

§ 60.

Pribitki k voznini.

(1) Ako je vsebina, teža ali število kosov pošiljatve nepravilno napovedana ter ako so se zanemarjali varnostni predpisi v prilogi C, je brez ozira na to, ali zadane pošiljača krivda ali ne, plačati pribitke k tarifi, za katere veljajo naslednja določila:

a) Ako se oddajo v § 54, odst. (1) B in odst. (2) A, navedeni predmeti v prevoz z nepravilno napovedjo vsebine, ali ako se zanemarjajo varnostni predpisi v prilogi C, znaša pribitek k voznini za vsak kilogram kosmate teže poslanega kosa, v katerem je bil tak predmet, pri blagu, ki je po § 54, odst. (1) B, izključeno od prevoza, ter pri blagu, navedenem v prilogi C pod I in II, ki je nevarno, da razpoči, in ki se samo vname: 12 K, pri gorljivih tekočinah, strupenih in jedkih snoveh, navedenih v prilogi C pod III, IV in V: 3 K, pri snoveh, ki morejo

gniti in ki so navedene v prilogi C pod VI: 50 h.

b) V drugih primerih nepravilne navedbe vsebine znaša pribitek k voznini, ako ne more prikrajšati voznine, 1 K za vozni list, drugače dvojni znesek razlike med voznino, ki je nastala radi nepravilne navedbe, in med pravilno preračunjeno voznino od oddajne postaje do namembne postaje. Ako je blago različnih tarifnih razredov združeno v eno pošiljatev in ako se more njegova posamezna teža dognati brez posebne težave, tedaj je dati poizvedbi pribitka k voznini v podlago ločeni preračun voznine, ako pride tako ceneje. Najmanj se pobere 1 K.

c) Ako je nepravilno napovedano število kosov ali teža pošiljatve, ki jo je naložil pošiljač, znaša pribitek k voznini, če se je mogla s tem prikrajšati voznina, dvojni znesek razlike med voznino, ki je nastala radi nepravilne navedbe, in med pravilno preračunjeno voznino od oddajne do namembne postaje.

d) Ako se voz preveč obremeni, znaša pribitek k voznini šestkratni znesek voznine od oddajne do namembne postaje za težo, ki presega v § 59, odst. (2), določene meje obremenitve. To določilo velja zmislu primerno tudi za predmete, katerih voznina se ne preračuni po teži. Ako je na primer preračuniti voznino po nakladni površini, se poizve pribitek k voznini tako, da se po nakladni površini porabljenega voza preračunjena voznina smatra za voznino za pripustno najvišjo težo obremenitve, da se potem preračuni voznina za težo, kar je več, in da se najdeni znesek vzame šestkrat.

e) Pod a) do d) določeni pribitki k voznini se pobirajo drug poleg drugega, ako se hkratu greši zoper več teh predpisov. Ako pridejo skupaj nepravilna navedba vsebine, ki more prikrajšati voznino, in nepravilna navedba števila kosov ali teže pošiljatve in ako ne gre za predmete v § 54, odst. (1) B in odst. (2) A, imenovane vrste, znaša pribitek k voznini dvojni znesek razlike med voznino za navedeno število kosov ali za navedeno težo in navedeno vsebino na eni strani, in med voznino za poizvedeno število kosov ali za poizvedeno težo in za poizvedeno vsebino na drugi strani.

Razen tega je doplačati razliko voznine in povrniti nastalo škodo, tudi so zapadle z drugimi zakonitimi ali policijskimi določili omenjene kazni.

(2) Tarifa mora enotno določati načela, po katerih se morda iz pravičnosti opusti pobiranje v odst. (1) določenih pribitkov k tarifi, ali se pobirajo manjši pribitki.

(3) Pribitek k tarifi se ne sme pobirati:

a) kadar je teža nepravilno napovedana ali voz preobremenjen, ako je imela železnica dolžnost tehtati;

b) kadar se je na prevozu povečala teža, ne da bi bil voz preobremenjen, če pošiljač dokaže, da je teža narasla radi vremenskih vplivov;

c) kadar je voz preobremenjen, kar so povzročili na prevozu vremenski vplivi, če dokaže pošiljač, da ob nakladanju voza ni presegel zapisane nakladne teže.

(4) Pribitek k voznini je zapadel, čim je sklenjena vozna pogodba (§ 61). Pri drugem nego v prilogi C navedenem blagu se ne sme pobirati pribitek k voznini, ako pošiljač odredi, da se mu blago vrne, preden se je blago naložilo in preden so se uvedle v § 58, odst. (1), omenjene naredbe [§ 73, odst. (1)]. Plačati pribitek k voznini je dolžen pošiljač. Ako je prejemnik sprejel vozni list in blago, je po § 76, odst. (4), poleg pošiljača kakor dolžnika za vse odgovoren za pribitek le tedaj, kadar je pribitek razviden iz obvestila (§ 79) in iz voznega lista.

(5) Pravica do plačila ali povračila pribitka k voznini zastara v enem letu. Zastaranje se pričinja pri pravicah do plačila pribitka k voznini s plačilom voznine, ali ako ni bilo treba plačati voznine, z oddajo blaga; pri pravicah do povračila se začne pravica s plačilom pribitka. Zadržuje ali prekine se zastaranje po določilih v § 71, odst. (2).

§ 61.

Sklep vozne pogodbe.

(1) Vozna pogodba je sklenjena, čim je odpravišče blago z voznim listom sprejelo v prevoz. V znamenje sprejema je na vozni list pritisniti dnevni pečat odpravilišča. S tem pečatom je opremiti tudi vsak list, ki se po § 56, odst. (2), morda pridene voznemu listu.

(2) Pečat naj se pritisne nemudoma, ko je v voznem listu oznamenjeno blago popolnoma oddano in ko so plačani zneski, ki jih mora pošiljač plačati naprej, na zahtevanje pošiljača v njegovi navzočnosti.

(3) S pečatom opremljeni vozni list je dokazilo za vožno pogodbo.

(4) Pri blagu, ki ga je nakladal pošiljač, veljajo napovedi voznega lista o teži in številu kosov le tedaj za dokazilo proti železnici, ako je kose še enkrat tehtala ali preštela in je to posvedočila v voznem listu.

(5) Železnica je dolžna na zahtevanje pošiljača potrditi sprejem blaga ter navesti dan, katerega je vzprejeto v prevoz, na duplikatu voznega lista, ki se ji je predložil z voznim listom in ki ga je oznameniti za duplikat. Da se je izdal duplikat, je treba posvedočiti na voznem listu s tem, da se pritisne nanj pečat.

(6) Duplikat nima pomena voznega lista ali nakladnice.

(7) Pri blagu, ki se ne oddaja v celih vozovnih nakladnih, se lahko izda s pošiljačevim privoljenjem namesto duplikata vzprejemnica, ki ima isti pravni pomen kakor duplikat.

(8) Na pošiljačevo zahtevanje je potrditi sprejem blaga tudi v drugi obliki, na primer tako, da se pod vpis v knjigi pobotnici ali v čem enakem pritisne pečat. Tako potrdilo pa nima pomena duplikata voznega lista.

§ 62.

Omot in oznamenilo.

(1) Blago mora biti varno zamotano, kolikor zahteva to njegova narava, da se ne izgubi, zmanjša ali ne poškoduje.

(2) Ako se to ni zgodilo, sme železnica sprejem blaga odkloniti ali zahtevati, da pošiljač v voznem listu prizna, da ni omota ali da je nedostaten. Ako oddaja pošiljač enakovrstno blago, ki je potrebno omota, nezamotano, ali enako nedostatno zamotano na isti postaji, lahko poda enkrat za vselej izjavo po vzorec priloge F. V tem primeru mora biti na voznem listu opozorilo na občo izjavo.

(3) V koliko je železnica odgovorna za škodo, ki nastane zaradi nedostatka omota, ki je priznan v voznem listu, ali se zunaj ne more spoznati, je določeno v §§ 86 in 84. Ako nedostatek omota, ki se more od zunaj spoznati, ni priznan v voznem listu, je železnica oproščena odgovornosti le tedaj, če pošiljač ravna zvijačno.

(4) Omot mora biti nadalje tak, da blago ne more povzročiti škode, če ravna železnica z njim v redu. Drugače ima železnica pravico, če blago kljub temu sprejme v prevoz, zahtevati pripoznanje v voznem listu po odst. (2). Za škodo, ki nastane iz tako potrjenih ali zunanje nevidnih nedostatkov omota, je odgovoren pošiljač. Ako zunanje vidni nedostatek omota ni priznan, je odgovoren pošiljač le, ako ravna zvijačno.

(5) Železnica lahko zahteva, da se blago v majhnih kosih (drobna železnina ali kaj enakega), ki se ne more sprejeti in naložiti brez precejšnje izgube časa, združi v večje enote s tem, da se zveže ali zamota.

(6) Železnicam je prepuščeno za blago, ki ne spada k blagu, navedenemu v § 54, odst. (2) A, ki pa more zaradi svojih lastnosti na prevozu povzročiti sitnosti, z odobrenjem nadzornega a oblastva v tarifi izdati enotne predpise o omotu in nakladanju.

(7) Blago v kosih je treba oznameniti trpežno, različno in tako, da je izključena vsaka zamenjava. Ta oznamenila se morajo ujemati z navedbami v voznem listu. Starejša oznamenila (železniška prevozna znamenja, poštna prevozna znamenja ali druga znamenja, ki bi se mogla zamenjati z železniškimi prevoznimi znamenji), morajo biti odstranjena.

(8) Železnica sme zahtevati, da pošiljač blago v kosih trajno ozameni z imenom namembne postaje, če se more to zgoditi z ozirom na njegovo kakovost brez posebne težave.

§ 63.

Sprejemanje.

(1) Železnica ima dolžnost sprejemati blago v prevoz le toliko, kolikor se more prevažati takoj. Ako nastane potreba ustaviti sprejemanje pošiljatev v obče, ali za določene kraje ali za določene vrste blaga, ker nujni razlogi železniškega obrata ali javni interes ne dopuščajo takojšnjega prevoza, je treba za to odobrenja nadzornega oblastva.

(2) Blago se mora oddajati v službenih urah, ki jih naj železnica razglasi z izveskom.

(3) Ob nedeljah in praznikih železnici ni treba sprejemati tovornega blaga; brzovozno blago je dolžna sprejemati, ako ni nobene zapreke carinskemu ali davčnemu uradnemu ravnanju z njim.

(4) Ako zadrži pošiljač sprejem pošiljatve, ki jo naloži železnica, s tem, da ne odda vsega k voznemu listu spadajočega blaga v 24 urah, ali da ne izroči v 24 urah po začetku oddaje voznega lista, kateremu se je očitala nepravilnost ali nepopolnost, popravljenega ali da pri svobodnem zaznamku ne plača v istem roku vozninskih zneskov in pristojbin, ki jih je plačati naprej, sme železnica pobirati za odloženo ali nakladano blago tarifno skladarino.

(5) Da se pripravijo vozovi za blago, ki ga mora nalagati pošiljač, se mora to zaprositi za določen dan ter navesti blago, prilična teža in namembna postaja. Ako se vozovi ne morejo pripraviti, je treba o tem obvestiti naročnika, kolikor se da, brez stroškov. Ako se pismeno obljubljeni vozovi ne pripravijo pravočasno, mora železnica povrniti stroške zastoj poskušene oddaje, najmanj pa za en dan znesek stojnine za voz. Ako se naročilo voza zopet prekliche šele potem, ko je voz že pripravljen, toda preden poteče rok za nakladanje [odst. (6)], mora naročnik plačati pristojbino, ki se določi v tarifi, ki pa ne sme presegati stojnine voza za en dan. Ako se voz odpove šele po preteku nakladnega roka, je treba plačati stojnino za voz po tarifi. Kadar se naroči voz, sme železnica zahtevati varščino v višini oznamenjene odškodnine.

(6) Pošiljač mora nakladati praviloma v službenih urah; naklad mora biti dovršen v roku, ki ga železnica naznani z izveskom. Ako se rok preseže, ali ako se vozni list, kateremu se je očitala nepravilnost ali nepopolnost, ne izroči popravljen v nakladnem roku, ali ako se ob svobodnem zaznamku vozninski zneski in pristojbine, ki jih je plačati naprej, ne poravnajo v istem roku, mora pošiljač plačati stojnino za voz po tarifi. Za nedelje in praznike je plačati stojnino za voz le tedaj, če je nakladni rok potekel že dan poprej popoldne ob dveh. Ako sledi več nedelj in praznikov zapored, je pobirati stojnino za voz samo za en dan. Železnica sme, če se prekorači nakladni rok za več nego 24 ur, blago izložiti na stroške in nevarnost pošiljača in ga vzeti v sklad, ali ga izročiti spediterju ali javni skladovnici.

(7) Rokovi v odstavkih (4) in (6) ne tečejo ob nedeljah in praznikih, ter tako dolgo, dokler traja

carinska, davčnouradna ali policijska odprava, kolikor je ne zadržuje pošiljač.

(8) Železnica lahko sama dovaža blago v kosih v kraju postaje ali iz sosednjih krajev za pristojbino, ki se naznani z izveskom, ali lahko zato postavi dovozne podjetnike. Osebe, ki se porabljajo pri tem, veljajo za organe železnice v zmislu § 5. Dovožniki morajo imeti svojo pristojbinsko tarifo pri sebi in jo na zahtevo pokazati.

(9) Pošiljačem je dano na voljo, da se poslužujejo te uredbe ali da sami dovažajo blago, ali da ga dajo dovažati po drugih podjetnikih.

(10) Za odpravljanje blaga lahko uredi železnica stranska odpravilišča za blago.

(11) Železnica lahko v tarifi predpiše, da ona sama, ali da posebni podjetniki prekladajo blago, ki naj na pošiljalni postaji preide z ladij naravnost na železnico, če se plačajo pristojbine, ki se razglasé v tarifi ali z izveskom. Pri tem uporabljene osebe veljajo za organe železnice v zmislu § 5.

(12) Za skrajšanje nakladnih rokov in skladarine prostega časa ter za zvišanje stojnine za voz in skladarine veljajo zmislu primerno predpisi § 80, odst. (8).

§ 64.

Začasno vkladanje blaga.

(1) Blago, ki se ne more takoj prevažati, naj sprejme železnica, kolikor to pripuščajo prostori, proti prejemnemu potrdilu v začasno shrambo. Pri tem si lahko pridrži, da sprejme blago v prevoz šele tedaj, ko ga bo mogoče prevažati. Pošiljač mora svoje soglasje izjaviti na voznem listu in ga ponoviti na duplikatu. V tem primeru je odgovorna železnica do sklepa vozne pogodbe [§ 61, odst. (1)] po načelih za odplatno shrambo. Shramba blaga, ki se lahko izpridi, in v § 54, odst. (2), navedenih predmetov se lahko odkloni.

(2) Ako železnica blago v vozovnih nakladih, ki se ne more takoj prevažati, vendar sprejme v prevoz, ima z odobrilo nadzornega oblastva pravico se dogovoriti s pošiljačem, da teče rok dostave od

dne, katerega se blago odpošlje. Pošiljač mora svoje soglasje izjaviti na voznem listu in ga potrditi na duplikatu. Železnica je dolžna čas odpošiljatve narediti razviden na voznem listu s posebnim pečatom in ta čas brez odloga naznaniti pošiljaču.

§ 65.

Carinski, davčni, policijski in statistični predpisi.

(1) Pošiljač ima dolžnost priložiti voznemu listu vse spremne papirje, ki so potrebni, da se izpolne carinski, davčni in policijski predpisi pred izročitvijo prejemniku; v voznem listu jih je natančno oznameniti. Železnica ni dolžna preskušati te papirje gledé njihove pravilnosti in popolnosti. Pošiljač je odgovoren železnici, ako nje ne zadene krivda, za vse posledice, ki nastanejo, če teh papirjev ni ali če so nedostatni ali nepopolni; tudi mora plačati ležnino ali stojnino po tarifi, če se prevoz zaradi tega zadrži več nego 48 ur.

(2) Carinske, davčne in policijske predpise mora, dokler je blago na vožnji, izpolnjevati železnica proti tarifnim pristojbinam. To nalogo lahko izroči kakemu speditèrju s svojo odgovornostjo na stroške tistega, ki ima pravico razpolagati s pošiljatvijo. V obeh primerih ima dolžnosti speditèrja.

(3) Ako je predlagal pošiljač način odprave, ki je nedopusten ali se ne da izvršiti, naj odredi železnica odpravo, ki se ji zdi najugodnejša za pošiljača. Njega je treba o tem obvestiti.

(4) Pošiljač sme v voznem listu izjaviti, da hoče biti sam ali pooblaščenec, ki ga imenuje, navzoč pri carinskem ali davčnem obravnavanju. Na predlog in proti povračilu stroškov je pošiljača ali njegovega pooblaščenca obvestiti o prihodu blaga na postajo, na kateri se vrši to obravnavanje. Pošiljač ali njegov pooblaščenec ima pravico dajati potrebna pojasnila o blagu. Nima pa pravice prevzeti blago v posest ali opraviti sam carinsko obravnavanje.

(5) Na namembni postaji sme prejemnik oskrbeti carinsko ali davčnouradno obravnavanje, ako pošiljač v voznem listu ni naročil nič drugega. Ako tega obravnavanja ne oskrbi niti prejemnik niti po izjavi v voznem listu pošiljač ali kaka tretja oseba, naj ga ukrene železnica; železnica lahko naroči to tudi kakemu speditèrju na svojo odgovornost, na stroške tistega, ki ima pravico razpolagati.

(6) V koliko je kaki pošiljlatvi prilagati stati-
stične spremne papirje, določajo dotični zakoni in
ukazi.

§ 66.

Uporaba kritih ali odprtih voz.

(1) Pošiljač ima pravico, ako ne nasprotujejo
določila tega pravilnika ali carinski, davčni ali poli-
cijski predpisi ali nujni razlogi obrata, zahtevati
v voznem listu:

1. da se prevažna v kritih vozovih blago, za
katero določa tarifa odprte vozove;

2. da se prevažna v odprtih vozovih blago, za
katero omenja tarifa krite vozove;

(2) V prvem primeru sme železnica pobirati
višjo voznino, ki se določi po tarifi.

(3) Ali in po katerih pogojih se prepuščajo
v najem odeje za odprte vozove, naj določa tarifa.

§ 67.

Kako in v katerem redu se prevažna. Pre-
vozni poti.

(1) Blago je prevažati kakor tovarno ali brzo-
vožno blago, kakršen je izvoljeni vzorec voznega
lista. V tarifi se lahko z odobrenjem nadzornega
oblastva enotno določi, ali in po katerih pogojih je
sprejemati brzovožno blago v pospešeni prevoz.
(Pospešeno brzovožno blago, brzovlakovo blago.)

(2) Pošiljač lahko v voznem listu predpiše pot,
po katerem naj se prevažna blago, carinski ali davčni
urad za carinsko ali davčnouradno odpravo in tarife,
ki se naj uporabijo. V tem primeru pa sme železnica
pobirati voznino na podlagi danih predpisov. Želez-
nica ima le po nastopnih pogojih pravico poslužiti
se za prevoz blaga drugega pota, nego je predpisan:

1. če se carinska ali davčnouradna odprava
ter morda potrebna policijska preskušnja vrši vedno
na postajah, ki jih je oznamenil pošiljač;

2. če se ne zahteva višja voznina, nego tista,
ki bi se bila morala plačati, če bi se bila železnica
poslužila v voznem listu oznamenjenega pota;

3. če rok za dostavo blaga ni daljši, nego bi
bil, ako bi se bila pošiljatev odpravila po potu,
oznamenjenem v voznem listu.

Ako je pošiljalna postaja izbrala drug prevozni
pot, mora o tem obvestiti pošiljača.

(3) Ako ni katerega izmed predpisov, omenje-
nega v odst. (2), naj uporabi železnica pri živih
živalih in brzovožnem blagu tisto tarifo, ki nudi naj-
krajši rok dostave, in ako je rok dostave enak po več
potih, tisto tarifo, ki nudi najcenejši vozninski po-
stavek, pri tovarnem blagu pa tisto tarifo, ki nudi
najcenejši vozninski postavek in, ako so vozninski
postavki enaki po več potih, tisto tarifo, ki nudi naj-
krajši rok dostave.

(4) Ako se predpisi o davčni ali carinskouradni
odpravi ne ujemajo z danimi predpisi o potu ali
z danimi tarifnimi predpisi, naj se ravna železnica
samo po predpisih o carinski ali davčnouradni
odpravi.

(5) Blago je odpravljati v redu, v katerem je
bilo sprejeto v prevoz, ako ne opravičujejo izjeme
važni razlogi železniškega obrata ali javni interes.
Ravnanje zoper te predpise osnuje pravico do po-
vračila škode, ki nastane iz tega.

§ 68.

Preračun voznine, pristojbine in izdatki.

(1) Tarifne zneske za voznino in za pristojbine,
pripuščene v tem pravilniku ali v tarifi, naj vpisuje
železnica v vozni list.

(2) Razen teh zneskov sme železnica postavljati
v račun samo izdatke v gotovini, n. pr.: izvoznine,
uvoznine ali prevoznine, ki jih je plačala, stroške za
prevožnjo, izdatke za potrebna popravila ali za druga
dela, da se ohrani blago. Tudi te zneske je treba
narediti razvidne v voznem listu ter donesti do-
kazila.

(3) Železnica sme za izdatke v gotovini pobi-
rati tarifno pristojbino (provizijo); izvzeta je dovoz-
nina, ki jo je dala železnica, voznina, pristojbine in
zneski za poštnino.

§ 69.

Plačevanje voznine.

(1) Pri blagu, ki se po mnenju pošiljalne
železnice hitro izpridi, ali čigar vrednost ne zadošča

zanesljivo za voznino, se lahko zahteva, da se plača voznina naprej. Železnica ima nadalje pravico pri pošiljkih, ki se naj prevažajo po znižanih vozninskih postavkah (izjemnih tarifah), določiti v tarifi, ali je treba plačati voznino ob oddaji blaga, ali jo je preodkazati na prejemnika.

(2) V vseh drugih primerih si lahko pošiljač izbere, ali hoče plačati voznino ob oddaji blaga, ali jo preodkazati na prejemnika. Dovoljeno je plačati poljuben del na račun voznine.

(3) Ako hoče pošiljač plačati voznino, naj to izjavi v voznem listu na predpisanem mestu. (Svobodni zaznamek.)

(4) Ako pošiljač svobodnemu zaznamku ne pridene omejitve, se zaveže plačati celo voznino všteti vse pristojbine in izdatke, ki se naberejo na pošiljalni postaji do sprejema blaga. (Neomejen svobodni zaznamek.)

(5) Na pristojbine in izdatke, ki se naberejo šele po sprejemu blaga v prevoz, se ne nanaša svobodni zaznamek. Ako hoče pošiljač prevzeti plačilo tudi teh stroškov, naj to izjavi posebej v voznem listu.

(6) Zneske, ki jih je prevzel pošiljač, naj pošiljalna postaja posamezno navede razen v voznem listu tudi v duplikatu ali v vzprejemnici.

(7) Ako se znesek, ki ga je plačati po svobodnem zaznamku pošiljača, ne more preračunati ob oddaji blaga, ima pošiljalna postaja pravico zahtevati, da se položi varščina, ki, kakor je pričakovati, ustreza temu znesku. Prav tako se lahko zahteva varščina za carinske in druge stroške, ki jih je prevzel pošiljač.

§ 70.

Pravice zaradi nepravilnega zaračunjanja voznine.

(1) Ako so se vrinile napake ob preračunu voznin ali pristojbin ali ob uporabi tarife (všteti to, če se ni pazilo na dotične predpise § 67), je treba doplačati, kar se je premalo terjalo, in vrniti, kar se je preveč pobralo. Zavezanca ali upravičenca je nemudoma obvestiti.

(2) Doplačati mora pošiljač, ako se ne reši vozni list. Če se reši vozni list, jamči on za dopla-

čilo le po meri svojega svobodnega zaznamka. V ostalem je prejemnik dolžen plačati [§ 76, odst. (4)].

(3) Prevzeti to, kar se je preveč plačalo voznine, in zahtevati povračilo voznine ima pravico tisti, ki je preveč plačal železnici.

(4) Za sodno uveljavljanje pravic do povračila voznine proti železnici ostanejo predpisi § 100.

§ 71.

Zastaranje pravic zaradi nepravilno zaračunjene voznine.

(1) Pravice železnice do doplačila premalo pobrane voznine ali premalo pobranih pristojbin ter pravice zoper železnico do povračila preveč pobrane voznine ali pristojbine zastarajo v enem letu, če se pravica opira na nepravilno uporabo tarife ali na napake v preračunu [§ 70, odst. (1)]. Zastaranje se začne s potekom dneva, katerega se je dalo plačilo.

(2) Zastaranje pravice do povračila se zavira s pismeno priglasitvijo pravice (reklamacijo) pri železnici. Ako se priglasitev zavrne, teče rok zastaranja dalje od dneva, katerega naznani železnica zglasilcu pismeno svojo odločbo in mu vrne priglasitvi morda priložena dokazila. Nadaljnje prošnje, ki se pošljejo železnici ali nadrejenim oblastvom, ne zavirajo zastaranja. Za pretrganje zastaranja ostanejo obči zakoniti predpisi.

§ 72.

Povzetje po prihodu. Predplačilo v gotovini.

(1) Pošiljač lahko obremeni blago do višine vrednosti s povzetjem po prihodu.

(2) Za potrdilo o obremenitvi s povzetjem služi s pečatom opremljeni vozni list, duplikat ali sicer pripuščeno potrdilo o oddaji blaga. Na zahtevanje je razen tega pristojbine prosto izročati posebne povzetnice.

(3) Železnica mora, čim je plačano povzetje, pošiljača obvestiti in mu izplačati povzetje. Ako je izplačilo v tarifi narejeno odvisno od poteka določenega roka, ni potrebno posebno obvestilo.

(4) Ako se je blago izročilo, ne da bi se bilo pobralo povzetje, mora železnica pošiljaču povrniti škodo do zneska povzetja, pridržuje svojo pravico zoper prejemnika.

(5) Železnica lahko dovoli predplačilo v gotovini, če je po preudarku pošiljalne postaje zanesljivo založeno z vrednostjo blaga.

(6) Znesek povzetja in morda danega predplačila v gotovini naj pošiljač s črkami vpiše v vozni list na mestu, ki je določeno za to. Ta vpis je merodajen, tudi če se razlikuje od vpisa s številkami.

(7) Za obremenitev pošiljatve s povzetjem ali s predplačilom v gotovini, sme železnica pobirati tarifno pristojbino (provizijo).

§ 73.

Poznejše odredbe pošiljača.

(1) Pošiljač lahko odredi, da se blago na pošiljalni postaji vrne, da se na potu ustavi, na namembni postaji zadrži ali izroči kakemu drugemu prejemniku ali na drugem kraju ali pošlje nazaj na pošiljalno postajo. Prav tako lahko pošiljač odredi, da se povzetje po prihodu dodatno naloži, zviša, zmanjša ali prekliče ter da se pošiljatev izroči voznine in pristojbine prosto. Železnica sme izvedbo takih odredb le tedaj odkloniti ali odložiti ali odredbo izvršiti v izpremenjeni obliki, ako bi se motil redni promet blaga, če bi se ravnala po odredbi. V tem primeru mora pošiljača nemudoma obvestiti.

(2) Odredbe druge vrste se lahko enotno pripuščajo s tarifo.

(3) Odredbe se morajo nanašati na celo pošiljatev. Vlagati jih je treba na pošiljalni postaji pisмено uporabljaje vzorec, ki ga železnica enotno določi s tarifo. Podpis se lahko tudi tiska ali pritisne s pečatom. Pošiljalna postaja mora odredbo čim prej poslati naprej, na pošiljačevo željo po pogojih, ki se enotno določijo v tarifi, tudi z brzojavko ali po telefonu.

(4) Naravnost na namembni postaji postavljenemu predlogu, naj se pošiljatev pridrži, se lahko začasno ustreže po pogojih, ki se določijo v tarifi. Pošiljač pa mora predpisano odredbo predložiti v primernem roku. Drugače je ravnati po § 76.

(5) Ako se izda duplikat voznega lista ali vzprejemnica, ima pošiljač pravico razpolaganja samo, če predloži te listine in če vpiše v njih tudi odredbe. Ako sluša železnica odredbe pošiljača, ne da bi terjala predložbo duplikata ali vzprejemnice, je prejemniku, kateremu je pošiljač izročil listino, odgovorna za škodo, ki nastane iz tega. Ako ni izdan duplikat voznega lista ali vzprejemnica, sme železnica zahtevati, da se pošiljač primerno izkaže.

(6) Ako se prejemnik brani sprejeti blago, ima pošiljač popolno pravico razpolagati z njim tudi tedaj, kadar ne more predložiti duplikata voznega lista ali vzprejemnice.

(7) Ako pošiljač odredi, naj se pošiljatev spotoma ustavi ali pridrži na namembni postaji, ima železnica pravico pobirati tarifno stojnino ali ležnino za vsako zakasnitev nad šest ur. Ako se zakasni več nego 24 ur, sme železnica blago zložiti na nevarnost in stroške pošiljača, ga vzeti v sklad ali ga izročiti speditèrju ali javni skladovnici.

(8) Železnica sme zahtevati, če dodatna odredba ni povzročena po njeni krivdi, za njeno izvršitev poleg povračila nastalih vozninskih stroškov, pristojbin in izdatkov še pristojbino, ki se določi v tarifi. Pri blagu, ki se lahko izpridi, ter pri pošiljatvah, kojih vrednost ne zalaga nastajajočih vozninskih stroškov, pristojbin in izdatkov, se lahko zahteva, da se plačajo naprej.

(9) Pošiljačeva pravica razpolaganja ugasne, če se po prihodu blaga na kraj izročitve izroči vozni list prejemniku ali če vloži prejemnik po § 76, odst. (2) tožbo zoper železnico. Železnica se mora potem ravnati samo po prejemnikovih naročilih; ako krši to dolžnost, je prejemniku odgovorna za blago.

§ 74.

Prevozne ovire.

(1) Ako se ovira prevoz oddanega blaga po potu, ki ga je predpisal pošiljač ali ki ga je določila železnica, mora železnica pripeljati blago po možnem potu na namembno postajo, ne da bi zahtevala več voznine. Železnicam je prepuščeno jemati druga drugi regres.

(2) Ako ni pomožne poti, mora železnica prositi pošiljača za odredbo. Pošiljač lahko v tem primeru tudi odstopi od pogodbe, mora pa potem

železnici plačati razen voznine za morda že prevoženo železniško progo tarifne pristojbine za pravo odprave in za zopetno razkladanje, ako železnice ne zadene nobena krivda.

(3) Ako razpolaga pošiljač z blagom na poziv železnice, pa ne predloži morda izdanega duplikata voznega lista ali vzprejemnice, ne sme izpremeniti niti prejemnikove osebe niti namembnega kraja.

(4) Ako pošiljač kljub pozivu ne razpolaga z blagom, je ž njim ravnati po predpisih v § 81.

§ 75.

Dostavni rok.

(1) Dostavni rokovi ne smejo presegati nastopnih največjih rokov:

a) za brzovozno blago:

1. odpravni rok 1 dneva,
2. prevozni rok za vsakih začetih 300 tarifnih kilometrov . . . 1 dneva;

b) za tovorno blago:

1. odpravni rok 2 dni,
2. prevozni rok na daljavo do 100 tarifnih kilometrov . . . 1 dneva,
pri večjih razdaljah za vsakih začetih 200 tarifnih kilometrov 1 dneva.

(2) Odpravni rok se računi samo enkrat brez ozira na število udeleženih železniških uprav. Prevozni rok se preračuni po skupni daljavi med pošiljalno in namembno postajo.

(3) Železnica sme z odobrenjem nadzornega oblastva določiti prikladne rokove:

1. za prevoz od odpravišč za blago in na nja;
2. za prevoz čez reko, čez katero ni mosta, ali čez zvezno železnico, ki veže dve na prevozu udeleženi železnici;
3. za železnice manjšega pomena, ter za prehod z železnic in na železnice z drugačno raztečino;

4. za prehod z železnice na železnico ali s proge na progo iste železniške uprave. V tem primeru sme znašati prikladni rok največ 6 ur pri brzovoznem blagu in največ 12 ur pri tovornem blagu za vsak prehod;

5. za nenavadne prometne razmere; pri tem se smejo izjemoma določiti dokladni rokovi pridržujé odobrenje nadzornega oblastva.

(4) Odpravne in prevozne rokove [odst. (1)] ter dokladne rokove v odst. (3), številka 1 do 4, je določiti s tarifo. Dokladni rokovi v odst. (3), številka 5, naj se objavijo posebej in ne dobé moči prej, preden se objavijo. Iz objave mora biti razvidno, ali je odobrilo podeljeno ali pridržano. Ako nadzorno oblastvo odreče dodatno odobrilo ali ako se odobrilo ne razglasi v osmih dneh po objavi dokladnih rokov, je določitev brez moči.

(5) Dostavni rok se začne za tekom predpoldneva oddano blago ob 12. uri opoldne, za popoldne oddano blago opolnoči. Varovan je, ako se blago pripelje prejemniku, preden poteče rok. Za blago, ki se po določilih prejemne železnice ali po prejemnikovi odredbi ne dovaža, je varovan dostavni rok, ako je, preden poteče, prejemnik obveščen o prihodu [§ 79, odst. (3)] in ako je blago pripravljeno za izročitev.

(6) Za blago, ki naj leži na železnici in za katero pošiljač v voznem listu ni predpisal, naj se prejemnik obvesti, in za blago, čigar prejemnik se je pisмено odrekel obvestilu, je dostavni rok varovan, če se blago na namembni postaji pripravi za izročitev, preden poteče rok [§ 79, odst. (3)].

(7) Dostavni rokovi ne tečejo, dokler traja carinska ali davčnouradna ali policijska odprava, dokler traja z dodatno odredbo pošiljača povzročena zakasnitev in dokler je po krivdi železnice moten obrat, s čimer se začasno ovira začetek ali nadaljevanje prevoza.

(8) Ako je dan, ki sledi oddaji blaga, nedelja ali praznik, se začne pri popoldne oddanem tovornem blagu dostavni rok en dan pozneje.

(9) Ako je zadnji dan dostavnega roka nedelja ali praznik, poteče pri tovornem blagu dostavni rok šele z dotično uro naslednjega delavnika.

(10) Izjemne tarife po znižanih cenah in s podaljšanimi dostavnimi rokovi so dovoljene s posebnim odobrenjem nadzornega oblastva.

§ 76.

Izročevanje.

(1) Železnica je dolžna v kraju izročitve prejemniku izročiti vozni list in blago, če plača z vozno pogodbo osnovane terjatve in če potrdi prejem. Kakor da bi se blago izročilo prejemniku je tudi to, če se izroči carinski ali davčni upravi v njenih odpravnih prostorih ali zalogah, ako niso pod zaporo železnice, ter če se položi pri speditèrju ali v javni skladovnici, kakor je dopustno po tem pravilniku.

(2) Ko je blago došlo v kraj izročitve, ima prejemnik pravico v svojem imenu nasproti železnici potegniti se za pravice, osnovane z vozno pogodbo, ako izpolni iz nje izvirajoče dolžnosti, brez razlike, ali ravna pri tem v svojem ali v tujem interesu. Zlasti ima pravico zahtevati od železnice, da mu da vozni list in izroči blago, ako ni pošiljač dal železnici po § 73 še dopustne nasprotno, odredbe.

(3) Za kraj izročitve v zmislu odst. (1) in (2) velja, pridržujé določitev v § 78, odst. (1), namembna postaja ali stransko odpravilišče za blago, ki jo je oznamenil pošiljač, tudi tedaj, če je v voznem listu navedeno drugo namenišče.

(4) Če sprejme prejemnik vozni list in blago, se zaveže dati železnici plačilo po voznem listu [toda prim. § 70, odst. (2)].

(5) Prejemna železnica naj ob izročitvi pobere vse z vozno pogodbo osnovane terjatve, kakor voznino, pribitke voznini, pristojbine, povzetja, carine in druge izdatke. Tudi naj uveljavi, ako treba, na blagu zastavno pravico.

(6) Ali naj blago razklada železnica ali prejemnik, naj določa tarifa, kolikor ni o tem predpisov v tem pravilniku ali se ni sklenil v voznem listu poseben dogovor med pošiljačem in železnico.

(7) Železnici je dano na voljo, blago v kosih, ki ga mora razkladati sama, pripeljati prejemniku na njegove stroške (§ 78) ali ga obvestiti o prihodu. Na postajah, kjer se blago v kosih dovaža prejem-

niku, je treba to naznaniti z izveskom na odpraviliščih. O prihodu drugega blaga je treba prejemnika obvestiti (toda prim. § 79, odst. (5)).

(8) Železnica lahko v tarifi predpiše, da sama preklada ali da prekladajo posebni podjetniki blago, ki naj na namembni postaji preide z železniškega voza naravnost na ladje, če se plačajo pristojbine, ki se naznanijo v tarifi ali z izveskom. Osebe, ki se uporabljajo pri tem, veljajo za organe železnice v zmislu § 5.

(9) Ako na namenišču ni odpravilišča za blago ali stranskega odpravilišča blaga, ako železnica tudi ni ukrenila obbeh uredob, da bi se blago odpravljalo tja [§ 78, odst. (1)] in ako ni niti pošiljač niti prejemnik skrbel, da bi se odpravilo blago naravnost naprej, ima železnica zaradi odpravljanja naprej dolžnosti speditèrja (§ 85, odst. (1)).

(10) Ob izročitvi se razen prejemnega potrdila ne smejo zahtevati nobene druge izjave, zlasti ne o tem, da se je blago izročilo brez pogréska ali pravočasno. Blago, po katero mora priti prejemnik, naj se mu dá na razpolaganje, če ga mora razkladati železnica, na podih za blago, sicer pa na razkladiščih. Prejemnik mora pokazati rešeni vozni list.

§ 77.

Na namembni postaji se prešteva in tehta še enkrat.

(1) Prejemnik lahko ob izročitvi zahteva, da se tehta, ~~manjše število ali manjša teža, ki ju mora blago v njegovi navzočnosti na kolodvoru še enkrat prešteje in tehta.~~ Za to mora plačati pristojbino po tarifi [prim. tudi § 56, odst. (6)].

(2) Železnica je dolžna blago še enkrat tehtati in šteti, kakor je predlagano, razen ako pri vozovnih nakladih ne zadoščajo tehtalne priprave ali ako kakovost blaga ali obratne razmere ne dopuščajo dognati število kosov. Ako se odkloni, da bi se še enkrat tehtalo, lahko prejemnik blago še enkrat tehta na bližnji pripravnici tehtnici v navzočnosti pooblaščenca železnice. Plačati mora s tem nastale stroške vštévši odškodnino za pooblaščenca.

(3) Za tehtanje blaga vozovnih nakladov veljajo predpisi § 58, odst. (5).

(4) Ako se dožene, ko se še enkrat šteje ali tehta, manjše število ali manjša teža, ki ju mora

železnica zagovarjati, ki pa še nista pripoznani, železnica ne sme pobirati pristojbin za to dognanje in mora prejemniku povrniti povzročene mu stroške.

§ 78.

Dovažanje.

(1) Železnica lahko sama dovaža blago v kosih v kraju postaje ali v sosednje kraje za pristojbino, ki se naznani z izveskom, ali postavi za to dovozniške podjetnike [§ 76, odst. (7) in (9)]. Osebe, ki se uporabljajo pri tem, veljajo za organe železnice v zmislu § 5. Dovožniki morajo imeti seboj svojo pristojbinsko tarifo in jo na zahtevanje pokazati.

(2) Tudi na postajah, na katerih skrbi železnica za dovažanje, imajo prejemniki pravico hoditi sami po svoje blago ali pošiljati ponje druge nego vozne podjetnike, ki jih je postavila železnica. Ako se hočejo poslužiti te pravice, morajo to pismeno naznaniti odpravilišču, preden dospe blago. Železnica pa sme v občem prometnem interesu z odobrilo nadzornega oblastva to pravico začasno ali, ako to zahtevajo posebne razmere, tudi trajno omejiti ali razveljaviti.

(3) Ako se mora blago spraviti v prostore carinske ali davčne uprave, ki leže izven kolodvorov, lahko oskrbi to železnica sama proti povračilu stroškov ali dá to oskrbeti s svojo odgovornostjo na stroške tistega, ki ima pravico razpolagati z njim, po kakem speditèrju, tudi če si je prejemnik pridržal, da pride sam po blago.

(4) Rokove, v katerih dovaža železnica prejemniku blago, je naznanjati z izveskom na odpraviliščih.

§ 79.

Obveščanje prejemnika o prihodu.

(1) O prihodu blaga [§ 76, odst. (7)] se obvešča, kakor si izbere železnica, po pošti, po telefonu ali pismeno po posebnem slu z navedbo roka, v katerem je treba priti po blago. Na pismeni predlog prejemnika lahko odpravilišče dogovori z njim poseben način obveščanja.

(2) Obvestiti se mora pri tovornem blagu po prihodu, najkasneje pa takoj potem, ko je blago pripravljeno, pri brzovoznem blagu pa v dveh urah po

prihodu. Pri brzovoznem blagu, ki dospe ob delavnikih po 6. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih pa po 12. uri opoldne, se more obvestilo zahtevati šele naslednjega dne.

(3) Obvestilo velja za opravljeno:

- a) ako se dostavi po pošti 4 ure, z brzovjavko 1 uro po oddaji;
- b) ako se dostavi po telefonu, z oddajo;
- c) ako se dostavi drugače, kadar se izroči.

(4) Izdaja se obvestilo brezplačno. Za dostavo sme železnica zahtevati povračilo svojih stroškov.

(5) Obvestilo izostane, ako se mu prejemnik pismeno odreče in pri blagu, ki naj leži na železnici, ako ga pošiljač ni izrečno predpisal v voznem listu.

(6) Ako se je vozni naklad spotoma preložil, ker voz ni mogel teči, se mora to prejemniku naznaniti, kadar se obvesti.

§ 80.

Rokovi za odvzemanje blaga, ki se ne dovaža.

(1) Blago, ki ga mora razkladati železnica, je odvzeti v službenih urah [§ 63, odst. (2)] v roku, ki se določi v tarifi. Rok se začne z obvestilom o prihodu blaga in mora znašati najmanj 24 ur.

(2) Rok, v katerem mora prejemnik odvzeti blago, ki ga mora sam razkladati, je treba naznaniti z izveskom na odpravilišču ali s tarifo. Rok se začne z obvestilom o prihodu blaga. Ako vozovi, ki jih je razkladati, niso pravočasno pripravljene, se začne rok razkladanja šele, kadar so pripravljene. Železnica lahko zahteva, da se blago razklada in odvaža v službenih urah.

(3) Ako je blago postavljeno, da leži na kolodvoru, in ako pošiljač v voznem listu ni izrečno predpisal, naj se obvesti prejemnik, ali ako se je prejemnik pismeno odrekel obvestilu, ali ako obvestilo ni mogoče, se začne rok odvzemanja, kadar je blago pripravljeno.

(4) Ob nedeljah in praznikih je izročati samo brzovozno blago, če carinskemu ali davčnouradnemu ravnanju z njim ne nasprotuje nobena ovira.

(5) Rokovi odvzemanja ne tečejo ob nedeljah in praznikih, nadalje dokler traja carinska ali

davčnouradna ali policijska odprava, kolikor je ne zadržuje pošiljač ali prejemnik.

(6) Ako se blago ne odvzame v določenih rokih, se mora plačati tarifna ležnina ali stojnina za voz. Tudi sme železnica blago, ki ga prejemnik ni pravočasno zložil, razkladati na njegovo nevarnost in na njegove stroške [prim. tudi § 81, odst. (6)]. Za nedelje in praznike je pobirati stojnino za voz samo tedaj, ako je rok za razkladanje potekel že dan poprej, popoldne ob dveh. Ako sledi več nedelj in praznikov zapored, je pobirati stojnino za voz samo za en dan.

(7) Ako se obveščeni prejemnik oglasi, da bi odvil blago, in ako se mu blago ne more pripraviti v eni uri po njegovem prihodu, mu mora železnica povrniti stroške za to, da je zastoj prišel po blago. Na zahtevanje prejemnika mora železnica na voznem listu potrditi, da je zastoj prišel po blago.

(8) Ako je nevarnost, da se promet ne bo mogel v redu vršiti, ker se je nakupičilo blago, ima železnica pravico, po potrebi skrajšati nakladne rokove in ležnine prosti čas ter zvišati stojnino za voz in ležnino. Za to veljajo zmislu primerno predpisi v § 75, odst. (4), o določanju, odobravanju in objavljanju dokladnih rokov za nenavadne prometne razmere.

§ 81.

Ovire izročanja. Zakasnitve odvzemanja.

(1) Ako se prejemnik blaga ne more poizvedeti, ako se brani sprejeti ga ali ako ne reši voznega lista v roku, ki ga železnica določi v tarifi, ali ako se pojavi kaka druga ovira izročitve, mora namembna postaja pošiljača nemudoma obvestiti po pošiljalni postaji o vzroku ovire in poizvedeti njegovo naročilo [prim. tudi § 73, odst. (6)]. Pošiljač lahko predpiše v voznem listu, naj ga na njegove stroške obvestijo naravnost brzojavno ali po pošti; on ima v tem primeru po pogojih, ki se določijo v tarifi, pravico svoje naročilo poslati tudi naravnost namembni postaji. Pošiljač lahko po pogojih, ki se ustanovijo v tarifi, v voznem listu tudi predpiše, da se mu blago vrne brez prejšnjega obvestila, ako bi se ne moglo izročiti. Drugače se sme blago poslati nazaj le, ako to zahteva pošiljač zaradi obvestila.

(2) Ako je prejemnik odklonil sprejeti blago in ako je pošiljač obveščen o oviri, se sme blago

pozneje izročiti samo z njegovim pritrdilom. V vseh ostalih primerih se blago izroči prejemniku, ki je pozneje pripravljen sprejeti ga, ako med tem ni došla na namembno postajo druga odredba pošiljača.

(3) Ako se pošiljač ne more obvestiti, ali ako pošiljač odlaša dati naročilo ali ako naročilo ni izvršljivo, naj vzame železnica blago v skladišče na nevarnost in stroške pošiljača; v tem primeru mora zanje skrbeti kakor redni trgovec. Železnica pa ima tudi pravico položiti blago, ki ga ne more izročiti, s povzetjem stroškov in izdatkov, ki se ga držé, pri speditèrju ali v kaki javni skladovnici na račun in na nevarnost tistega, ki ima pravico razpolagati z njim.

(4) Železnica ima nadalje pravico:

a) blago, ki se ne more izročiti, če se hitro izpridi ali če se po krajnih razmerah ne more niti izročiti kakemu speditèrju niti dati v skladišče, takoj prodati kar najboljše brez formalnosti;

b) blago pa, ki se ne more izročiti in ki ga pošiljač ne vzame nazaj, 4 tedne po preteku ležnine prostega časa, če bi se pa njegova vrednost nerazmerno zmanjšala, ako bi dalje časa ležalo, ali če bi skladovni stroški ne bili v nobenem razmerju k vrednosti blaga, pa že poprej.

Da se misli blago prodati, o tem je obvestiti pošiljača in prejemnika, razen če to ni mogoče. Železnica sme pobirati razen izdatkov v gotovini tudi pristojbino, ki se določi v tarifi, ako sama prodala blago.

(5) Da je blago položila in da ga je prodala, o tem mora železnica nemudoma obvestiti pošiljača in prejemnika, razen če bi to ne bilo mogoče; ako to opusti, je dolžna povrniti škodo. Pošiljaču je dati na razpolaganje prodajno izkupilo odbivši izdatke in pristojbine.

(6) Ako prejemnik reši vozni list, blaga pa ne odvzame v roku, določenem za odvetje, je treba prejemnika še enkrat pozvati, naj odvzame blago, in ga obvestiti, da leži blago na njegovo nevarnost in njegove stroške. Za skladanje takega blaga, za to, da se preodkazuje speditèrju ali javni skladovnici ter da se prodaja, veljajo zmislu primerno predpisi odst. (3) do (5). Ako se blago prodaja, je dati izkupilo prejemniku na razpolaganje, odbivši stroške.

§ 82.

Železnica dožene, da se je blago zmanjšalo, poškodovalo ali izgubilo.

(1) Ako železnica zasledi ali domneva ali ako tisti, ki ima pravico razpolaganja, trdi, da se je blago zmanjšalo ali poškodovalo, mora železnica brez odloga pismeno dognati stanje blaga, znesek škode in, kolikor je to mogoče, zakaj in kdaj se je blago zmanjšalo ali poškodovalo. To se naj dožene tudi, če se blago izgubi.

(2) Prepis zapisnika je prepustiti tistemu, ki ima pravico razpolaganja, ako to zahteva.

(3) Kadar se blago zmanjša ali poškoduje, je treba, da se to dožene, pritegniti poleg tistega, ki ima pravico razpolaganja, neudeležene priče in na zahtevanje udeležencev tudi izvedence. Ako tisti, ki ima pravico razpolaganja, ne pride v primernem roku, se stvar dožene brez njega. Pritegnitev tistega, ki ima pravico razpolaganja, se sme opustiti le v tistih primerih, v katerih so potrebne takojšnje naredbe.

(4) Ako pokaže preiskava, ki se opravi na ukrep tistega, ki ima pravico razpolaganja, da se blago ni zmanjšalo ali poškodovalo, ali samo toliko, kolikor je železnica že pripoznala, mora plačati stroške, ki so nastali s tem, da so se pritegnili izvedenci.

§ 83.

Sodno se doženejo ovire izročitve, izguba, zmanjšanje in poškodba.

Ne kraté postopek, omenjen v §§ 81 in 82, sme vsak udeleženec predlagati, da se tudi sodno dožene po veljajočih zakonitih določilih.

§ 84.

Odgovornost železnice za izgubo, zmanjšanje ali poškodbo blaga v obče.

Železnica je odgovorna za škodo, ki nastane, če se blago izgubi, zmanjša ali poškoduje, od časa, ko se je sprejelo v prevoz, dotlej, da se izroči, razen če je škoda povzročena po krivdi ali ne od železnice

zakrivljenem naročilu tistega, ki ima pravico razpolagati z njim, po višji sili, po nedostatkih omota, ki se zunanje ne dajo spoznati, ali po naravni kakovosti blaga, zlasti s tem, da se notranje izpridi, gine ali navadno izteče.

§ 85.

Omejitev odgovornosti gledé namenišča.

(1) Ako je na voznem listu navedeno namenišče, kjer ni odpravilišča ali stranskega odpravilišča za blago, ki bi bilo urejeno za odpravljanje blaga, je odgovorna železnica kakor prevaževalec le do zadnje za to urejene železniške postaje ali stranskega odpravilišča za blago. Za prevažanje naprej ima dolžnosti spediterja.

(2) Ako je železnica ukrenila uredbe za nadaljnje prevažanje blaga v take kraje [§ 78, odst. (1)], je odgovorna do namenišča kakor prevaževalec.

§ 86.

Omejitev odgovornosti ob posebnih nevarnostih.

(1) Železnica ni odgovorna:

1. Pri blagu, ki se prevažá v ne kritih vozovih po predpisih tega pravilnika ali tarife ali po dogovoru s pošiljačem, vzprejetem v vozni list, za škodo, ki nastane iz nevarnosti, ki je združena s tem načinom prevažanja; s tem se ne umeva očitvidna izguba teže ali izguba celih kosov;

2. pri blagu, ki je oddano v prevoz po izjavi pošiljača v voznem listu neomotano ali s pomanjkljivim omotom, dasi njegova narava zahteva omot v zabrambo, da se na prevozu ne izgubi, zmanjša ali poškoduje, za škodo, ki nastane iz nevarnosti, ki je združena s tem, da ni bilo omota, ali da je omot pomanjkljiv;

3. pri blagu, čigar nakladanje in razkladanje oskrbuje pošiljač ali prejemnik po predpisu tega pravilnika ali tarife ali po dogovoru s pošiljačem, vzprejetem v vozni list, za škodo, ki nastane iz nevarnosti, združene z nakladanjem in razkladanjem ali pomanjkljivim vkladanjem;

4. pri blagu, ki je po svojem posebnem prirodnem svojstvu posebno v nevarnosti, da bi se

izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo, zlasti da bi se zdrobilo, zarjavelo, znotraj izpridilo, nenavadno izteklo, izsušilo in raztrosilo, za škodo, ki nastane iz te nevarnosti;

5. pri živih živalih za škodo, ki nastane iz posebne nevarnosti, združene za nje s prevažanjem;

6. pri blagu, vštevisi živali, katerim je po tem pravilniku, po tarifi ali po dogovoru s pošiljačem, vzprejetem v vozni list, dati spremljevalca, za škodo, ki nastane iz nevarnosti, ki jo namerava odvrniti spremstvo.

(2) Ako je mogla nastati škoda po okolnostih iz ene izmed nevarnosti, oznamenjenih v odst. (1), tedaj se domneva, da je nastala iz te nevarnosti.

(3) Oprostitev od odgovornosti se ne more zahtevati na podlagi teh predpisov, ako je škoda nastala po krivdi železnice.

§ 87.

Omejitev odgovornosti ob izgubah teže.

(1) Pri blagu, ki po svojem naravnem svojstvu na prevozu redno izgubi nekaj teže, je odgovornost železnice izključena za izgubo teže do nastopnih, normalnih postavkov:

Do 2 odstotkov pri tekočem, pri vlažnem in pri naslednjem suhem blagu:

barvilnem lesu v opilkih in pri mletem lesu, skorjah ali lubju, koreninah, sladkih koreninah, rezanem tobaku, maščobah, milih in trdih oljih, svežih plodovih, svežih tobakovih listih, ovčji volni, kožah, kožuhovinah, usnju, suhem in pečenem sadju, živalskih kitah, rogovih in parkljih, kosteh (celih in mletih), suhih ribah, hmelju, svežih lepilih;

do 1 odstotka pri vsem ostalem suhem blagu spočetka oznamenjene vrste.

(2) Normalni postavek se preračuni, ako se prevažata več kosov na isti vozni list, za vsak kos posebej, če je teža posameznih kosov oznamljena v voznem listu, ali če se more drugače dognati.

(3) Odgovornost se ne omeji, kolikor izguba po okolnostih ni nastala zaradi naravnega svojstva blaga, ali kolikor vzeti postavek ne ustreza temu svojstvu ali drugačnim okolnostim primera.

(4) Ako se je blago izgubilo, se nič ne odbije za izgubo teže.

(5) Dalekosežnejša oprostitev železnice od odgovornosti po § 86, odst. (1), številka 4, se s tem ne izpreminja.

§ 88.

Višina odškodnine, ako se blago izgubi, zmanjša ali poškoduje.

(1) Ako mora železnica na podlagi vozne pogodbe povrniti škodo, če se blago izgubi ali zmanjša, je treba povrniti navadno trgovinsko vrednost in, če je ni, navadno vrednost, ki jo ima blago iste vrste in kakovosti na kraju, odkoder se odpošlje, v času, v katerem se sprejme v prevoz; nadalje je treba povrniti, kar se je že plačalo carin, drugih stroškov, voznine in kar je treba še plačati.

(2) Ako se je blago poškodovalo, je treba dati odškodnino za to, ker se je zmanjšala v odst. (1) oznamljena vrednost.

(3) Zaradi primerov, v katerih je dati popolno odškodnino, prim. § 95.

§ 89.

Omejitev višine odškodnine s tarifo.

(1) Železnica lahko v posebnih pogojih (izjemnih tarifah) določi najvišji znesek, ki se povrne, kadar se blago izgubi, zmanjša ali poškoduje, če ta izjemna tarifa znižuje cene za celi kos prevoza nasproti navadnim tarifam in če velja enak najvišji znesek za celi kos prevoza. Ako zahteva pošiljač uporabo take izjemne tarife, mora to zaznamovati v voznem listu z oznamenilom tarife.

(2) Železnica lahko nadalje omeji v tarifi na najvišji znesek odškodnino, ki se plača, ako se predmeti § 54, odst. 2, B, številka 1, zmanjšajo ali poškodujejo.

(3) Zaradi primerov, v katerih je plačati polno odškodnino, prim. § 95.

§ 90.

Domnevanje, da se je blago izgubilo.

Tisti, ki ima pravico sprejeti blago, ga lahko smatra brez nadaljnega dokaza za izgubljeno, če se ne more izročiti najkasneje 30. dan po preteku dostavnega roka.

§ 91.

Ako se blago zopet najde.

(1) Kdor ima pravico do odškodnine, sme, kadar prevzame odškodnino za izgubljeno blago, v pobotnici zahtevati, da ga železnica takoj obvesti, ako se blago zopet najde. O tem je izdati potrdilo.

(2) V 30 dneh potem, ko je prejel naznanilo, sme upravičenec do odškodnine zahtevati, da se mu blago izroči brez stroškov na pošiljalni ali namembni postaji, navedeni v voznem listu, kakor si to izbere. Prejeto odškodnino mora vrniti odbivši odškodnino, ki jo je plačati po § 94 za to, ker se je prekoračil dostavni rok.

(3) V vseh drugih primerih sme železnica z zopet najdenim blagom svobodno razpolagati.

§ 92.

Navedba interesa na dostavi.

(1) Pošiljač lahko navede v voznem listu interes na dostavi. Za to je treba plačati pristojbino, ki se določi v tarifi.

(2) Znesek, ki kaže interes na dostavi, je treba s črkami vpisati v vozni list na mestu, ki je določeno za to.

(3) Pristojbino je zaračunati za nerazdelne enote po 10 kron in 10 tarifnih kilometrih in ne sme presegati 0,25 h za enoto. Kar je več, se okroži na 10 h. Kakor najmanjši znesek za prevozni kos od pošiljalne do namembne postaje se pobira 40 h.

(4) Ako je dolžnost odškodnine po § 89 omejena na najvišji znesek, je nedopustno navesti interes na dostavi čez ta znesek.

§ 93.

Višina odškodnine za izgubo, zmanjšanje ali poškodbo, če je naveden interes na dostavi.

Ako je naveden interes na dostavi, se sme zahtevati, ako se je blago izgubilo, zmanjšalo ali

poškodovalo, razen odškodnine, omenjene v § 88, povračilo nadalje nastale škode do navedenega zneska.

§ 94.

Odgovornost za to, če se prekorači dostavni rok.

(1) Ako se prekorači dostavni rok, mora železnica povrniti dokazano škodo, in sicer:

a) ako interes na dostavi ni naveden, do višine voznine,

b) ako je interes na dostavi naveden, do navedenega zneska. Ako je ta znesek nižji nego pod a) določena odškodnina, se lahko zahteva ta odškodnina.

(2) Ako ni nastala in ako ni dokazana škoda, mora železnica plačati:

a) če interes na dostavi ni naveden,

ako se rok prekorači do vštetelega 1 dne,

$\frac{1}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači do vštetelega 2 dni,

$\frac{2}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači do vštetelega 3 dni,

$\frac{3}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači do vštetelega 4 dni,

$\frac{4}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači za daljši čas,

$\frac{5}{10}$ voznine;

b) če je naveden interes na dostavi,

ako se rok prekorači do vštetelega 1 dne,

$\frac{2}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači do vštetelega 2 dni,

$\frac{3}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači do vštetelega 3 dni,

$\frac{4}{10}$ voznine;

ako se rok prekorači do vštetelega 4 dni,

$\frac{8}{10}$ voznine,

ako se rok prekorači za daljši čas, celo voznino;

toda ne več nego navedeni znesek. Ako je ta znesek nižji nego pod a) določena odškodnina, se lahko zahteva ta odškodnina.

(3) Pravice, ki izvirajo iz teh določil, se lahko terjajo tudi poleg eventualnih pravic zaradi izgube, zmanjšanja ali poškodbe blaga. Ako je naveden interes na dostavi, se lahko zahteva razen odškodnine, ki se preračuni po § 88, kakor povračilo za vso nadaljnjo škodo (§ 93) všteti škodo, nastalo s tem, da se je prekoračil dostavni rok, k večjemu navedeni znesek interesa. Zmislu primerno velja predpis drugega stavka v odstavku (1), b).

(4) Odgovornost železnice je izključena, ako se je rok prekoračil zaradi dogodka, ki ga železnica ni niti povzročila, niti ga ni mogla odvrniti.

(5) Zaradi primerov, v katerih je dati polno povračilo, prim. § 95.

§ 95.

Odškodnina ob naklepu ali grdi nemarnosti železnice.

Ako se je škoda povzročila po naklepu ali grdi nemarnosti železnice, je treba v vseh primerih povrniti polno škodo.

§ 96.

Izguba pravic do povračila.

Ako se predmeti, kojih prevoz je prepovedan po zakonitem predpisu ali iz razlogov javnega reda, ali ki so izključeni od prevoza, ali le pogojno pripuščeni v prevoz, oddajo z nepravilnim oznamenilom, ali ako pošiljač opusti za te predmete predpisane varnostne naredbe, je odgovornost železnice izključena na podlagi vozne pogodbe.

§ 97.

Pravice ugasnejo, ko se plača voznina in prevzame blago.

(1) Ko je plačana voznina s terjatvami vred, ki se sicer držé blaga, in ko je blago odvezto, ugasnejo vse pravice zoper železnico iz vozne pogodbe.

(2) Od tega so izvzete:

1. pravice do odškodnine za škode, ki so povzročene z naklepom ali grdo nemarnostjo železnice;

2. pravice do odškodnine, ker se je prekoračil dostavni rok, če so se vložile pismeno najkasneje štirinajsti dan, ne računaje dne odvetja, pri kateri izmed železnic, ki jih je terjati po § 100;

3. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki so bili dognani po §§ 82 ali 83, preden se je odvzelo blago, ali ki se po krivdi železnice niso dognali proti predpisu v § 82;

4. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki se ob odvetju zunaj niso dali spoznati, ako upravičenec nemudoma potem, ko jih je našel,

in najkasneje v enem tednu po odvetju predlaga ali pismeno pri železnici preiskavo, ki se opravi po § 82, ali na sodišču ogled blaga po izvedencih in dokaže, da je nedostatek nastal v času med sprejemom in izročitvijo;

5. pravice zaradi krivično pobranih pribitkov k voznini in zaradi nepravilnega preračuna voznine in pristojbin (§ 70).

(3) Prejemnik lahko odklanja odvetje blaga tudi potem, ko je sprejel vozni list in plačal voznino dotlej, da se ugodi njegovemu predlogu, naj se doženejo nedostaki, ki jih trdi. Pridržki ob odvetju blaga imajo moč le tedaj, kadar so storjeni s pritrjenjem železnice.

(4) Ako izmed več v voznem listu omejenih predmetov pošiljatve posameznih predmetov ni ob izročitvi, sme prejemnik v prejemnem potrdilu navesti, da jih ni.

§ 98.

Zastaranje pravic zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo ali ker se je prekoračil dostavni rok.

(1) Pravice zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali pokvarilo ali ker se je prekoračil dostavni rok, zastarajo v enem letu.

(2) Zastaranje se začne, če je blago poškodovano ali zmanjšano, ko poteče dan, katerega se izroči, ako pa se izgubi ali ako se prekorači dostavni rok, ko poteče dostavni rok.

(3) Zastaranje se zavira, ako se pismeno zglati zahteva (reklamacija) pri železnici. Ako se zglasite zavrne, teče rok zastaranja od tistega dne dalje, katerega naznani železnica zglasilcu pismeno svojo odločbo in mu vrne dokazila, ki so morda priložena zglasilu. Daljnje prošnje, ki se pošljejo železnici ali nadrejenim oblastvom, ne zavirajo zastaranja.

(4) Kdaj se zastaranje prekine, zaradi tega ostanejo veljavni obči zakoniti predpisi.

(5) Enoletni rok zastaranja ter ostali predpisi tega paragrafa se ne uporabljajo, ako je železnica namenoma povzročila, da se je blago izgubilo, zmanjšalo, poškodovalo ali da se je prekoračil rok. Nadalje se ne uporabljajo na regresne pravice železnic med seboj (§ 100).

§ 99.

Uveljavljanje pravic iz vozne pogodbe.

(1) Uveljavljati pravice iz vozne pogodbe nasproti železnici ima pravico le tisti, ki ima pravico razpolagati z blagom (toda prim. §§ 60 in 70).

(2) Ako pošiljač, ki ima sicer pravico razpolaganja, ne more pokazati duplikata voznega lista, vzprejemnice ali potrdila pošiljalne postaje, da se taka listina ni izdala, se more potezati za svojo pravico le s pritrdilom prejemnika, razen če bi dokazal, da je prejemnik odklonil sprejem blaga.

(3) Izvensodne zahteve je treba pismeno uveljavljati pri železnici, ki je pristojna po § 100. Ako je bil vozni list izročen prejemniku, ga je treba predložiti. Ako gre za odškodnino zaradi izgube, zmanjšanja ali poškodbe, je treba priložiti potrdilo o vrednosti blaga.

(4) Železnica naj zahteve preskusi kar najhitreje in obvesti predlagatelja pismeno, ako se ne doseže sporazumljenje z dobra.

§ 100.

Odgovornost več železnic, ki so se udeležile prevoza.

(1) Pošiljalna železnica je odgovorna za izvedbo prevoza dotlej, da izroči blago prejemniku, brez ozira na to, ali so se rabile samo lastne ali tudi tuje proge.

(2) Vsaka naslednja železnica vstopi s tem, da sprejme blago s prvotnim voznim listom, temu pri-

merno v vozno pogodbo in prevzame samostojno dolžnost izvesti prevoz po vsebini voznega lista.

(3) Zahteve iz vozne pogodbe pa se morejo — ne kraté regresa železnic med seboj — potom tožbe naperiti le zoper pošiljalno železnico ali zoper železnico, ki je nazadnje prevzela blago z voznim listom, ali zoper železnico, na koje progi se je prigodila škoda. Med temi železnicami lahko voli tožnik. Pravica voliti ugasne, ko se vloži tožba.

(4) S protitožbo ali z zaračunom se lahko uveljavljajo zahteve iz vozne pogodbe tudi zoper kako drugo železnico, ako se njena tožba opira na isto vozno pogodbo.

(5) Ako je na podstavi teh predpisov ena izmed udeleženih železnic povrnila škodo, ji gre regres zoper železnico, ki je zakrivila škodo. Ako se ta železnica ne more poizvedeti, morajo udeležene železnice skupno trpeti škodo po razmerju dolžin svojih prog, s katerimi so udeležene na prevozu, kolikor se ne dožene, da škoda ni nastala na njihovih progah. Pravica železnic ukreniti naprej ali v posameznem primeru druge dogovore o regresu, se s tem ne izpreminja.

IX.

Sklepna določila.

(1) Obratni pravilnik in njegove izpremembe se objavljajo v državnem zakoniku.

(2) Vsaka železniška uprava mora imeti po najnovjšem stanju dopolnjeni obratni pravilnik na prodaj.

Priloga A.

(K § 44 ž. o. p.)

Mrliška prehodnica.

Po predpisu v krsto vloženo truplo dneega 19.....

v (na) (kraj) za (vzrok smrti) umrlega letnega
umrle (starost) letne

..... (stan, ime in priimek umrle osebe, pri otrocih stan roditeljev) naj se po železnici prepelja

z čez v , da se

pokoplje. Ker se je prevožnja mrliša odobrila, se prosijo vsa oblastva, skozi katerih okraje gre ta prevoz

da naj ga brez ovir in zadržkov pusté naprej.

..... dneega 19.....

(Pečat.)

(Podpis.)

Priloga B.

(K § 49 odst. (2) ž. o. p.)

Natančnejša določila o prevažanju živih živali.

I. Nakladanje.

§ 1.

(1) Kolikor so postaje določene za promet živine, morajo biti preskrbljene s pripravami, ki dopuščajo namenu primerno vkladanje in razkladanje.

(2) Površina trdnih klančin za nakladanje mora biti taka, da morejo živali varno stopati.

(3) Prenosne klančine za nakladanje živine morajo biti dosti široke in imeti na obeh straneh najmanj 20 cm visoke obrambne late ter podnožne late. Tako pri prenosnih klančinah za nakladanje živine kakor tudi pri nakladnih mostovih morajo biti ukrenjene naprave, da se živali ne morejo na strani izriniti.

(4) Na postajah, na katerih se redno pošiljajo večje množine živine, ali v njihovi bližini morajo biti pripravljene ograjeni prostori (dvorci za živino), da se v njih začasno nastani živina. Ti prostori, ki jih morajo pripraviti železniške uprave, morajo imeti priprave za privezovanje živali. Deljeni morajo biti v manjše oddelke, v katerih se spravljajo živali različne vrste in velika živina (konji vštrevši ponije, tudi žrebeta, nadalje goveda, mule, osli i. dr.) ločeno od drobnice (svinje, teleta, ovce, koze, psi, perutnina i. dr.); dojne živali s sesajočimi mladiči ostanejo skupaj. Dvorce za živino in klančine za nakladanje je treba razsvelliti, če se uporabljajo v temi.

§ 2.

(1) Živali je prevažati v kritih vozovih. Pri tem je izbrati vozove, ki so znotraj vsaj 2·6 m široki

in ki imajo v bližini strehe voza na dolžinskih ali pročelnih straneh po dve po najmanj 0·40 m dolgi in 0·30 m široki odprtini (zračni zaklopnicici), ki se dasta od znotraj zapirati, in ki imajo razen tega na durih priprave, ki omogočajo, da se puščajo duri odprte na 0·35 m široko za veliko živino in na 0·15 m široko za drobnico. Ko so živali naložene, morajo ostati duri v predpisani izmeri in zračne zaklopnice odprte, da mora priti dosti zraka v vozove.

(2) Za svinje, ovce in koze naj se praviloma uporabljajo kriti vozovi z več podi in stenami iz lat ter napajalnimi pripravami [§ 5, odst. (1)]. Stene morajo biti toliko iz nepropustnih desk ali opremljene z nepropustnimi zaklopnicami, da so živali varovane prepaha od zdol in da blato in stelja ne pada iz voz.

(3) Stene posebnih voz, ki služijo za prevažanje perutnine, morajo biti iz lat in imeti obrambne robove, ki branijo, da blato in stelja ne pada iz njih.

(4) Ako se morajo rabeti za veliko živino izjemoma vozovi brez zračnih odprtin (dušnikov), je treba puščati duri vsaj na polovico odprte in jih pritrditi, da ostanejo tako in se ne premaknejo. Odprtine duri je zadelati ali z lesenimi zapaži ali z mrežami na durih. Svinje, ovce in koze je prevažati, če ni voz s stenami iz lat, v kritih vozovih z mrežami za duri in z napajalnimi pripravami [§ 5, odst. (1)]. Mreže za duri in leseni zapaži morajo biti vsaj 1·5 m visoki. Mreže za duri mora pripraviti železnica.

(5) V mrzlem letnem času je treba prasce, ki se ne oddajajo v shrankah, na pošiljačev zaznamek, ki se namesti v voznem listu, prevažati v kritih vozovih; zračne zaklopnice naj bodo odprte, duri pa zaprte.

(6) Konje in mule je na predlog pošiljača po pogojih, ki se določijo v tarifi, prevažati v oblazinjenih vozovih (hlevih-vozovih).

(7) Skrinje pod vozom se smejo rabiti le za prevažanje posameznih živali, ki so spotoma obolele.

(8) Da se morejo živali trdno privezovati, morajo biti v vozovih nameščene priprave, kakor železni obroč i. e. r.

(9) Nakladna površina voz, ki služijo za prevažanje živali, mora biti navedena na njihovi zunanji strani, in sicer pri vozovih, ki imajo več podov in ki so razdeljeni v več oddelkov, tako, da je razvidna velikost vsakega prostora.

(10) Gledé voz in opravnih reči, kar jih je že, sme železniško nadzorno oblastvo dopuščati razlike od sprednjih predpisov.

(11) Na zahtevanje mora železnica za prevoze konj in rogate živine pripraviti doprsne zapahe in plohe za pristojbino, ki se določijo v tarifi.

§ 3.

(1) Kletke, zaboji, jerbasi, vreče ali druge shranke, ki služijo za prevažanje živali, morajo biti zadosti prostorne in zračne. Živali se ne smejo oddajati zvezane.

(2) Kletke ali enake reči morajo imeti nepropusten pod in tako visoko nepropustne stene, da je kolikor moči izključeno, da bi se onesnažil voz z blatom in steljo. Ta predpis ne velja za perutnino v vozovnih nakladih. Kletke ali enake reči, ki so deloma iz lat, morajo biti take, da živali ne morejo poriniti posameznih delov telesa iz njih, tudi morajo biti tako visoke, da morejo živali v njih prosto stati. Nadalje morajo imeti vse kletke ali enake reči, ako traja prevoz, kakor je pričakovati, dalje nego 36 ur, namenu primerne priprave za napajanje in pri drobnici tudi za krmljenje živali. Pod shrank mora biti posut s peskom, šotovino ali žagovino. Kadar se naklada, je treba paziti na to, da more priti k shrankam zadosti svežega zraka; zlasti se drugo blago ne sme nakladati na kletke, zaboje, jerbasi ali enake reči in te le tedaj druga na drugo, ako je z latami ali čim enakim skrbjeno za to, da ostane med

podom gornje shranke in med pokrovom spodnje shranke najmanj 3 cm visoka zračna prostorina.

(3) Določuje največje število živali, ki se naložijo v voz, se je treba ozirati na to, da velika živina ne sme stati pritisnjena druga ob drugo in ne proti ostenju voza. Ta predpis je izpolnjen, če more iti človek vmes med vkladanimi živalimi. Kadar se naklada živina počez, mora ostati razen tega med živalimi in stenami toliko prostora, da se živali ne ranijo z drganjem ali čim enakim na glavi ali na zadnjem delu. Drobnica mora imeti priliko se vleči.

(4) Velika živina in drobnica ter živali različne vrste se smejo nakladati v isti voz le tedaj, če je vsaka vrsta ločena od druge z drogi, pregrajami iz desk ali lat. Kadar se prevažajo dojne živali, ki imajo pri sebi sesajoče mladiče, in pri perutnini odpadejo te omejitve.

(5) Vozove, na katerih je naložena perutnina brez omota, je odpravljati pod zaporo s svincem.

(6) Kadar se pošilja rogata živina in ščetinarji, mora biti pod voza nastlan. Ako stelje ne pripravi pošiljač, mora to storiti železnica za pristojbino, ki se določi v tarifi. Železnici je pridržano, da v tarifi omeji na določne postaje prevzeti nasteljanje. Pod tistih voz, ki imajo le stene iz lat, in tistih voz, kojih duri ostanejo na prevozu odprte, se ne smejo nasteljati z gorljivimi tvarinami. Za gorljive tvarine je smatrati: slamo, pleve in travnato steljo; pač pa se sme uporabljati z vodo poškopljena žagovina s pridatkom ali brez pridatka peska ter poškopljena šotovina. Ako se pošiljatev živine, ki ima steljo, preklada spotoma na kaki postaji, mora železniška uprava v vozovih, ki služijo za nadaljnji prevoz, prekrbeti steljo. Pristojbino, ki se plača za to, določa tarifa.

(7) Pošiljatve, ki ne ustrezajo tem predpisom, lahko pošiljalna postaja izključi, da jih ne sprejme v prevoz.

II. Prevažanje.

§ 4.

(1) Žive živali se prevažajo v živinskih vlakih in tovornih vlakih, po natančnejšem določilu železnice tudi v osebnih vlakih.

(2) Živinski vlaki naj vozijo na progah z rednim močnim prometom živine ob določenih dnevih, ki jih naznani železnica, redno ali le po potrebi.

Urejeni morajo biti tako, da se živina, ki prihaja in odhaja na stičnih progah, mudi le toliko, kolikor je neobhodno potreba.

(3) Osnovna brzina živinskih vlakov ne sme znašati manj nega 25 km na uro — pridržuje pravico železniškega nadzornega oblastva, dovoliti razlike ob posebnih razmerah.

§ 5.

(1) Vse živali, kojih prevoz traja 24 ur ali dalje, mora pošiljač nakrmiti in napojiti, preden jih naloži. Ako traja prevoz dalje nego 36 ur, je treba živali napajati najkasneje po vsakih 36 urah. Napajati živali so dolžni spremljevalci živali. Živali brez spremljevalca mora napajati železnica za pristojbino, ki se določi v tarifi.

(2) Na zaznamek pošiljača, ki se vpiše v voznem listu, morajo železniške uprave škropiti ščetinarje za

pristojbino, ki se določi v tarifi. Postaje, na katerih se morejo škropiti, je treba naznaniti v tarifi.

§ 6.

(1) Z živalimi naloženi vozovi naj se premikajo le toliko, kolikor je najnujnejše potrebno in vedno s posebno previdnostjo; brezpogojno se je ogibati, da ne trčijo kam močno.

(2) Shranke z živalimi se ob vkladanju in razkladanju ne smejo suvati, metati ali prevračati.

§ 7.

Kadar se prevažata po noči, morajo imeti spremljevalci pošiljane živine dobro sveteče svetilnice. Uporabljati lahko v nemljiva goriva, kakor na primer petrolej, je prepovedano.

Predpisi o predmetih, ki so pogojno pripuščeni v prevažanje.

(§ 54, odstavek (2) A.)

I. Predmeti, ki so nevarni, da razpočijo. *)

I a. Streliva in raznesila.

V prevažanje so pripuščeni:

1. skupina. Streliva in raznesila varna za manipulacijo.

a) Varnostni raznosni preparati državne zaloge in koncesijonirana raznesila, ki so proglašena, da so varna za manipulacijo, ako je za nje predloženo prevozno dovolilo (prim. tudi 2. skupino pod b);

b) nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna); ako zadošča zahtevam stalnosti, in sicer:

α) v obliki kosmulj in nestisnjena z najmanj 25 odstotki vsebine vode ali alkohola (75 delov suhe snovi in 25 delov tekočine);

β) stisnjena z najmanj 15 odstotki vsebine vode (85 delov suhe snovi in 15 delov vode) (prim. tudi 2. skupino pod c);

c) trinitrotoluol;

d) pikrinova kislina.

2. skupina. Lahko razpočna streliva in raznesila.

a) Strelni in raznesilni smodnik;

b) raznesila državne zaloge in koncesijonirana raznesila, ako je za nje predloženo prevozno dovolilo;

c) nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna), ako zadošča zahtevam stalnosti, in sicer:

α) nestisnjena, z vsaj 15 odstotki vsebine vode (85 delov suhe snovi in 15 delov vode) (prim. tudi 1. skupino pod b);

β) stisnjena v obliki patron, s parafinom prevlečena;

d) drugi razpočni predmeti, ako je za nje predloženo posebno prevozno dovolilo.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

1. skupina.

1. Varnostni raznosni preparati državne zaloge in koncesijonirana raznesila, ki so proglašena, da so varna za manipulacijo (a).

(1) Koncesijonirana raznesila se smejo spravljati v promet samo v tistih oblikah, ovajih in v tistem omotu, ki so predpisani v izjavi pripusnosti za vsako posamezno vrsto. Shranke moraj imeti napis, v katerem je koncesijsko oznamenil

*) (1) V preiskovalne namene določene, v prevažanje po železnici nepripuščene predmete, ki so nevarni, da razpočijo, v množinah pod 0.5 kg je prevzemati v prevažanje, ako se oddajo po oblastvenem naročilu. Pošiljač se mora ob oddaji izkazati z oblastvenim naročilom, v katerem morajo biti tudi določila, kakšen mora biti omot. Oblastveno naročilo je treba priložiti voznemu listu.

(2) Za pošiljatve vojaške uprave in za pošiljatve zasebnikov vojaški upravi veljajo posebni predpisi.

raznesila s pristavkom „Raznesilo 1. skupine“, ime ali firma izdelovalca, oznamenilo fabrike, nadalje, datum in številka ministrskega prevoznega dovolila in datum, kdaj je izdelano. Napis je na shranki namestiti tako, da se mora raztrgati, kadar se odpre. Vsaka shranka mora imeti razločno odtisnjeno fabriško plombo.

(2) Za varnostne raznesilne preparate državne zaloge naj se zmislu primerno uporabljajo prejšnja določila, kolikor ni posebnih predpisov.

2. Nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna) (b).

Nitroceluloza v obliki kosmulj in nestisnjena z najmanj 25 odstotki vsebine vode ali alkohola (α) in stisnjena nitroceluloza z najmanj 15 odstotki vsebine vode (β), mora biti za vodo, oziroma za alkohol nepropustno, trdno zamotana v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke ne smejo biti zabite z železnimi žebli in morajo imeti napis: „Mokra nitroceluloza. 1. skupina.“

3. Trinitrotoluol (c)

mora biti trdno zamotan v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke morajo imeti napis: „Trinitrotoluol. 1. skupina.“

4. Pikrinova kislina (d)

mora biti trdno zamotana v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke. Namesto lesenih shrank se smejo uporabljati tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke morajo imeti napis: „Pikrinova kislina. 1. skupina.“ Za zamotavanje se ne sme uporabljati svinca.

2. skupina.

1. Strelni in raznesilni smodnik (a).

(1) Strelni in raznesilni smodnik mora biti trdno zamotan v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke, ki varno branijo, da se vsebina ne razsipa ali razprašuje. Posode ne smejo imeti železnih žeblijev, vijakov ali drugih železnih pritrdil (obročev, trakov ali enakih reči). Tudi kovinske zamotalne posode (izvzemši železne) so dopustne, ako so sicer popolnoma nepropustno zaprte, toda ako se njihova zapora, če bi nastal požar, more udati pritisku smodnikovih plinov, ki se razvijajo v posodi.

(2) Preden se zamotava v shranke, se mora zrnati smodnik vsuti v nepropustne trpežne vreče, močnati smodnik pa v usnjate mošnje ali v dvojno tkane vreče.

(3) Kosmata teža shranke sme znašati največ 130 kg.

(4) Shranke morajo imeti napis: „Strelni smodnik“, „Raznesilni smodnik“, „2. skupina“. Pri uvoznih in prevoznih pošiljках mora biti tudi navedeno ime ali firma izdelovalca.

2. Raznesila državne zaloge in koncesijonirana raznesila (b).

(1) Koncesijonirana raznesila se smejo spravljati v promet samo v tistih oblikah, ovojih in v tistem omotu, ki so predpisani v izjavi pripustnosti za vsako posamezno vrsto. Shranke morajo imeti napis, v katerem je koncesijsko oznamenilo raznesila s pristavkom: „Raznesilo 2. skupine“ ter ime ali firma izdelovalca, oznamenilo fabrike, nadalje datum in številka ministrskega prevoznega dovolila in datum, kdaj je izdelano. Napis je na shranki namestiti tako, da se mora raztrgati, kadar se odpre. Vsaka shranka mora imeti razločno odtisnjeno fabriško plombo. Na shranki je treba namestiti kratko navodilo, kako se odpira in zapira shranka.

(2) Za raznesila državne zaloge naj se zmislu primerno uporabljajo prejšnja določila, kolikor ni posebnih predpisov.

3. Nitroceluloza (strelni bombaž in kolodijeva volna) (c).

(1) Nitroceluloza mora biti za vodo nepropustno zamotana v trpežne lesene shranke, ki nimajo železnih obročev ali trakov, da se vsebina ne mora drgati. Razen lesenih shrank so dopustni tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke ne smejo biti zabite z železnimi žebli.

(2) Preden se vložijo patrone v shranke, jih je s trdnim ovojnim papirjem združiti v pakete.

(3) Shranke morajo imeti napis: „Nitroceluloza. 2. skupina.“

4. Drugi razpočni predmeti (d).

Razpočni predmeti, ki se od primera do primera pripuščajo v prevažanje, se morajo zamotavati po pravilih, danih v posameznem primeru.

B. Oddajanje.

(1) Streliva in raznesila 2. skupine se ne smejo oddajati za brzovozno blago.

(2) Oddajati se ne smejo na postaje in na železniške proge, na katerih je prepovedano prevažati jih.

(3) Ako se pošiljatev ne prevažata s posebnim vlakom, se sme sprejemanje naprej omejiti na določene dneve in vlake. Določitev dni in vlakov potrebuje odobrenja nadzornega oblastva.

(4) Vozninske pristojbine je plačati ob oddaji. S povzjetjem obremenjene pošiljatve so izključene. Napovedati interes na dostavi je nedopustno.

(5) Vsaka pošiljatev se mora — pridržuje posebne dogovore z železnico v posameznem primeru — priglasiti na odpravišču vsaj en dan pred oddajo in predložiti se mora natančen in popolen prepis voznega lista. Pošiljatev se sme oddati le v dnevnem času, ki ga je pismeno določilo odpravišče.

(6) Pošiljatve v posebnih vlakih je oddajni železnici priglasiti vsaj osem dni pred oddajo in povedati namembno postajo.

C. Potrdila. Vozni listi.

(1) Ali in katera potrdila so potrebna za prevažanje streliv in raznesil, določajo posebni zakoniti predpisi.

(2) V ostalem veljajo še naslednja določila:

1. Pri strelivih in raznesilih 1. skupine pod *b)*, *c)* in *d)* in 2. skupine pod *c)* mora vsako pošiljatev spremljati potrdilo kemika, ki ga je priznala železnica, da je strelivo (raznesilo) sestavljeno ustrezno določilom pod I a priloge C k obratnemu pravilniku; razen tega mora pošiljač na voznem listu potrditi, da omot ustreza dotičnim predpisom.

2. Vrh tega mora imeti vozni list za pošiljatve 1. skupine pristavek: „Streliva (raznesila) 1. skupine“ in za pošiljatve 2. skupine pristavek: „Streliva (raznesila) 2. skupine“.

(3) Za streliva in raznesila 2. skupine velja še naslednje:

Oznamenilo streliva (raznesila), ki je v voznem listu, je treba podčrtati z rdečo tinto. Voznemu listu

mora biti razen števila, vrste, znamenja in številke shrank tudi kosmata teža vsake posamezne shranke.

D. Prevozila.

(1) Za prevažanje se morajo uporabljati kriti tovorni vozovi.

(2) S svincem obiti ali s svincem kriti vozovi se ne smejo uporabljati za prevažanje pikrinove kisline.

(3) Za streliva in raznesila 2. skupine velja še naslednje:

a) rabiti se smejo samo vozovi z vzmetnimi, odbojnimi in vlačnimi pripravami, s trdno varno streho, z nepropustnim obojem in z durimi, ki se dobro zapirajo, kolikor moči brez zavorne priprave.

b) Vozovi, v katerih štrlé železni žebliji, vijaki, matice itd., se ne smejo rabiti.

c) Duri voz in okna se morajo imeti zaprta in špranje zamašiti. Papir se za to ne sme uporabljati.

d) Vozovi, kojih ležišča osi so bila nedavno obnovljena ali ki so določena, da se v kratkem preiščejo v delavnici, se ne smejo rabiti.

e) Pošiljatve naj se prevažajo od oddajne do namembne postaje v istem vozu; prekladanja se je kolikor moči ogibati.

f) Na vozove je treba nalepiti listke, ki imajo v modri barvi tiskan napis „Razpočno blago“.

E. Vkladanje.

1. Streliva in raznesila 1. in 2. skupine se ne smejo nalagati v isti voz z municijo 2. skupine in ne s predmeti pod I c, I d, I e, II, III, V in ne s tvarinami, ki se jih lahko prime ogenj. S pikrinovo kislino se svinec ne sme skupaj nalagati.

(2) Ob nakladanju se je skrbno ogibati, da se shranke ne pretresajo; zlasti se ne smejo prevračati, valjati ali porivati, tudi se ne smejo vrteti okoli kake točke na dnu, marveč jih je nositi vedno z veliko previdnostjo in jih poglobitveno varovati, da se ne buta ob nje.

(3) Za vkladanje streliv in raznesil 2. skupine je treba gledati še na naslednje:

a) shranke morajo v železniških vozovih tako trdno stati, da se ne morejo drgati, pretresati, suvati,

prevrniti in ne pasti z gornjih leg. Zlasti se morajo ležeče bečve in sodi nakladati vzporedno z dolžinsko stranjo voza in podstaviti se morajo z lesom, da se ne morejo valjati.

- b) Vozovi se smejo nalagati samo do dveh tretjin njihove nakladne teže. Višina naklada v vozu ne sme presegati 1.3 m, razen če se ne naložijo več nego tri plasti druga na drugo.
- c) Samo množine do 1000 kg se smejo nalagati skupaj z drugim blagom, če ni to blago lahko vnemljivo in če se ne razklada prej nego raznesila.
- d) Streliva in raznesila se ne smejo nalagati s podov ali mostičev za blago, temveč na kolikor moči ob strani ležečih stranskih tirih in kolikor je mogoče tik pred odhodom vlaka, s katerim se naj odpravljajo. Nakladanje mora oskrbeti pošiljač pod izvedenim nadzorstvom. Posebno orodje za nakladanje (odeje in enake reči) mora dati pošiljač in izroči se prejemniku z blagom vred.
- e) Nepoklicane osebe se ne smejo pripuščati na nakladišče in, ako se izjemoma naklada v temi, ga je treba razsvetliti s trdno stoječimi in visokimi svetilnicami, ki pa se ne smejo polniti s petrolejem.

Za streliva in raznesila 2. skupine je treba paziti še na naslednje:

F. Naredbe opreznosti na kolodvorih in na vožnji.

(1) Niti ob nakladanju, niti med prevažanjem se ne sme kaditi v vozovih ali ob vozovih, niti se ne sme držati ogenj ali odprta luč.

(2) Lokomotive, ki vozijo mimo takih voz, morajo imeti — kolikor moči tudi kadar se srečajo na odprti progi — zaprte duri do ognja in zaklopnice za pepel, tudi ne sme biti zožena pihalna cev. Kadar vozi lokomotiva mimo takega voza, se mora nakladanje prekiniti, duri voz morajo biti zaprte in še nenaloženi del pošiljatve mora biti z odejo zavarovan pred ognjem.

(3) Naložene vozove morajo od njihove lokomotive ločiti vsaj štirje drugi vozovi, ki niso naloženi s predmeti, nevarnimi gledé ognja. V zmislu tega določila in določila pod G, odstavek (3) niso nevarni gledé ognja: premog, rjavi premog, koks in les.

(4) Vozovi s strelivi in raznesili se ne smejo nikdar odbijati, premikati jih je treba tudi z največjo previdnostjo, da se skupčajo.

(5) Kadar se vozovi mudé dalje časa na postajah med potom, je treba vozove odvesti na stranske tire, ki so kolikor moči ob strani.

G. Določitev vlakov in vstavljanje s strelivi in raznesili naloženih voz v vlake.

(1) Streliva in raznesila se ne smejo nikdar prevažati s osebnimi vlaki, z mešanimi pa le tam, kjer ne vozijo tovarni vlaki.

(2) Z mešanimi vlaki se smejo prevažati samo množine do 1000 kg kosmate teže.

(3) Vozovi s strelivi in raznesili se morajo uvrščati v vlake, kolikor se dá oddaljeno od lokomotive, toda tako, da jim sledé še trije vozovi, ki niso naloženi s tvarinami, ki se lahko vžgó. Najmanj štirje taki vozovi morajo biti pred vozovi, naloženimi s strelivi in raznesili. Te vozove je treba med seboj in s prednjimi in naslednjimi vozovi trdno skupčati; na vsaki vmesni postaji, kjer se vstavi vlak in to dopušča, je treba skrbno pregledati, ali je zveza pravilna. Pred vozovi in za vozovi, v katerih so naložena streliva in raznesila v množini do največ 100 kg kosmate teže, zadošča, da se vstavlja po en obrambni voz. Za pošiljatve do največ 35 kg kosmate teže ni treba vstavljati posebnih obrambnih voz.

(4) Niti na vozovih, ki so naloženi s strelivi in raznesili, niti na prvem vozu, ki teče za njimi ali pred njimi, se ne smejo zasesti zavore; pač pa mora voz na koncu vlaka imeti zavoro, ki se zavira.

H. Obveščanje prehodnih postaj in namembnih postaj.

(1) Ako naj pošiljatev z več nego 1000 kg kosmate teže preide na kako drugo železnico, je treba njeno prehodno postajo čim prej brzojavno obvestiti o dovozu in oznameniti vlak.

(2) Prihod pošiljatve z več nego 1000 kg kosmate teže naj namembni postaji brzojavno napove zadnja prehodna postaja, oziroma pošiljalna postaja, ki je v področju iste železniške uprave.

I. Prihod na namembno postajo in izročevanje pošiljatve.

(1) Namembna postaja mora, ako je od sprednje postaje obveščena po oddelku H., odstavek (2), prejemnika obvestiti naprej, razen tega pa vsekakor

takoj po prihodu pošiljatev. Pošiljatev je treba prevzeti brez odloga.

(2) Ako ostanejo vozovi na postaji, se razklada blago po možnosti šele neposrednje, ko se pride ponj. in gledé mesta, kje naj se to godi, in gledé opreznosti, ki so potrebne pri tem, veljajo določila, ki so merodajna gledé nakladanja.

(3) Ako se mora pošiljatev izložiti poprej, preden se pride ponjo, se mora spraviti blago na varnem kraju, varovano pred mokroto in nevarnostjo ognja in dati stražiti.

(4) Ako se ne pride po blago, je treba postopati takole:

a) Pošiljatev koncesijoniranih raznesil, po katere ni prišel prejemnik (tudi ob nedeljah in praznikih) po prejemu obvestila o prihodu blaga v prihodnjih devetih urah, ki pridejo v službene ure, razglašene na izobešenem naznanilu, je treba oddati, da se kar najhitreje odstranijo iz kolodvorskih prostorov, in sicer obvestivši jih prej v mestih s svojim občinskim ustavom, varnostnemu oblastvu, izven takih mest pa c. kr. okrajnemu glavarstvu, in kjer to ni mogoče, poveljstvu najbližje orožniške postaje, da dalje razpolagajo z njimi.

b) Pošiljatev ostalih streliv in raznesil 2. skupine, po katere se ne pride 24 ur po obvestilu o prihodu, je treba zopet vrniti pošiljaču na njegove stroške ali, ako se blago v treh dneh od časa prihoda ne more poslati nazaj, ker ni pripravnega vlaka, je ravnati z njimi v zmyslu točke a). Železniške uprave imajo razen tega pravico za take pošiljatev po preteku gorenjih 24 ur pobirati zvišano ležnino.

(5) Ako nastanejo ovire prevozu, ima železnica pravico postopati v zmyslu odstavka (4). V tem primeru se ne zaračunja zvišana ležnina.

I b. Municija.

V prevažanje se pripušča:

1. skupina. Municija, s katero se varno ravna.

1. Zapalne vrvice brez zapalnika:

a) Zapalne vrvice za črni smodnik (predene vrvice ali zapalne vrvice iz goste cevi, ki ima

v sebi majhen prerez črnega smodnika, zaradi varnostnih zapalnikov prim. 1c, številka 1c).

b) Brzozapalne vrvice (zapalne vrvice iz debele cevi, ki imajo v sebi velik prerez črnega smodnika ali vsebino iz nitriranih bombaževih niti).

c) Trenutne zapalne vrvice (tenkostenske kovinske cevi majhnega prereza, ki imajo v sebi razpočne snovi ne večje nevarnosti, nego čista pikrinova kislina ali predene vrvice majhnega prereza, napolnjene z oslajeno pokalno snovjo, ki ni nevarnejša, nego črni smodnik). Toda prim. 2. skupino 1a).

2. Ne silno raznesilna zažigala (zažigala, ki ne izražajo brizantne moči niti z raznesilnimi kapicami, niti z drugimi uredbami.

a) Strelne kapice (s pokrito ali nepokrito površino zapalne snovi) za strelno orožje, zapalna zrcala.

b) Prazni tulci za patrone z zapalnimi pripravami za strelno orožje.

c) Žigci, palci, zapalni vijaki, električni zapalniki brez silno raznesilnega zažiganja, zažigalniki varnostnih zapalnih vrvic (vzvodni zapalniki), vijaki, ki se zažigajo z udarcem, ali slična zažigala z majhnim nabojem črnega smodnika (na primer takozvani „Alzänder“), ki se sprožijo z drganjem ali z elektriko.

d) Zapalniki nabojev brez raznesilnih kapic ali uredbe, ki povzročijo brizantni vpliv, zažigala k zapalnikom nabojev in e. r.

3. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje brez silno raznesilne pokalne snovi (zaradi petard s silnoraznesilno pokalno snovjo prim. 2. skupino, številko 2).

4. Patrone za ročno strelno orožje.

a) Gotove kovinske patrone s tulci, ki so izključno iz kovine. Naboji morajo biti s tulci tako trdno spojeni, da se ne morejo odločiti in da se naboj smodnika ne more razsuti.

b) Gotove patrone, kojih tulci so le deloma iz kovine. Cela množina smodnika mora biti v kovinskem spodnjem delu patrone in biti zamašena z zamaškom ali zrcalom. Lepenka mora biti taka, da se ne more zlomiti ob prevažanju.

c) Gotove patrone iz lepenke s centralnim ognjem. Lepenka mora biti najmanj 0.7 mm

debela in taka, da se ne zlomi ob prevažanju.

- d) Strelne kapice s krogli (municija za Flobertove puške).
- e) Strelne kapice s svincem (sekancem) (municija za Flobertove puške).
- f) Flobertove strelne kapice brez krogle in svinca.

2. skupina. Lahko razpočna municija.

1. Močnoraznesilna zažigala.

- a) Trenutne zapalne vrvice (predene vrvice z majhnim prerezom, napolnjene s pokalno snovjo). (Prim. tudi 1. skupino številka 1 c).
- b) Raznesilne kapice (raznesilne strelne kapice).
- c) Podkopna zažigala, ki se sprožijo z elektriko ali z drganjem, ali tako, da se zažgó z zapalno vrstico.

2. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje z močnoraznesilno pokalno snovjo. Zaradi petard brez močnoraznesilne pokalne snovi prim. 1. skupino, številka 3.

3. Druga municija vsake vrste, ako je za njo predloženo posebno prevozno dovolilo.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

1. skupina.

1. Zapalne vrvice brez zapalnika.

(1) Zapalne vrvice brez zapalnika je treba trdno zamotavati v trpežne nepropustne, varno zaprte lesene shranke (zaboje ali bečve), ki zanesljivo branijo, da se ne morejo razsipati ali razprašiti, in ki nimajo železnih obročev ali trakov. Namesto lesenih shrank se lahko uporabljajo tudi takozvani ameriški sodi iz lepenke. Shranke se ne smejo zabijati z železnimi žebli.

(2) Čista teža zapalnih vrvic v eni shranki ne sme presegati 60 kg, kosmata teža shranke pa ne 90 kg. Shranke morajo imeti napis „Zapalne vrvice 1. skupina“.

2. Ne močnoraznesilna zažigala.

(1) Ne močnoraznesilna zažigala je treba zamotavati v trpežne, nepropustne, varno zaprte lesene zaboje; za zažigala pod a) so pripustni tudi leseni sodi in za prazne patronske tulce pod b) tudi vreče.

(2) Preden se vložijo v shranke, je treba strelne kapice (a) z nepokrito površino zapalne snovi v množinah do 1000 kosov, strelne kapice (a) s pokrito površino zapalne snovi pa do 5000 kosov

trdno zamotati v pločevinske shranke, lesene zaboje ali škatlje iz toge lepenke.

(3) Zažigala pod c) in d) je zamotavati v shranke tako, da se ne morejo premikati.

(4) Pri zažigalih pod a), c) in d) kosmata teža shranke ne sme presegati 150 kg.

(5) Shranke morajo imeti napis „Ne močnoraznesilna zažigala. 1. skupina“.

3. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje brez močnoraznesilne pokalne snovi.

(1) Za petarde je uporabljati nepropustne, varno zaprte lesene zaboje iz najmanj 22 mm debelih obitih desk, ki so pritrjene z lesenimi vijaki, popolnoma nepropustne in položene še v en zaboj. Ta drugi zaboj sme biti k večjemu 0.06 m³ velik.

(2) Petarde morajo biti trdno položene v papirnate izrezke, v žagovino ali mavec, ali kako drugače tako trdno in ločeno vložene, da se ne morejo dotikati niti druga druge, niti zabojevih sten.

(3) Zaboji morajo imeti napis: „Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje. 1. skupina“.

4. Patrone za ročno strelno orožje.

(1) Patrone za ročno strelno orožje je zamotavati v shranke iz pločevine, lesa ali toge lepenke tako trdno, da se ne morejo premikati. Shranke je zamotavati v trpežne, nepropustne, varno zaprte druge zaboje tik drugo poleg druge ali drugo nad drugo. Praznine je treba napolniti z lepenko, papirjem, potirki, leseno volno ali ostružki — vse popolnoma suho — tako trdno, da se zabrani vsako drganje.

(2) Kosmata teža zaboja ne sme presegati 100 kg.

(3) Zaboji morajo imeti napis: „Patrone za ročno strelno orožje. 1. skupina.“

2. skupina.

1. Močnoraznesilna zažigala.

- a) Trenutno zapalne vrvice je zamotavati v trpežne, nepropustne lesene shranke, ki se zapirajo z lesenimi vijaki in imajo najmanj 22 mm debele stene. Med zapalno vrstico in shranko mora biti vsaj 50 mm presledka. Praznina je izpolniti s suho žagovino in s pripravnimi napravami mora biti zagotovljeno, da se ta praznina ne more izpremeniti s tresenjem na vožnji. Shranka sme imeti k večjemu 10 kg pokalne snovi. Kosmata teža shranke ne sme presegati 90 kg. Shranke morajo imeti napis „Trenutno zapalne vrvice. 2. skupina.“

b) Raznesilne kapice.

(1) α) K večjemu 100 kosov mora biti zamotanih stojé drug poleg drugega z odprtino navzgor v močnih pločevinskih shrankah tako, da se posamezne kapice ne morejo premikati, tudi če se shranka stresa.

β) Praznina, ki ostane morda med kopicami in shranko, mora biti izpolnjena s suhim pivnim papirjem, v katerem ni peska.

γ) Duo in notranja stran pokrova pločevinske shranke morata biti pokrita s klobučino ali s suknom, notranje stene shrank pa s kartonskim papirjem tak, da se raznesilne kapice ne morejo neposrednje dotikati s pločevino.

(2) α) Tako napolnjene pločevinske shranke je treba oblepiti vsako z enim trpežnim papirnatim trakom tako, da se pokrov trdno pritisne na vsebino in da se raznesilne kapice ne morejo premikati. Po pet pločevinskih shrank je združiti v ovoju iz trdega papirja za omotavanje v en paket ali jih trdno vložiti v škatljo iz lepenke.

β) Pakete ali škatlje je deti v trpežen lesen zaboj, ki ima najmanj 22 mm debele stene, ali v močen pločevinski zaboj tako, da znotraj v shranki kolikor moči ne nastanejo nikake praznine. Samo na obsegu po ene ali tudi več shrank vsake plasti, ako moči ob steni zaboja, je poskrbeti, da se olajša izpraznjevanje zaboja, praznino tako, da se more paket ali škatlja lahko zagrabiti s konci prstov, ki se vtaknejo vanjo.

γ) Praznine v shrankah je treba zamašiti s papirjem, slamo, senom, potirki, leseno volno ali ostružki — vse popolnoma suho — nato se privari pokrov shranke, če je iz pločevine, če je pa iz lesa, se pritrdi z medenimi vijaki ali s pokositrenimi lesenimi vijaki. Luknjice za vijake morajo biti v pokrovu in stenah že poprej navrtane, preden se shranka napolni.

(3) Shranko, koje pokrov naj pritiska vsebino tako, da se vsebina ne more premikati, je treba potem, ko se je na pokrov nalepilo podučilo o odpiranju in zapiranju shranke, vložiti v trpežen, nepropusten lesen drugi zaboj, ki se varno zapre z medenimi vijaki ali pokositrenimi lesenimi vijaki in ki ima najmanj 25 mm debele stene, s pokrovom navzgor. Prostor med shranko in drugim

zabojem mora povsod znašati najmanj 30 mm in mora biti trdno napolnjen z žagovino, slamo, potirki, leseno volno ali ostružki — vse popolnoma suho *).

(4) Zunanji zaboj mora imeti napis „Raznesilne kapice. 2. skupina. — Ne prevračajte!“

(5) Vsak zaboj ne sme imeti več nego 20 kg raznesilne snovi in kosmata teža ne sme presegati 90 kg. Zaboji, kojih teža presega 25 kg, morajo biti opremljeni z ročaji ali obiti z latami.

c) Podkopna zažigala.

(1) Električna zažigala s kratkimi žicami ali trdno glavico je zamotavati v močne pločevinske shranke, postavljena po koncu, toda v nobeni ne sme biti več, nego 100 kosov. Shranke je treba popolnoma napolniti z žagovino ali sličnimi tvarinami. Namesto pločevinskih shrank se lahko uporabljajo tudi škatlje iz močne in toge lepenke ali majhni leseni zabojčki, ki imajo vsaj 3 mm debele stene. Napolnjene shranke je zamotati v lesen zaboj, ki ne sme imeti manj nego 22 mm debele stene. Kosmata teža shranke ne sme presegati 20 kg.

*) Opomnja. Podučilo naj se glasi:

„Zaboje z raznesilnimi kopicami je odpirati tako, da se najprej iz pokrova zunanjega zaboja z dletom potegnejo vijaki; pri tem je treba paziti, da se zaboj ne prevrne, ako bi se tisti, ki odpira zaboj, premočno oprl nanj.

Ko se je razkril notranji pokrov zaboja, naj se tudi notranji zaboj odpre z enako previdnostjo in na enak način; na to je odstraniti tako dleto, kakor tudi iz sten zabojev potegnjene vijake. V notranjem zaboju bo videti na obsegu ene ali več v papir zavrtih shrank, v katerih so raznesilne kapice, v vrhnji plasti s papirnatimi kosci, s slamo, senom, potirki, leseno volno ali ostružki pomašeno praznino.

Ko se je previdno odvezlo mašilo iz te praznine — tu je treba najbližje ležeče shranke tiščati navzdol, da se ne iztrgajo z mašilom vred — naj se najprej tako razkrite shranke odstranijo s konci prstov in potem še le ostale shranke te plasti po potrebi.

Odjemanje vsake nadaljnje plasti shrank je pripraviti in izvršiti na isti način.

Posamezne shranke naj se odpirajo strani od ostale zaloge raznesilnih kopic in kosci pivnega papirja, ki so bili rabljeni za izpolnjevanje praznin v shrankah, se morajo odstraniti, preden je moči raznesilne kapice prijeti s prsti.

Drugo orodje nego dleto (prsna lajna), s katerim je vijake odstranjevati ali pritrdjevati edino tako, da se izvijajo ali privijajo, se ne sme uporabljati za odpiranje in tudi za zapiranje zabojev in tudi ne sme biti v bližini kakor drugi nepritrjeni kovinski predmeti; sploh je ravnati z največjo previdnostjo in brez sile, udarea in suvanja.

(2) Električna zažigala na dolgih žicah iz gutaperče, na voščeni žicah ali trakovih je hraniti k večjemu po 50 kosov v škatljah iz močne in toge lepenke tako, da so glavice zapalnikov z nadetimi kartonskimi tulci ali s tem, da se skrbno shranijo v leseni volni ali v sličnem gradivu, varovane vsakega pretresavanja in da so te glavice položene menjaje na en in na drugi konec shranke. K večjemu 20 takih napolnjenih škatelj iz lepenke, ki morajo biti dobro zaprte s konopci ali papirnatimi trakovi, je zamotati v lesenem zaboju, ki mora imeti najmanj 22 mm debele stene. Praznine je treba na gosto izpolniti s senom, slamo ali s sličnimi tvari. Kosmata teža shranke ne sme presegati 55 kg.

(3) Električna zažigala na lesenih palicah ali papirnatih tulcih je združevati v pakete, izmed katerih ne sme imeti nobeden več nego 25 kosov. K večjemu 20 takih paketov je zvezanih zamotati v lesenem zavoju, čigar stene morajo biti vsaj 22 mm debele, in to tako, da so glavice zapalnikov z natakjenimi tulci v vloženo leseno volno varovane vsakega pretresavanja in da ležé menjaje na enem in na drugem koncu zaboja. Eden zaboj sme imeti k večjemu 500 zažigal in vse praznine je izpolniti z leseno volno, slamo, senom ali sličnimi tvari. Kosmata teža shranke ne sme presegati 40 kg.

(4) Drgalne zapalnice je združevati k večjemu po 50 kosov v en snopič. Konec drgalne žice vsakega zapalnika mora biti zalepljen s papirjem, ki sega čez ušesce drgalne žice. Snopiče je treba na koncu, kjer so glavice zapalnikov, zaviti v leseno volno in potem v papir. Njihove zapognjene konce drgalne žice je položiti najprej v razvezano, nena-polnjeno in potem v drugo, z leseno volno napolnjeno papirnato kapico. Pri tem se mora gledati na to, da lesena volna ne more priti v neposredno dotiko z drgalnimi žicami, da se drgalna žica, kadar se jemljejo zapalniki iz kapice ali kadar se snema papirnata kapica, ne more obesiti ali iztrgati. K večjemu 10 snopičev je zamotati v zaboj, ki je dolg, kakor zapalniki in narejen iz najmanj 22 mm debelih desk z roglji in jih zavarovati s papirjem ali leseno volno — oboje popolnoma suho —, da se ne pre-maknejo. Kosmata teža shranke ne sme presegati 25 kg.

(5) Pokrove shrank s podkoprnimi zažigali je treba pritrjevati z medenimi vijaki ali pokositrenimi lesenimi vijaki. Luknjice za vijake morajo biti v pokrovu in stenah že poprej navrtane, preden se napolni. Shranke morajo imeti napis „Podkopna zažigala. 2. skupina. — Ne prevračajte!“

2. Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje z močno raznesilno pokalno snovjo.

(1) Za petarde je uporabljati nepropustne, varno zaprte lesene zaboje iz najmanj 22 mm debelih obitih desk, ki so pritrjene z lesenimi vijaki, popolnoma nepropustne in položene še v en zaboj. Ta drugi zaboj sme biti k večjemu 0.06 m³ velik.

(2) Petarde morajo biti trdno položene v papir-nate izrezke, v žagovino ali mavec ali kako drugače tako trdno in ločeno vložene, da se ne morejo dotikati niti druga druge, niti zabojevih sten.

(3) Lesene shranke morajo imeti napis „Petarde za pokalna znamenja za ustavljanje. 2. skupina“.

3. Druga municija vsake vrste.

Municija, ki se od primera do primera pripušča v prevažanje, se mora zamotavati po navodilih, danih v posameznem primeru.

B. Oddajanje.

Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod I a B. za streliva in raznesila 2. skupine.

C. Potrdila. Vozni listi.

(1) Ali in katera potrdila so potrebna za prevažanje municije, določajo posebni zakoniti predpisi.

(2) V ostalem veljajo še naslednja določila:

1. Pri municiji 2. skupine mora pošiljač na voznem listu potrditi, da omot ustreza predpisom priloge C k obratnemu pravilniku.

2. Vrhutega mora imeti vozni list za pošiljatve 1. skupine pristavek „Municija 1. skupine“ in za pošiljatve 2. skupine pristavek „Municija 2. skupine.“

D. Prevozila.

(1) Za prevažanje vseh municijskih predmetov se morajo uporabljati kriti tovorni vozovi.

(2) Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod I a, D, odstavček (1) in (3), za streliva in raznesila 2. skupine.

E. Nakladanje.

Municija 2. skupine se ne sme nalagati v isti voz s strelivi in raznesili 1. in 2. skupine, ne s predmeti pod I c, I d, I e, II, III, V ter ne s tvarinami, ki se jih lahko prime ogenj. V ostalem veljajo zmislu primerno predpisi pod I a, E, odstavek (2) in (3).

F. Drugi predpisi.

Ob prevažanju municije 2. skupine se je treba držati predpisov pod I a, F do J.

I c. Vžigala in ognjarska telesa.

V prevažanje se pripuščajo:

1. Vžigalna telesa. Vžigalne vrvice.

- a) Navadne užigalice in drugi zapalniki, ki se zažgó z drganjem in trenjem;
- b) pirotehniške zažigalne palice, n. pr.: bengalske užigalice, zlati dež, cvetlični dež, čarobne svečice in e. r.;
- c) varnostni zapalniki (zapalne vrvice iz tanke goste cevi, napolnjene s črnim smodnikom majhnega prereza) (zaradi drugih zapalnih vrvic prim. I b), 1. skupina, št. 1).

2. Pirotehniški šaljivi predmeti, zapalni trakovi.

- a) Pokalni bomboni, karte s cveticami, lističi iz kolodijevega papirja in slične stvari, ki imajo v sebi povsem majhne količine kolodijevega papirja ali majhne pokalne srebrne pikice;
- b) pokalni bobki, pokalne granate in slični predmeti s pokalnim srebrom, 1000 kosov ne sme imeti nad 1 g pokalnega srebra;
- c) konfeti-bombe, bosko-cilindri, kotiljonsko sadje in slični predmeti, ki imajo majhen naboj kolodijeve volne, da izpuhnejo nenevarno vsebino kakor kroglice iz vate, konfete in e. r.;
- d) Zapalni lističi (amorces), zapalni trakovi, zapalni trakovi iz parafina, zapalni zamaški, vsebujoči pokalno snov iz kalijevega klorata ali solitra, iz neznatnih količin fosforja, nadalje iz žveplenega antimona, žvepla, mlečnega cukra, ultramarina, lepila (dekstrin, guma) ali enakih reči; v 1000 zapalnih kroglicah se sme uporabiti v celem k večjemu 7.5 g pokalne snovi. Zapalna snov pokalnega zamaška sme tehtati k večjemu 0.08 g. Površina zapalne snovi mora biti najmanj 5 mm oddaljena od gornjega roba vrtnja v zamašku. Zamaški

morajo biti, ako se zapalna snov ne položi trdno med papirnate lističe, ali ne vloži v nepropustnem, trdnem lončku iz papirnate mase, tako nepropustni in brez luknjic, da ne morejo puščati tekoče zapalne mase. Zapalna snov mora biti pokrita s plastjo plutove moke in nekoliko na njo vlitim parafinom. Ako se snov dene med papirnate lističe, zadošča tudi vtisnjen obroček iz kartona, ki obdaja snov. Ako se uporabljajo lončki, zadošča, da se odprtina zamaška zapre s pritisnjenim in trdno lepljenim papirnatim lističem;

- e) takozvani španski umetni ogenj, n. pr. takozvani „Radauplätzchen“, ropotajoči drogi, nevihta s točo.

Posamezno telo sme tehtati k večjemu 2.5 g in mora imeti v sebi poleg gume in barv k večjemu 6 odstotkov rumenega fosforja, k večjemu 23 odstotkov amorfnega fosforja in k večjemu 21 odstotkov kalijevega klorata.

3. Ognjarska telesa.

- a) Umetalna ognjarska telesa, kakor rakete, rimske luči, fontene, ognjena kolesa, solnca in e. r.
- b) mali in salonski umetalni ogenj, kakor žabice, fire crackers, zmajčiči, srebrni in zlati dež in slična ognjarska telesa, ki se zapalijo v roki;
- c) bengalski ogenj, bengalske baklje, signal blue lights in e. r.

Za sestavljanje ognjarskih teles velja naslednje:

- (1) Povzročiti ne smejo nikakega raznesilnega učinka, tudi ne smejo imeti v sebi zmesi, ki se same lahko vnamejo ali z drganjem, pritiskanjem ali udarjanjem.

Dovoljeno je:

- a) V nitratovih snoveh in pri bengalskih magnezijevih bakljah dodatek treh odstotkov magnezijevega praška največ;
- b) v posebnih majhnih svetilnih telesih, ki so vložena v ognjarskem telesu, kloratove zmesi z vsebino največ 40 odstotkov kalijevega klorata;
- c) v papirnate tulce napolnjene snovi pip, ki imajo v sebi pikrinovokislo magnezijo in klorovokislo sol. Gotove snovi pip pa morajo biti tako narejene, da ne more nastati detonacija s sunkom, udarcem ali zažigom.

Druge zmesi, ki imajo v sebi rumeni fosfor, cinkov prah, magnezijev prašek ali klorate, niso dopustne.

(2) Telesa pod *a*) in *b*) morajo biti poglavitno iz močnatega praška, mešanega z ogljem, kovinskim praškom (litim železom, praškom litega jekla), aluminijevo bleščico, svinčnim glajem in drugimi stisnjenimi rudninskimi praški. Zrnatega črnega smodnika sme biti v posameznem telesu k večjemu 30 g.

4. Signalsko ognjarstvo,

kakor streli iz topa in enake reči, sestojéči iz papirnatega tulca, povezanega s konopcem in zlepljenega, ki ima največ 75 g zrnatega smodnika z zapalno vrstico, toda brez detonacijskega zapalnika.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte lesene zaboje. Za predmete številke 1 *a*) so pripustne tudi trdne pločevinske posode. Pri predmetih števil 2 *b*)—*e*), 3 in 4 morajo biti zaboji iz sklenjenih desk; njihovi stranski deli morajo biti združeni z roglji ali s pročelnimi latami (takozvani francoski zaboji). Pri predmetih števil 2 *b*)—*e*), 3 in 4 morajo imeti zaboji vsaj 18 mm debele deske; znotraj jih je treba popolnoma obložiti z dobrim, trpežnim papirjem; namesto papirja so dopustni tanki vstavki iz cinka.

(2) Preden se vložijo stvari v zaboje, je treba trdno zamotati predmete:

a) števil 1 *a*), 2 *a*) in 2 *c*),

v močne papirnate ovoje ali škatlje;

b) številke 1 *b*)

v škatlje in po 10 do 12 škatelj v papirnat ovoj;

c) številke 2 *b*)

v lesene zabožčke ali v močne s papirjem ovite škatlje iz lepenke; pri tem sme imeti vsaka shranka k večjemu 1000 kosov; da se trdno zložijo, je uporabiti žagovino;

d) številke 2 *d*)

a) zapalne lističe v močne škatlje iz lepenke, izmed katerih sme imeti vsaka k večjemu 100 zapalnih kroglic. Po 12 škatelj z zapalnimi lističi je združiti v zvitek in po 12 zvitkov zopet v trden paket s papirnatim ovajem;

β) zapalne trakove in parafinske zapalne trakove ali tako kakor pod *a*), ali pa s cilindričnimi, pločevinskimi pušicami z zgoraj in spodaj tesno nataknenimi pokrovi. Vsaka pušica sme imeti k večjemu 12 zvi-

tih pramov po 50 zapalnih kroglic. K večjemu po 30 pušic je s papirnatim ovajem združiti v trden paket.

γ) Pokalne zamaške v močne škatlje iz lepenke, izmed katerih sme imeti vsaka k večjemu 50 kosov. Zamaške je trdno prilepiti na dnu škatlje, praznine pa je tesno izpolniti s suho žagovino ali plutovino. Na moko je treba dati primerno plast vate in škatljo pokriti s pokrovom, ki sega čez njo. Vsako škatljo zase ali po dve škatlji skupaj je treba povezati in po 10 škatelj zopet s papirnatim ovajem združiti v trden paket. V enem zaboju sme biti k večjemu 20 paketov;

e) številke 2 *e*)

v lesene zabožčke, izmed katerih ne sme nobeden imeti več nego 144 ognjarskih teles, dobro zamotanih v žagovino;

f) številke 3

v močne škatlje iz lepenke ali lesene zabožčke; za predmete pod *e*) te številke so pripuščene tudi papirnate mošnje; večja telesa umetnega ognja je treba zamotavati v papirnate ovoje, ako ni mesto, kjer se prižgó, ovito s papirnató kapico — v obeh primerih mora biti zabranjeno, da se zmes snovi ne raztroši;

g) številke 4

v močne škatlje, v katere se mora signalno ognjarstvo trdno vložiti, posamezna telesa ločena drugo od drugega z debelo plastjo žagovine ali slično pripravno snovjo.

(3) Izključeno mora biti, da bi se paketi v zabojih premikali. Pri predmetih števil 2 *b*)—*e*), 3 in 4 morajo biti presledki v zunajnih shrankah trdno zamašeni s pripravnimi, suhimi omotalnimi snovmi (lesena volna, papir ali kaj takega — pri pokalnih zamaških z leseno moko ali žagovino —). Vlažno seno, snažilna volna in slične snovi, ki se rade same vnamejo, se ne smejo uporabljati. Pri večjih ognjenih podobah (transparentih) zadošča, če se varno pritrdijo v zaboju.

(4) Na zunajnih shrankah mora biti pri predmetih števil 1, 2 *b*)—*e*), 3 in 4 razločno in trpežno napisana njihova vsebina, pri predmetih števil 2 *b*)—*e*) 3 in 4 pa razen tega tudi natančen pošiljačev naslov.

(5) Kosmata teža zaboja s predmeti števil 2 *b*)—*e*), 3 in 4 ne sme presegati 100 kg, cela njena teža ognjarskih snovi ne 20 kg in ognjarski znati smodnik, ki je v njih, ne 2·5 kg.

B. Drugi predpisi.

(1) Vžigalice številke 1 a) v množinah do 5 kg, ki so zamotane po oddelku A, se smejo združiti z drugimi predmeti v en tovor (izvzemši snovi pod I a do c, II in III te priloge).

(2) Prevažati se morajo v kritih vozovih.

(3) V voznih listih mora pošiljač pri predmetih številke 2 b)—e), 3 in 4 potrditi, da vrsta in omot pošiljatve ustrežata predpisom pod I c, priloge C k železniškemu obratnemu pravilniku.

I d. Zgoščeni in tekoči plini.

V prevazanje se pripuščajo:

Zgoščeni plini:

1. Ogljenčeva kislina in rudniški plin.
2. Acetilén, v acetonu raztopljen in v poroznih masah vsesan.
3. Svetilni in masteni plin, poslednji tudi s pridakom k večjemu 30 odstotkov acetilena (mešanega plina) ter vodnega plina.
4. Kisik, vodik, dušik in stiskani zrak.

Tekoči plini:

5. Ogljenčeva kislina, dušikov oksidul, amonijak, klor, žveplasta kislina, klorovogljenev oksid (fosgen).
6. Klorov metilj in klorov etilj, poslednji tudi parfumovan (lance-parfum).
7. Tekoči zrak.

Prevozni predpisi.

A. Vrsta posod za zamotavanje.

a) Pri snoveh številke 1—6:

neprodušno zaprte posode iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, ki morajo biti pri svetilnem plinu, ki ima več nego 10 atmosfer pretlaka, in pri snoveh številke 2 in 4 brez šiva. Pri klorovogljenevem oksidu (fosgenu), pri klorovem metilju in klorovem etilju tudi bakrene posode. Kakor obrambni ovoj za posode se smejo uporabljati tudi zaboji.

b) pri tekočem zraku (številka 7):

α) steklene posode z brezračnimi, dvojnimi stenami:

Ovite morajo biti s klobučino in s klobučinskim zamaškom tako zamašene, da

morejo izparjajoči plini uhajati, ne da bi znotraj povzročali izdaten nadtlak, da pa vsebina vendar ne more izteči. Klobučinski zamašek mora biti tako pritrjen, da se ne zrahlja, ako se steklenica nagne ali obrne. Vsaka steklenica ali več steklenic skupno mora biti z varno stoječo košaro iz žice ali kako slično posodo zavarovanih proti sunkom. Košare iz žice ali druge posode se morajo vstavljati v kovinske skrinjice ali lesene zaboje s kovinskim vstavkom, ki so zgoraj odprte ali samo z žičasto mrežo ali s pokrovom, ki ima luknje, ali s kako slično pripravo zaprte. Kovinske skrinje ali leseni zaboji morajo biti na spodnjem delu do take višine nepropustni, da tekočina ne more izteči, ako bi se steklenice ubile. V zabojih ne smejo biti lahko gorljive zamotane tvarine, kakor žagovina, šota, slama, seno, pač pa je pripustna lesena volna.

β) Posode iz drugih snovi.

Uporabljati se smejo samo tedaj, ako so zoper segretje zavarovane tako, da se ne orosijo in ne pokrijejo s slano. Dalje zamotavati teh posod ni treba. Predpisi za zapiranje steklenic pod α) veljajo zmislu primerno tudi za take posode.

c) Pri acetilenskih raztopinah (številka 2) mora biti posoda docela napolnjena s fino porozno, enakomerno porazdeljeno maso. Raztopila (acetona) se sme dati v njo le toliko, da se more vsled dodatka acetilena prostornina brez ovire povečati in da ostane zadosten prostor za plin, ako se zunanja temperatura stopnjuje na 45°.

B. Kakovost tvarine in izdelovanje posod.

(1) Debelost sten novih posod iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla ali bakra je odmeriti tako, da se na njihovo najslabejše mesto z najvišjim notranjim tlakom, ki nastaja, ne pritiska bolj nego z eno petinko njene trdnosti, pri posodah za snovi številke 2 s poskusnim tlakom ne nad 8 kg (računjeno na mm²).

(2) Pri steklenicah (posodah z največ 21 cm notranjega premera in največ 2 m dolžine) iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, izvzemši posode za snovi številke 2, so pripuščene

večje zahteve, vendar morajo biti debelosti stene novih steklenic vsaj tako premerjene, da se na njihovo najslabše mesto pri poskusu tlaka (C) ne pritiska bolj nego s 30 kg na mm². Pri tem mora biti zahteva gradiva, ki se preračuni iz najslabejšega mesta ostenja in poskusnega tlaka, vsaj za eno tretjino pod mejo razteznosti, ki se dožene iz poskusnih kosov izgotovljenih steklenic s poskusi raztrganja. Nepripustno je gradivo, čigar meja razteznosti je višja nego 45 kg (računjeno na kvadratni milimeter) ali ki se pri 100 mm dolžine raztrganja raztegne za manj, nego 12 mm. Za mejo razteznosti velja v dvomnem primeru stalna izprememba dolžine poskusne palice nad 0.002 prvotne dolžine. Stene steklenic ne smejo biti tanje nego 3 mm.

C. Uradno preskušanje posod.

(1) Nove posode iz varjenega železa, plavljene železa, litega jekla ali bakra mora, preden se rabijo, preskusiti izvedenec, ki ga je pooblastilo pristojno oblastvo, gledé tega, kakšno je gradivo in kako so narejene (B), in potem jih mora poskusiti s tlakom vode. Posode za acetilenske raztopine je pred uporabo preskusiti tudi gledé kakovosti porozne mase in gledé pripustnega napolnjevanja z raztopilom (gl. A, c). Tlaki vode se morajo poskusiti na vsaki posodi, druge preskušnje pa se naj opravijo vsaj na eni izmed 200 posod. Steklenice (takozvane bombe) je treba pred preskušnjo skrbno izzariti.

(2) Notranji tlak, ki ga je uporabiti pri poskusu s tlakom vode, mora znašati:

a) pri acetilenu, raztopljenem v acetonu in vsesanem v poroznih masah (številka 2) najmanj 40 atmosfer, pri ostalih zgoščenih plinih mora biti za 50 odstotkov višji nego polnilni tlak, tega pa presegati najmanj za 5 atmosfer;

b) pri tekočih plinih številka 5 in 6:

pri ogljenčevi kislini	190 atmosfer,
„ dušikovem oksidulu	180 „
„ amonjaku	30 „
„ kloru	22 „
„ žveplasti kislini	12 „
„ klorovoogljencevem oksidu	30 „
„ klorovem metilju	16 „
„ klorovem etilju	12 „

(3) Poskus tlaka je treba ponoviti:

a) vsake 2 leti pri posodah za klor, žveplasto kislino, klorovoogljencev oksid, klorov metilj in klorov etilj;

b) vsakih 5 let pri posodah za ostale pline.

Pri ponovljeni preskušnji ni potreba izžariti posod.

Preskušnje ni treba ponoviti pri posodah za snovi številke 2. Pri teh posodah je opraviti preskušnje po petletni rabi na slepo; pri tem je pripraviti 1/2 odstotka vsako leto nabavljenih posod, toda najmanj eno posodo. Izmed teh posod jih mora izvedenec preskusiti nekaj, kolikor se mu zdi primerno, gledé trdnosti in obrabe ter gledé kakovosti porozne mase.

(4) Pri poskusih tlaka morajo biti dane uredbe, ki omogočajo, da se tlak stopnjuje brez sunka. Posode morajo zdržati poskusni tlak, ne da bi trajno izpremenile obliko ali začele puščati.

D. Oprema posod (zaklopnice, zaznamki).

(1) Posode za snovi številka 1 do 6 morajo imeti vsaj eno zaklopnico za napolnjevanje in za izpraznjevanje. Pri acetilenskih raztopinah (številka 2) ne smejo biti deli zaklopnice, ki pridejo s plinom v dotiko, narejeni iz bakra. Pri klorovoogljencevem oksidu, pri mastnem in mešanem plinu so pripustni namesto zaklopnice čepi na vijak; ti čepi morajo tako nepropustno zapirati, da se vsebina posode ne opazi po duhu.

(2) Na posodah mora biti trajno in lahko vidno zaznamovano:

a) pri zgoščenih plinih:

α) višina pripustnega tlaka;

β) dan zadnje preskušnje in pečat izvedenca, ki je opravil preskušnjo;

b) pri tekočih plinih:

α) teža prazne shranke, všteti opremne dele (zaklopnico, obrambno kapico, čep in enake reči);

β) dopustna najvišja teža tekočine, s katero se napolni;

γ) dan zadnje preskušnje in pečat izvedenca, ki je opravil preskušnjo.

E. Napolnjevanje posod.

(1) Pripustni največji polnitveni tlak posod za zgoščene pline znaša pri 17·5°:

za plinasto ogljenčevo kislino in rudniški plin	20	} atmosfer pretlaka.
„ acetilen, raztopljen v acetonu in vse-	15	
„ san v poroznih masah	10	
„ masteni plin, mešani plin in vodni plin	10	
„ kisik, vodik, svetilni plin, dušik in stiskani zrak	200	

(2) Pripustna najvišja polnitev posod za tekoče pline številke 5 in 6 znaša:

za ogljenčevo kislino	1 kg tekočine za	1·34 l	} prostornine posode.
„ dušikov oksidul	1 kg	1·34 l	
„ amonjak	1 kg	1·86 l	
„ klor	1 kg	0·8 l	
„ žveplasto kislino	1 kg	0·8 l	
„ klorov ogljenčev oksid	1 kg	0·8 l	
„ klorov metilj	1 kg	1·25 l	
„ klorov etilj	1 kg	1·25 l	

F. Drugi predpisi.

(1) Ako se zamotavajo posode s plini številke 5 (izvemši klor) in številke 6 v zaboje, je dovoljeno zamotavati zraven druge predmete.

(2) Ne v zaboje zamotane posode z zgoščenimi plini in s tekočimi plini številke 5 in 6 morajo imeti priprave, ki branijo, da se ne kotalijo. Njihove zaklopnice morajo imeti obrambne kapice iz kovanega železa, jekla ali kovne litine; pri posodah iz bakra so dopustne bakrene obrambne kapice. Kapice ne potrebujejo zaklopnice, ki so nameščene v vratu steklenice in so varovane s pritvitim dobro držočim kovinskim zamaškom.

(3) Na zabojih, v katerih so zamotane posode z zgoščenimi plini in tekočimi plini številke 5 in 6, mora biti vsebina razločno napovedana. Leseni zaboji in kovinske skrinje s tekočim zrakom (številka 7) morajo imeti razločne napise „Tekoč zrak“, „Zgoraj“, „Spodaj“, „Se jako lahko ubije“.

(4) Pri vsaki pošiljavi zgoščenih plinov (številke 1 do 4) mora pošiljač na zahtevanje dokazati tlak, ki je v shrankah, z manometrom, ki pravilno kaže. Preskušnjo mora v vozem listu potrditi uradnik, ki sprejme pošiljatev. Za masteni in mešani plin v pomorskih bojah ali sličnih posodah ne velja ta predpis.

(5) Kosi, ki se pošiljajo, se ne smejo metati, tudi ne izpostavljati solnčnim žarkom ali toploti peči.

(6) Za prevažanje je uporabljati:

a) odprte vozove

1. za zgoščene pline, ako se oddajajo v vozilih, ki so urejena posebno za poti na kmetih in popolnoma pokrita s plahtami;
2. za klorov metilj in klorov etilj; vozovi pa morajo biti v mescih aprilu do vštetelega oktobra popolnoma pokriti z odejami, ako posode niso zamotane v lesen zaboj;
3. vozovi s kotli za tekoče pline številke 5 morajo imeti lesene zaboje čez nje;

b) pokrite vozove

1. za zgoščene pline (toda prim. a) številka 1 in c) številko 1);
2. za tekoče pline številke 5 v mescih marcu do vštetelega oktobra;
3. za tekoči zrak.

c) odprte ali pokrite vozove

1. za masteni plin, mešani plin in vodni plin; odprti vozovi pa morajo biti v mescih aprilu do vštetelega oktobra popolnoma pokriti s pogrinjali, ako posode niso zamotane v lesene zaboje;
2. za tekoče pline številke 5 v mescih novembra do vštetelega februarja.

(7) Shranke z zgoščenimi ali tekočimi plini je polagati v železniškem vozu tako, da se ne morejo prevrniti ali pasti odkod. Shranke s tekočim zrakom morajo stati po koncu in biti varovane, da jih ne poškodujejo drugi tovari. Tudi naj se ne naložijo v neposrednji bližini lahko gorljivih, drobnih snovi ali lahko gorljivih tekočih snovi.

G. Izjeme predpisov pod A do F.

(1) Tekoči plini številke 5 se smejo prevažati v majhnih množinah, in sicer ogljenčeva kislina in dušičev okisec do 3 gramov, amonijak in klor do 20 gramov, vode prosta žveplasto kislina in klorovoogljenev oksid (fosgen) do 100 gramov tudi v močnih zalitih steklenih cevah po naslednjih pogojih: Steklene cevi se smejo za ogljenčevo kislino in dušičev okisec napolniti le do polovice, za amonijak in klor le do dveh tretjin, za žveplasto kislino in klorovoogljenev oksid (fosgen) le do treh četrtink. Vsaka steklena cev se mora zamotati v zavarjeno, s kremenko napolnjeno pločevinsko kapico in ta kapica v močen lesen zaboj. Dopustno je vložiti več

pločevinskih kapic v en zaboj, toda cevi z amonjakom se ne smejo vložiti v isti zaboj skupaj s cevmi, v katerih je klor. K pločevinskim kapicam s tekočimi plini (izvzemši klor) se smejo zamotati tudi drugi predmeti.

(2) Klorov metilj in klorov etilj do 100 g v steklenih ceveh, če je vsega skupaj k večjemu 5 kg, se smeta zamotavati sama ali z drugimi predmeti skupaj v močne zaboje, če so steklene cevi v njih trdno vložene. Zaboji morajo imeti na rdečem dnu tiskani napis „Nevarno zaradi ognja“. Ako v zabojih ni več nego 100 g klorovega metilja ali klorovega etilja, se smejo prevažati v pokritih vozovih.

(3) Kovinske kapice z ogljenčevo kislino (sodor, sparklet), v katerih je k večjemu 25 g tekoče ogljenčeve kisline in k večjemu 1 g tekočine na 1.34 cm³ prostornine, se prevažajo brez omejitve, ako ogljenčeva kislina nima več nego 1/2 odstotka zraka.

I e. Snovi, ki razvijajo v dotiki z vodo vneljive ali zgorenje podpirajoče pline.

V prevažanje se pripuščajo:

1. Kovine alkalij in alkalijskih prsti, kakor natrij, kalij, kalcij in enaki ter zlitine teh kovin druga z drugo.

2. Kalcijev karbid, tudi impregniran, kalcijev hidrir (hidrolit).

3. Natrijev superoksid.

4. Natrijev azid.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte posode iz železa (tudi železne pločevine). Snovi številke 1 do 5 kg se smejo prevažati tudi v močnih, varno in nepropustno zaprtih steklenih posodah. Posode morajo biti popolnoma suhe ali s petrolejem izmite.

(2) Zamotalne posode v številkah 1 in 3 navedenih snovi morajo biti vstavljene v obrambne ovoje, in sicer:

a) posode iz železa ali železne pločevine s snovmi številke 1 v lesene zaboje ali železne obrambne jerbese,

b) steklene posode s snovmi številke 1 ali posode s snovmi številke 3 v lesene zaboje z zavarjenim pločevinskim vstavkom. V take zaboje vstavljene steklene posode je treba s suho kremenko ali s sličnimi negorljivimi tvarinami trdno vložiti. Pri steklenih posodah z množinami do 250 g se smejo namesto lesenih zabojev uporabljati varno in nepropustno zaprte pločevinske posode.

(3) Na kosih, ki se pošiljajo, mora biti njihova vsebina trdno in trpežno napovedana, tudi morajo imeti napis: „Treba je čuvati mokrote!“

B. Drugi predpisi.

(1) K množinam do 5 kg, ki so zamotane po oddelku A, se smejo zamotavati drugi predmeti.

(2) S kosi, ki se pošiljajo, je treba ravnati posebno skrbno. Ne smejo se metati in se morajo v vozu tako trdno položiti, da se ne morejo drgati, pretresati, šavati, prevrniti in pasti z gornjih leg.

(3) Za prevažanje je uporabljati pokrite vozove.

II. Samovnemne snovi.

V prevažanje se pripuščajo:

1. Navadni (beli ali rumeni) fosfor.

2. Amorfn (rdeči) fosfor, fosforjev kalcij, fosforjev stroncij, fosforjevo železo in slične spojine fosforja s kovinami.

3. Zmesi amorfnega fosforja s smolci ali tolščami, kojih tališče je nad 35°.

4. Cinkov etilj tudi v hlipni raztopini.

5. Ravnokar žarjene saje.

6. Ravnokar žarjeno oglje, zmleto ali zrnato.

7. Visoko obtežena svila (cordonnet, souple-, bourre de Soie- in chappe-svila) v štrenah.

8. Naslednje tvarine, pomaščene ali pokoščene: volna, dlake, umetna volna, bombaž, svila, lan, konoplje, juta — sirove, kakor odpadki od predenja in tkanja, kakor cunje in cape —; nadalje vrvarsko blago, gonilni jermeni iz bombaža in konopnine, tkalski stremeni, stremeni za oklepe in konjsko opravo.

9. Pomaščeni železni in jekleni opilki (od sukanja, vrtanja ali kaj takega).

10. Z mastjo ali oljem napojen papir in iz njega narejeni tulci.

11. Piroforsche kovine.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Snovi številke 1 in 2 morajo biti zamotane v močne, nepropustne, dobro zavarjene pločevinske posode in te posode trdno vstavljene v močne, varno zaprte lesene shranke. Pri snoveh številke 2 v množinah do 2 kg se smejo namesto pločevinskih posod uporabljati tudi steklene posode, vrči ali zaboji. Navaden fosfor mora biti obdan z vodo. Na zabojih mora biti njihova vsebina razločno in trpežno navedena, pri navadnem fosforju je treba pristaviti oznamenilo „Zgoraj“.

(2) Snovi številke 3 je zamotavati ali v zaboje, ki ne pripuščajo, da bi se razsipale, ali morajo biti vlit v nenabite naboje.

(3) Cinkov etilj (številka 4), tudi v hlipni raztopini, je treba zamotavati v močne, nepropustne dobro zaprte posode iz stekla, glin (kamenine ali kaj enakega) ali kovine.

Posode iz stekla ali glin je posamez ali po več skupaj, uporablja pepel ali suho kremenčko, vstavljati v močne pločevinske posode, ki jih je treba nepropustno zavari. Posode iz kovine je posamez ali po več skupaj, uporablja pripravne zamotalne tvarine, trdno vstavljati v močne posode čez nje (vrbove ali kovinske jerbaze, bednje ali zaboje). Odprte vrhnje posode morajo imeti obramben pokrov, ki mora biti napojen z ilovnatim ali apnenim beležem ali čim enakim s primesjo vodotopnega stekla, ako je iz slame, trstja, ločja ali sličnih lahko gorljivih tvarin.

Vsak kos, ki se pošilja, mora imeti na rdečem dnu razločni, tiskani napis: „Nevarno zaradi ognja!“ Vrhne posode s steklenimi baloni morajo imeti nadalje razločni napis: „Nosite previdno!“ Ne sme se voziti na tačkah, tudi se ne sme nositi na rami ali na hrbtu.

(4) Snovi številke 5 in 6 je zamotavati v nepropustne, dobro zaprte shranke. Lesene shranke morajo biti znotraj obložene z nepropustnimi tvarinami; vstavljati jih je treba v trpežne vrhnje posode (jerbaze, bednje, zaboje).

(5) Snovi številke 7 morajo biti zamotane v močne zaboje. Ako so zaboji višji nego 12 cm, morajo biti med posameznimi legami svile z lesenimi

rešetkami narejene zadostne praznine, ki so v zvezi z odprtini v zabojevih stenah tako, da more sapa pihati skozi nje. Na zunanjih stenah zabojev je treba namestiti late, ki branijo, da se ti dušniki ne morejo zastaviti.

(6) Izmed snovi številke 8 je rabljeno snažilno volno in ne suhe snažilne krpe (snažilne rute) zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte shranke.

(7) Snovi številke 9 je zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte kovinske posode. Omotavati jih ni treba, če se uporabljajo železni vozovi s pokrovi ali odprti železni vozovi s plahtami.

(8) Snovi številke 11 morajo biti vtopljene v steklene cevi in te cevi morajo biti zamotane v zavarjene pločevinske posode, ki so napolnjene s kremenko ali z drugimi pripravnimi tvarinami suhe prsti.

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, danih v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

a) snovi številke 2 v množinah do 5 kg;

b) cinkov etilj (številka 4) v množinah do 2 kg; pri tem morajo biti posode trdno vložene v shranko; vendar ni dovoljeno, ga zamotavati skupaj z drugimi samovnemnimi tvarinami ter s strelivom in raznesili (Ia), municijo (Ib), zapalnim blagom in ognjarskimi telesi (Ic) in z gorljivimi tekočinami, navedenimi pod III;

c) snovi številke 10 in 11 brez omejitve.

(2) Ako je v voznih listih potrjeno,

a) da saje (številka 5) in zmlato ali zrnato oglje (številka 6) ni ravnokar žarjeno (to se pravi, da je ležalo najmanj 48 ur),

b) da svila v štrenah (številka 7) ni visoko obtežena,

c) da snovi v številkah 8 in 9 oznamene vrste niso pomasčene ali pokoščene,

se prevažajo te snovi brez omejitve.

(8) Snovi številke 8 — izvzemši rabljeno snažilno volno in po oddelku A, odstavek (6) zamotane snažilne krpe (snažilne rute) — morajo biti suhe.

(4) Tulci iz papirja številke 10 se smejo prevažati le, če je v voznem listu potrjeno, da so se

potem, ko so bili napojeni z mastjo ali oljem, razgrelj in potem v vodi popolnoma ohladili.

(5) Za prevažanje je uporabljati:

- a) za cinkov etilj (številka 4) odprte vozove; manjše množine do 10 kg se smejo same ali zamotane skupaj z drugimi predmeti po odstavku (1) b) vkladati tudi v pokrite vozove;
- b) za snovi številka 7, 8 in 10 je uporabljati samo pokrite vozove ali odprte vozove s krovno zaporo. Snažilna volna in po oddelku A, odstavek (6) zamotane snažilne krpe (snažilne rute) se smejo prevažati tudi v odprtih vozovih.

(6) Za cinkov etilj je nadalje paziti na predpise pod III B, odstavek (5).

III. Gorljive tekočine.

1. Ogljenčevi vodiki, in sicer:

- a) Petrolej, sirov in čiščen, ako ima pri 17,5° najmanj 0,780 specifične teže ali ako daje ob barometriškem stanju 760 mm (reducirano na morsko višino) v Abelovem aparatu ne pod 21° v nemljive pare (testpetrolej).

Iz kotrana rjavega premoga narejena olja, olja iz šote in skrilja, asfaltna nafta in destilati iz njih, ako imajo te snovi vsaj prej oznamljeno specifično težo (solarno olje, fotogen in enake reči).

Olja premogovega kotrana, ki imajo pri 17,5° manjšo specifično težo nego 0,950 (bencol, toluol, ksilol, kumol i. e. r.).

Ogljenčevi vodiki drugega izvira, ki imajo ob 17,5° najmanj 0,830 specifične teže, izvzemši mazalna olja, ki dajejo v Pensky-Martensovem aparatu še le ob toploti najmanj 100° v nemljive pare.

- b) Petrolej, sirov in čiščen, olja iz kotrana rjavega premoga, olja iz šote in skrilja, asfaltna nafta ter destilati iz njih, ako imajo te snovi ob 17,5° manj nego 0,780 in več nego 0,680 specifične teže.

Petrolejeva nafta in destilati iz petroleja in petrolejeve nafte (bencin, ligroin, snažilno olje in enake reči), ako imajo te snovi ob 17,5° več nego 0,680 specifične teže.

c) Petrolejev hlip (gazolin, plinov hlip, neolin in e. r.) in slične, iz petrolejeve nafte ali iz kotrana rjavega premoga narejene, lahko v nemljive snovi, če imajo pri 17,5° k večjemu 0,680 specifične teže.

2. Tekočine, ki so pripravljene po eni strani iz petrolejeve nafte ali sličnih lahko v nemljivih tekočin, po drugi strani pa iz smolca, kavčuka, gutaperče ali mila.

Ester (hlip) vsake vrste, na primer amilov acetat (za petrolejev hlip prim. številko 1 c, za žvepleni hlip prim. številko 3).

3. Žvepleni hlip, tudi pomešan z drugimi tekočinami (na primer Hofmanove kapljice), raztopine nitroceluloze v žvepljenem hlipu (kolodij), v amiljevem alkoholu, v etiljevem alkoholu, v metiljevem alkoholu, v octovem hlipu, v amiljevem acetatu, v acetonu, v nitrobenolu ali v zmesih teh tekočin (n. pr. Zaponovi laki).

4. Raztopine nitroceluloze v octovi kislini.

5. Lesni cvet, sirov in rektificiran, acetone, acetaldehid (tudi v alkoholski raztopini).

6. Obče denaturovalo za špirit (s piridinom pomešan lesni cvet).

7. Nitrobenzol.

Zmesi lesnega cveta in bencola (z zemeljskim voskom ali brez njega, n. pr. pansol).

8. Žvepleni ogljenec.

9. Mastna olja, pokosti, s pokostjo pomešane barve, terpentinsko olje (borovo olje) in druga hlipna olja, absolutni alkohol, vinski cvet (špirit) ter iz njih narejene tekočine (špiritovi laki, sikativi, tekoča mila in e. r.) v množinah nad 40 kg.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte posode iz stekla, gline (kamenine ali e. r.) ali kovine. Raztopine nitroceluloze v octovi kislini se ne smejo prevažati v kovinskih posodah.

Za tekočine številka 1 a) in b), 2, 4, 5, 6, 7 in 9 so pripustne tudi močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sodi).

(2) Posode iz stekla ali gline s tekočinami številk 1 do 9 ter pločevinske posode s tekočinami številk 3 in 8 je trdno vstavljati posamez ali po več skupaj v močne vrhnje posode (vrbove ali kovinske jerbace, bednje ali zaboje), uporabljaje pripravne zamotalne tvarine. Vrhnje posode (izvemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje. Odprte vrhnje posode morajo imeti obrambni pokrov, ki je napojen z glinenim ali apnenim beležem ali s čim enakim s pridatkom vodotopnega stekla, če je iz slame, trstja, ločja ali sličnih lahko gorljivih snovi.

(3) Pločevinske ali druge kovinske posode se smejo napolnjevati s tekočinami številk 3 in 8 le do $\frac{9}{10}$ [pri 15°].

(4) Vsak kos, ki se pošilja s tekočinami številk 1 b) in c), 3, 4 in 8, mora imeti na rdečem dnu natančno tiskani napis: „Nevarno zaradi ognja!“ Jerbasi in bednji s steklenimi baloni morajo nadalje imeti razločni napis: „Nosite previdno!“ Voziti se ne smejo na tačkah, tudi se ne smejo nositi na rami ali na hrbtu.

B. Drugi predpisi.

(1) Tekočine številke 9 v množinah do 40 kg se prevažajo brez omejitve.

(2) Če se pazi na predpise o shrankah, dane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke:

- a) Tekočine številke 9 brez omejitve;
- b) tekočine številk 1 do 7 v množinah do 10 kg;
- c) žvepleni ogljenec (številka 8) v množinah do 2 kg.

Posode s tekočinami številk 1 do 8 morajo biti trdno vložene v shranko.

(3) Pri ogljenčevih vodikih številke 1 a) in b) je treba v voznem listu navesti, da se njihova specifična teža giblje v mejah, omenjenih v številki 1 a) in b); pri petroleju a) zadošča navedba, da ustreza predpisu o razplamenišču. Ako ni take navedbe, je treba ravnati s temi snovmi, kakor s petrolejevim hlipom [številka 1 c)].

(4) Za prevažanje je uporabljati:

odprte vozove

za tekočine številk 1 do 8; manjše množine v številkah 1 do 7 navedenih snovi do 10 kg in žveplena ogljenca (številka 8) do 2 kg se smejo

same ali zamotane po odstavku (2) b) in c) skupaj z drugimi predmeti vkladati tudi v krite vozove.

(5) Za tekočine številk 1 do 8 je treba nadalje paziti:

- a) Preden se začne nalagati, je treba vozove na obeh straneh opremiti z rdečimi listki, ki imajo razločno napis „Nevarno zaradi ognja!“ in „Premikajte previdno!“
- b) Kosi, ki se pošiljajo, se morajo varno položiti v voz. Odprte jerbace in bednje je pritrčiti na voz, tudi se ne smejo postavljati drug na drugega.
- c) Shranke, ki so dobile na prevozu poškodbe, je treba takoj izložiti in, ako se ne morejo kmalu popraviti, se smejo z vsebino vred prodati brez ovinkov za račun pošiljača.
- d) Nepropustno zaprte, prazne pločevinske posode, v katerih so bile take snovi, se smejo prevažati v kritih vozovih, druge posode se morajo prevažati v odprtih vozovih; v voznem listu je treba opozoriti na prejšnjo uporabo shrank.

IV. Strupene snovi.

1. Ne tekoče arzenikalije, zlasti arzenasta kislina (Hüttenrauch), rumeni arzenik (mišnica, operment, auripigment), rdeči arzenik (realgar), črepni kobald (Fliegenstein) in e. r.

2. Ferosilicij, dobivan električnim potom.

3. Cijankalij in cijannatrij v trdni obliki.

4. Tekoče arzenikalije, zlasti arzenova kislina.

5. Cijankalijev lug in cijannatrijev lug.

6. Strupeni kovinski preparati:

a) Sublimat, bel in rdeč precipitat; bakrene barve, zlasti bakrena rja (zeleni volk), zeleni in modri bakreni pigmenti; svinčeni cukar;

b) drugi svinčeni preparati, zlasti svinčeni glaj (glaj, masikot), svinčene rusovine (meniki), svinčena belina in druge svinčene barve;

Svinčene usedline in drugi svinčeviti odpadki.

7. Bakrena galica (modri kamen) in zmesi bakrene galice z apnom, sodo ali enakimi snovmi (prašek za prirejanje bordeleske tekočine ali e. r.).

8. Klorovokisla soli.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje uporabljene shranke morajo biti trpežne, nepropustne in tako zaprte, da se vsebina ne more razsipati, razpraševati ali izlekati.

(2) Snovi številke 1 in 3 je treba zamotavati:

- a) v močne železne sode s pokrovom, pritrjenem z vijaki, in z obroči za valjanje ali
- b) v dvojne sode iz trdnega suhega lesa z vložnimi obroči ali v prav take dvojne zaboje z oklepnimi trakovi; pri tem morajo biti notranje posode obložene z nepropustno tvarino. Namesto notranjih lesenih shrank se lahko uporabljajo tudi zavarjene pločevinske posode ali posode iz stekla ali gline. Steklene ali glinaste posode morajo biti v vrhnjih posodah (jerbasih, bednjih, zabojih) trdno zamotane s pripravnimi zamotalnimi tvarinami. S temi pogoji se sme tudi več takih shrank združiti v en kos.
- c) Snovi številke 1 smejo biti tudi zamotane v vreče iz pokotranjenega platna, ki jih je vlagati v navadne sode iz močnega suhega lesa.

(3) Ferosilicij (številka 2) naj se zamotava: v močne, za vodo nepropustne shranke iz lesa ali kovine.

(4) Snovi številke 4 je zamotavati:

- a) v posode iz kovine, lesa ali gume z dobrimi zaporami ali
- b) v steklene ali glinaste posode, ki so trdno vstavljene v močne vrhnje posode (vrbove ali kovinske jerbase, bednje ali zaboje) uporabljaje pripravne zamotalne tvarine; vrhnje posode (izvzemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje.

(5) Snovi številke 5 je zamotavati:

- a) v dobro zaprte železne posode, ki so trdno vložene v trdne lesene ali kovinske shranke s kremenko, žagovino ali z drugimi vsesajočimi tvarinami, ali
- b) v vozove s kotli. Kotli ne smejo imeti šivov netanja ali pa morajo imeti dvojno steno. Na spodnjih delih ne smejo imeti odprtih (pip, zaklopnice ali kaj takega). Odprtine morajo biti nepropustno zaprte in varovane s trdno pritviti kovinskimi kapicanami.

(6) Snovi številke 6 je zamotavati:

- a) v železne sode ali v nepropustne sode iz trdnega suhega lesa z vložnimi obroči ali v zaboje z oklepnimi trakovi ali
- b) v železne posode (takozvane hobokks) ali
- c) v steklene ali glinaste posode ali pri množinah do 10 kg v dvojne močne papirnate ovoje (mošnje); shranke in mošnje je vlagati v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke s pripravnimi zamotalnimi tvarinami;
- d) pri vseh svinčenih barvah so pripustne tudi posode iz bele ali druge železne pločevine;
- e) pri vseh svinčenih in bakrenih spojinah v raztopini z vodo so dopustni tudi nepropustni kotli in vozovi s kotli iz tvarin, ki se jih ne lotijo spojine.

(7) Snovi številke 7 je zamotavati:

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali zaboje) ali v močne, nepropustne, dobro zaprte vreče.

(8) Snovi številke 8 je zamotavati:

v močne, nepropustne, s papirjem obložene in varno zaprte lesene shranke (sode ali zaboje).

(9) Na kosih, ki se pošiljajo, in na vozovih s kotli s snovmi številke 1 do 8 mora biti njihova vsebina navedena razločno in trpežno. Skupna oznamenila, kakor arzenikalije, svinčeni preparati, strupene barve so dopustna. Razen tega je pri snoveh številke 1, 3 do 5 ter 6 a) pristaviti oznamenilo „Strup“, pri ferosiliciju (številka 2) napis „Varujte mokrote! Ne prevračajte!“

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, podane v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

- a) do 5 kg snovi številke 1, 3 in 8, vendar je prepovedano zamotavati cijankalij, cijannatrij in klorovokisla soli h kislinam ali kislim solem;
- b) do 10 kg snovi številke 6 a);
- c) v poljubni množini snovi številke 2, 6 b) in 7.

Če so v shranki snovi številke 1, 3, 4, 5 ali 6 a), mora imeti shranka oznamenilo: „Strupene snovi“.

(2) Snovi števil 1, 3, 4, 5 in 6a) se ne smejo nakladati skupaj z živili ali užalnimi stvarmi.

(3) Snovi števil 3, 5 in 8 se ne smejo nakladati skupaj s kislina, snovi števil 5 tudi ne skupaj s kislimi solmi. Vozove s kotli s snovmi številke 5 je vstavljati v vlake tako, da jih loči od voza s tekočimi kislina vsaj en voz.

(4) Snovi števil 5 se smejo prevažati samo v vozovih s kotli ali v odprtih vozovih.

(5) Ferosilicij je oddajati popolnoma suh in v popolnoma suhih shrankah; ako se prevažata v odprtih vozovih, morajo biti vozovi pokriti z nepropustnimi plahkami.

(6) Prazne shranke, vreče in vozovi s kotli, v katerih so bile strupene snovi števil 1, 3, 4, 5 ali 6a), morajo biti popolnoma nepropustno zaprti. Njihova prejšnja vsebina mora biti povedana na njih in v voznom listu. Paziti je treba tudi na predpis v odstavku (2).

V. Jedke snovi.

1. Žveplena kislina (vitrijolovo olje), solna kislina, solitarjeva kislina (ločnica), jedkovina.

2. Klorovo žveplo ter solitrovo-kisli in žveplenokisli železni oksid (ferinitrat ali ferisulfat, železna strojnica).

3. Jedki lug (natronov lug, sodin lug, kalijev lug, pepelični lug), oljna gošča (ostanki od čiščenja olja).

4. Brom.

5. Brezvodna žveplena kislina (anhidrid, takozvano strjeno olje).

6. Fosforjev triklorid, fosforjev pentaklorid (fosforjev superklorid), fosforjev oksiklorid in acetyljev klorid.

Prevozni predpisi.

A. Zamotavanje.

(1) Za zamotavanje snovi števil 1 do 4 je uporabljati močne, nepropustne, varno zaprte posode, ki jih vsebina ne razjeda. Zapora mora biti tako narejena, da je ne more poškodovati niti pretresanje niti vsebina. Ako se uporabljajo posode iz stekla ali gline je treba paziti na nastopno:

a) pri snoveh števil 1 do 3 je posode trdno vstavljati v močne vrhnje posode (vrbove ali

kovinske jerbace, bednje ali zaboje) uporabljaje pripravne zamotalne tvarine. Vrhnje posode (izvzemši zaboje) morajo imeti dobre ročaje.

b) Pri koncentrirani solitarjevi kislini z najmanj 1:48 specifične teže ob 15° (46,8° Baumé) in pri rdeči kadeči se solitarjevi kislini je steklene ali glinaste posode v vrhnjih posodah vlagati s kremenko ali kako drugo pripravno snovjo suhe prsti v množini, ki je vsaj enaka njihovi vsebini.

c) Zamotalne tvarine [a) in b)] ni potreba, ako so steklene shranke vstavljene v železne jerbace-plašče in se z dobro vzmetnimi, z azbestom obloženimi zaponami držé tako, da se v jerbasih ne morejo premikati.

d) Pri bromu (številka 4) je steklene ali glinaste posode vlagati v močne lesene ali kovinske shranke do vratu v pepel, pesek ali kremenko ali v slične negorljive tvarine.

e) Predpisi pod a) do d) ne veljajo za vozove z lonci.

(2) Ognjegasne priprave, v katerih so kisline številke 1, morajo biti tako zgrajene, da nobena kislina ne more izteči.

(3) Z žvepleno kislino (številka 1) napolnjene električne zbiralce (akumulatorje) je v baterijski skrinji pritrditi tako, da se posamezne celice ne morejo premikati. Baterijsko skrinjo je trdno zamotati v zaboj z vsesajočimi zamotalnimi tvarinami. Zaboji morajo imeti na pokrovih razločna napisa „Električni zbiralci (akumulatorji)“ in „Zgoraj“. Ako so zbiralci nadevani, morajo biti poli zavarovani zoper kratki stik.

(4) Brezvodno žvepleno kislino (številka 5) je zamotavati:

a) v močne, pokositrene in zavarjene posode iz železne pločevine

ali

b) v močne železne ali bakrene sklenice, kojih odprtine so varno in neprodušno zaprte.

Posode in sklenice morajo biti s kremenko ali sličnimi negorljivimi tvarinami trdno zamotane v močne lesene zaboje.

(5) Kloride (številka 6) je zamotavati:

a) v popolnoma nepropustne in z dobrimi zaporami opremljene posode iz kovanega železa,

plavljenega železa, litega jekla, svinca ali bakra
ali

b) v steklene posode. V tem primeru veljajo naslednji predpisi:

a) steklene posode morajo imeti debele stene in biti zamašene z dobro vbrusenimi, ovitimi steklenimi zamaški, ki so zavarovani, da ne padejo iz njih.

β) Ako obsegajo steklene posode več nego 5 kg, jih je treba vstaviti v kovinske posode. Sklenice z manjšo vsebino se smejo zamotavati v močne lesene shranke, ki so z vmesnimi stenami deljene v toliko oddelkov, kolikor se pošilja sklenic. Ena shranka ne sme imeti več nego 4 oddelke.

γ) Steklene posode je vstavljati v shranke tako, da so vsaj 30 mm daleč od sten. Vmesne prostore je trdno zamašiti s kremenko ali sličnimi negorljivimi tvari; pri acetiljevem kloridu se sme uporabljati tudi žagovina.

δ) Na pokrovu zunanjih shrank je treba napovedati vsebino in namestiti znamenje stekla.

B. Drugi predpisi.

(1) Ako se pazi na predpise o shrankah, podanih v oddelku A, se smejo z drugimi predmeti skupaj zamotavati v močno, nepropustno, varno zaprto leseno shranko:

a) do 500 g brom (številka 4);

b) do 5 kg kloridi (številka 6);

c) do 10 kg snovi številka 1, 2 in 3.

Pri tem morajo biti te snovi trdno položene v shranko.

(2) V voznih listih mora biti

a) pri solitrovi kislini (številka 1) v steklenih posodah zaznamovana specifična teža pri 15°; ako take napovedi ni, je ravnati s kislino, kakor s koncentrirano (A, odstavek (1) b) in c));

b) pri odpadni žvepleni kislini iz fabrik za nitroglicerín potrjeno, da je popolnoma denitricana; drugače je kislina izključena od prevoza.

Pri odpadni kislini iz fabrik za nitrocelulozo ni treba takega potrdila; majhna vsebina nitroceluloze se ne vpoštevata.

(3) Snovi številka 1 do 5 je prevažati v odprtih vozovih. Brom (številka 4) do 500 g in snovi številka 1, 2 in 3 do 10 kg se smejo same ali zamotane skupaj z drugimi predmeti prevažati tudi v kritih vozovih, ako so posode trdno vložene v močne lesene shranke.

(4) Prazne posode, v katerih so bile snovi številka 1 do 5, morajo biti, ako se oddajajo kakor blago v kosih, nepropustno zaprte ali popolnoma osnažene. Njihova prejšnja vsebina mora biti navedena v voznem listu.

(5) Predpisi odstavkov (3) in (4) ne veljajo za ognjegasne priprave in električne zbiralce (A, odstavek (2) in (3)).

VI. Snovi, ki lahko gnijejo.

1. Sveže kite, nepovapnjena sveža mezdra in odpadki obeh, sveži rogovi in parklji in sveže kosti ter druge živalske snovi, ki lahko gnijejo ali zoprno dišé, v kolikor niso imenovane v naslednjih odstavkih.

2. Ne nasoljene sveže kože.

3. Očiščene suhe kosti, otisnjen loj, suhi rogovi in parklji.

4. Sveži, vseh ostankov jedi očiščeni telečji želodeci.

5. Iztisnjeni ostanki v kotlih od fabricacije mezdre (klejno apno, klejni sir ali klejni gnoj).

6. Neiztisnjeni ostanki v številki 5 označene vrste.

7. S steljo pomešani hlevski gnoj.

8. Druge fekalije in latrinske snovi.

9. Hišne smeti.

10. Živalske snovi (cela trupla, deli trupla in odpadki), ki so določene, da se brez škode odpravijo.

Za prevažanje velja naslednje:

A. Zamotavanje.

(1) Ako se oddajajo kakor blago v kosih, morajo biti zamotane:

a) snovi številka 1, 5 in 6

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode, bednje, zaboje); vsebina ne sme biti nadležna s svojim smradom;

b) snovi številke 2

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode, bednje, zaboje) ali

v močne, nepropustne, dobro zaprte vreče, ki so s pripravnimi razkužili, kakor s karbolovo kislino, lizolom tako poškopljene, da se ne opazi zopni duh vsebine; uporabljanje takih vreč pa je omejeno na mesce november, december, januar in februar;

c) snovi številke 3

v nepropustne shranke (sode ali bednje) ali v močne vreče;

d) telečji želodci (številka 4)

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali bednje); v mescih aprilu do všetetega septembra morajo biti telečji želodci tako soljeni, da se porabi za vsak želodec 15 do 20 g kuhinjske soli, tudi mora biti vsaj 1 cm visoka plast soli posuta na dno shranke in na vrhno plast želodcev; v voznem listu je treba potrditi, da se je pazilo na ta predpis;

e) pasje blato (številka 8)

v močne, nepropustne, varno zaprte kovinske ali lesene shranke;

f) golobji gnoj (številka 8)

v močne, nepropustne, varno zaprte lesene shranke (sode ali bednje);

suh golobji gnoj sme biti zamotan tudi v močne, nepropustne vreče.

Na posodah, v katerih so stvari zamotane, ne smejo biti zunaj sledovi vsebine.

(2) Za vozovne naklade veljajo naslednji predpisi:

a) Snovi številke 1 in 2:

α) Od 1. dne marca do 31. dne oktobra morajo biti zamotane v močne, nepropustne vreče; te vreče je treba s pripravnimi razkužili, kakor s karbolovo kislino, lizolom tako poškopiti, da ni opaziti duha po gnilobi vsebine. Vsaka pošiljatev mora biti popolnoma pokrita s pogrinjalom iz močne tkanine (tako-zvanim hmelnikom), ki je napojeno s prejemljenimi razkužili, in to zopet z velikim, vode nepropuščajočim, nepokotranjenim vozovnim krovom.

β) Od novembra do konca februarja ni treba vreč. Pošiljatev pa mora biti prav tako popolnoma pokrita s pogrinjalom iz hmeljnika in to zopet z velikim, vode nepropuščajočim, nepokotranjenim vo-

zovnim krovom. Spodnje pogrinjalo je po potrebi poškopiti z razkužili, imenovanimi pod α) tako, da se ne opazi duh po gnilobi.

γ) Pošiljatev, pri katerih se duh po gnilobi ne more odstraniti z razkužili, morajo biti zamotane v močne, nepropustne, dobro zaprte sode ali bednje, da ni moči zaduhati, kaj je v posodah.

b) Snovi številke 3, 7 in 9 ne potrebujejo posebnega omota, biti pa morajo popolnoma pokrite z nepropustnimi vozovnimi pogrinjali, ako so neomotane; hišne smeti (številka 9) v posebno urejenih vozovih, ki branijo, da se ne razprašijo, ne potrebujejo pogrinjala.

c) Telečje želodce (številka 4) je zamotavati, kakor navaja odstavek (1) d).

d) Snovi številke 5 morajo biti popolnoma pokrite z dvema, drug na drugim ležečima, velikima, vode neprepuščajočima, nepokotranjenima krovoma voza. Spodnje pogrinjalo je s pripravnimi razkužili (karbolovo kislino, formaldehidom, lizolom ali čim enakim) tako napojiti, da se ne opazi duh po gnilobi. Med obema krovoma mora biti plast suhega ugašenega apna, šotovine ali rabljenega čresla.

e) Snovi številke 6 morajo biti zamotane po odstavku 1 a).

f) Snovi številke 8 je zamotavati v močne, nepropustne, varno zaprte shranke. Suh golobji gnoj sme biti zamotan tudi v močne, nepropustne vreče.

g) Snovi številke 10 se smejo prevažati samo v posebno urejenih vozovih [primerjaj B, odstavek (9)].

B. Drugi predpisi.

(1) Železnica sme prevoz omejiti na določene vlake, tudi sme izdati posebne predpise o času in roku nakladanja in razkladanja ter dovažanja in odvažanja.

(2) Snovi številke 7, 8 (izvemši pasje blato in golobji gnoj), 9 in 10 se ne sprejemajo kakor blago v kosih.

(3) Shranke s pasjim blatom se ne smejo valjati, prevažati se morajo stojé po koncu.

(4) Pri vozovnih nakladah sme železnica zahtevati, da pošiljači ali prejemniki osnažijo nakladišča. Za nakladanje in razkladanje hišnih smeti je treba ukreniti uredbe, ki izključujejo kolikor se da, da se ne razprašujejo. Železnica sme napravo teh uredb zahtevati od pošiljačev ali prejemnikov.

(5) Železnica mora železniške vozove, v katerih so se prevažali nakladi snovi številk 1, 2, 3 in 7 v golem stanju ali nakladi snovi številke 8, po vsakokratni rabi osnažiti (razkužiti), kakor je predpisano za odstranjevanje kužnin ob prevažanju živine po železnicah. Z razkuževanjem se morajo popolnoma odstraniti kužnine, ki se morda držé voz. Izvzeti od tega so samo taki vozovi, ki so določeni in se porabljajo edino za prevažanje takih snovi. Stroške razkuževanja mora povrniti pošiljač ali prejemnik.

(6) Ako se širi zopern duh na prevozu, sme železnica dati snovi obravnavati vsak čas s pripravnimi pomočki, da se odstrani duh, in to na stroške pošiljača ali prejemnika.

(7) Snovi številk 3 in 4 se smejo prevažati v kritih vozovih. Prepovedano je jih nakladati skupaj z živili in užalnimi stvarmi. Za prevažanje hišnih smeti je uporabljati posebno urejene vozove, ki branijo, da se ne razprašijo, ali nepropustne,

odprte vozove s pokrovi, ki se dobro zapirajo. Snovi številk 1, 2, 5, 6, 7 in 8 se morajo prevažati v odprtih vozovih.

(8) Prazne shranke in vračajoča se pogrinjala voz morajo biti popolnoma osnažena in obravnavana s pripravnimi razkužili tako, da ne širijo duha po gnilobi. V voznem listu je treba opozoriti na njihovo prejšnjo uporabo. Prevažati se morajo v odprtih vozovih.

(9) Snovi številke 10 se morajo prevažati v neprodušnih in nepropustnih železних vozovih. Ti vozovi morajo imeti zaklopnice, ki branijo, da se ob previsokem tlaku razvijajočih se plinov ne raztrgajo stene voz. Vozove je razkuževati po predpisih odstavka (5) in sicer: takoj, ko so bili izpraznjeni, ako je izvirala njihova vsebina od živali, ki so imele gobevo kugo, črtnico, steklost, smrkavost ali kužno bolezen na gobcu in parkljih, drugače pa vsake štiri tedne.

Priloga F.

(K § 62 ž. o. p.)

Obča izjava o omotu blaga.

Jaz priznam, da je blago, oddano pri odpravišču blaga

železnice v, in sicer:

oddano neomotano *)
v nastopno popisanem nedostatnem omotu

ako je v voznem listu vpoštevana ta izjava.

..... dne ^{lega} 19

(Podpis.)

*) Po tem, kakršne so pošiljatve, je prečrtati ali besedo „neomotano“ ali besede „v nastopno popisanem nedostatnem omotu“.

Posebni predpisi za prevažanje pogojno pripuščenih predmetov priloge C po električno obratovanih železnicah z vrhnjim dovodom toka, pri katerih ni s posebnimi pripravami narejeno neškodljivo, če se pretrga vrhnji vod.

(1) Ako se gorljive tekočine pod III prevažajo v vozovih s kotli (bassini), je treba nad vozom narediti močen obrambni krov iz lesa ali kake druge osamujoče snovi, ki brani, da kaka dovodna žica, ki je pala na nje, ne prenese toka na kovinske dele voza.

(2) Kadar se prevažajo svetilni plin, masteni in mešani plin ter vodni plin (I d 3), tekoči plini pod I d, 5, klorov metilj in klorov etilj (I d, 6), cinkov etilj (II 4), gorljive tekočine (III številke 1 do 8), trpentinovo olje ter absolutni alkohol in vinski cvet (III številka 9), je treba narediti nad odprtim vozom močne obrambne krove iz lesa ali kake druge osamujoče snovi, ki branijo, da jih ne užge dovodna žica, ki pade na nje. Obrambni krovi ne smejo ovirati prostega pristopa zraka k blagu.

(3) Gorljive tekočine (III) se ne smejo prevažati v vozovih ali v oddelkih voz, v katerih so obratu

služeči električni aparati, kakor tok dovajajoči elektromotorji ali generatorji, transformatorji, ploče za blisk, oporniki, zavorovala, elektromagnetiške zavornice, kurilni aparati. Pripuščene so žarnice, ki so vdelane v posebne močne obrambne zvonce iz stekla in kojih iztikalniki in zavorovala so izven voz ali oddelkov voz; nadalje so dovoljeni osamljeni žicovodi, ki so dobro zavarovani zoper mehaniške poškodbe.

(4) Predmeti pod I a, 1. in 2. skupina, ter pod I b, 2. skupina, ki so nevarni, da razpočijo, se ne smejo prevažati v vozovih, v katerih so tok dovajajoči ali pod napetostjo stoječi električni vodi ali aparati, torej tudi ne v vozovih, ki so električno razsvetljeni.

(5) Predpis pod I a F, odst. (2) ne velja za elektriške lokomotive brez ognjišča.